

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 288

ČETIRI
ASA

G. F. Unger:

ČETIRI ASA

G. F. Unger: ČETIRI ASA
Naslov originala: »Vier Asse«
Copyright: Bastei – Verlag, Gustav H. Lübke,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Eva Feller-Zdenković
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364 d ili 327,60 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182 d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik« SSRNH s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00 SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 c/b stranica 6000 d ili 420 US\$, 1/1 kolor zadnja stranica 8000 ili 550 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

— Moraju stići svakog časa! — promrmlja Buck Fisher zureći napregnuto prema sjeveru.

Lice mu je bilo bezizražajno i nije odavalo ni tračka krajnje napetosti kojom je bio obuzet. Mirno je sjedio na klupici svojeg dvoprega. Do nje su bile oslonjene dvije štake. Posljednjih mjeseci morao se priviči kretanju s pomoću tih štake. Prije godinu dana bio je izgubio desnu nogu.

Sve do tog kobnog dana Buck Fisher bio je neokrunjeni kralj doline Limit. A sada... njegovo je kraljevstvo srijalo u propast. Sve se preokrenulo u korist njegovih neprijatelja. Nadglednik ga je počeo potkradati, kauboji su stali prelaziti na stranu protivnika, a ovi su se pak okomili na njegov posjed poput čopora gladnih vukova.

Kao bogalj, Buck Fisher nije više bio sposoban za borbu. Pa ipak, još nije bilo sve izgubljeno... tako se bar nadao.

Pozvao je četvoricu muškaraca. Bio je o njima prikupio obavještenja i saznao da su oštri borci, baš kao i njihovi očevi koje je nekoč poznavao. Oni će mu biti aduti u toj krvavoj igri — njegova četiri asa.

Ta će četvorka uspjeti! Izići će nakraj s nasilnicima i spasit će ranč za njegovu kćer Vicky. Buck

Fisher bio je u to uvjeren, premda je vrlo dobro znao da će ga zamrziti kad im bude ispričao zbog čega su im očevi morali poginuti. On će im to ispričati jer to je bio sastavni dio njegova plana.

A oni... ili će ga ubiti, ili će prihvatiti da se bore za njega. Znao je da se upušta u riskantnu igru, no računao je na dva pouzdana mamca: na ljepotu svoje kćeri Vicky i na zlato što ga je stekao prevarivši očeve ovih četiriju momaka...

Blue Rock, mali Navajo-Indijanac koji se bio načas zagledao u lice svojega gospodara, baci ispitivački pogled prema sjeveru, istoku i zapadu, pa onda odloži uzde i skoči s kola.

— Hajde, Blue, istrljaj konje i podaj im vode! — reče mu Fisher svojim odsječnim načinom. — To je najbolja zaprega u cijelom Wyomingu, uopće im se ne poznaje da su prevalili trideset milja!

Promrmljavši nešto, Indijanac ispregne oba prekrasna vranca te zamakne s njima iza porazbacanog stijenja, odakle se čuo šum malena vodopada.

Buck Fisher pak uoči na sjeveru tamnu točku koja se brzo povećavala. Bio je to usamljeni jahač, visok muškarac, na konju šarenku

koji se približavao ravnomjernim kasom.

Fisher dohvati jednu štaku i podigne je okomito uvis. Na pedesetak metara od kola jahač uspori konja na lagan korak. Bio je to ružan, koščat konj, čupav poput vuka i pun brazgotina.

Fisher dobro pogleda momka koji je jahao na indijanski način, tako reći – srastao sa svojim konjem. Jahač je bio visok, žilav muškarac, izrazito tamne puti. Kao ugljen crna kosa padala mu je preko ovratnika crnog, kožnatog haljetka. Međutim, kad je zabacio šešir na potiljak, Fisher opazi da mu je lice samo potamnijelo od zraka, sunca i vjetra: gornji dio njegova čela bio je znatno svjetliji.

– Jeste li vi Buck Fisher? – upita jahač.

Glas mu je bio odsječan, ali ugodne boje. Nosnice njegova šiljastog nosa podrhtavale su, baš kao da ispitivački njuši i ispituje zrak.

– Jesam, sinko! A ti, ti si Tom Drake! Bogme, sličan si svojemu ocu kao jaje jajetu! Tu nema zabune: ti si Tomov sin... Zacijelo si znatiželjan zašto sam te pozvao ovamo, mladiću, nije li tako?

– Prevalio sam osam stotina milja!

– O, svakako! Ubrzo ćeš saznati. Pričekaj samo još koju minutu. Evo, upravo stižu još neki jahači. Onaj tamo na istoku morao bi biti Dave Spencer, a ona točka na zapadu, to je sigurno Larry Stonebay. Na žalost, ono nam brdo zatvara pogled prema jugu, ali kladim se da će se za koji trenutak tamo iz one usjekline pojaviti Ringo Lumate. Veoma ste točni... točni baš kao i vaši očevi!

Fisher razvuče usta u neveseo osmijeh, a u njegovim se žučkastim očima pojavi čudan blijesak. Toga je trenutka izgledao kao vrlo ogor-

čen čovjek koji je smislio neku paklensku šalu.

Oba jahača, onaj s istoka i onaj sa zapada, brzo su se približila, njihovi su likovi postajali sve veći, sve raspoznatljiviji.

Ali još prije no što su stigli na mjesto sastanka, iz usjekline se začuo hitar konjski topot. A onda iz nje iskrсне vitak jahač na divnom vrancu, momak u tamnom kaubojском odijelu i crnom šeširu kojega je zlatna ukrasna vrpca blistala na suncu. Dojurivši u punom galopu, tik do kola, jahač naglo zauzda svog plemenitog konja.

– Evo me! Ja sam Ringo Lumate.

Buck Fisher zadovoljno kimne glavom i mahne mu na pozdrav.

Tom Drake se pažljivo zagleda u pridošlicu: pred njim se nalazio momak panterskih kretnji, koji je sigurno bio veoma opasan. Tom je već štošta čuo o glasovitom Ringu Lumateu i njegovim divljim čarkama na jugu.

Uto dojaše i onaj s istoka, vižljast momak čiji je šešir visio straga na potiljku i čija se poput vatre crvena kosa vijorila za njim, kao kakav izazovni signal. Na milju daleko moglo se vidjeti da je Dave Spencer ratoboran Irac, a kad je zaustavio svojeg sivka, njegovo se lice nabora u tisuću bora i borica, na kojima zapleše valjda deset tisuća sunčanih pjegica.

– Ako ste Buck Fisher, onda sam stigao na pravo mjesto! – progovori ponešto promuklim glasom. – Otac mi je zvao Dave Spencer, a tako se zovem i ja!

Buck Fisher ponovno kimne glavom i mahne mu na pozdrav svojom ručetinom, kojom je nekoć pobio podosta muškaraca.

A onda svi pogledaju prema zapadu, odakle im se približavao jahač na žučkastom konju: dugonja

koji je visio u sedlu tako nemarno kao da je zaspa.

Pa i kad je zaustavio konja i kad je — oslonivši se objema rukama o jabuku sedla — upro pogled u prisutne, ostavljao je dojam lijena i nezainteresirana čovjeka. Ali pogled njegovih bistrih, svijetlih očiju bio je oštar i budan. Šesir je nosio na teksaški način, lice mu je bilo rumeno od sunca, kosa svijetla, gotovo bijela. Odjeća trošna, a ispod razdrijena halijetka nazirali su se izlizani dršci dvaju koltova, koje je očito nosio u koricama ovješanim o ramena.

— E pa — zausti, govoreći otegnutim načinom prava Teksasašina — ja sam Larry Stonebāy. U čemu je stvar?

— Sjašite, momci, i dodite k meni! Pisao sam vam da će svaki od vas imati poštenu priliku da zaradi najmanje pedeset tisuća dolara. Sjašite, jer vam želim ispričati jednu priču!

Trljajući svoje goleme ručetine, Buck Fisher se i opet zlurado osmijehne, a zatim pun gorčine pogleda one dvije štake pokraj sebe.

Sjahavši, četvorica momaka stanu pokraj kola napeto očekujući Fisherovu priču. Tom Drake i Larry Stonebay bili su podjednake visine, no Drake je bio krupniji. Ringo Lumate bio je osrednje visine, ali mišićav i elastičan poput pantere. Uz ovu trojicu, maleni, krivonogi i pje-gavi Dave Spencer izgledao je kao ružan i neugledan patuljak, pa ipak, pogled njegovih zelenkastih očiju odavao je oštrinu i samosvijest.

Buck Fisher dohvati nenačetu bocu viskija, otpije gutljaj i pruži je zatim Tomu. Drakeu. Ovaj je prihvati, potegne poprilično i pruži je Larryju Stonebayu. Larry omahne glavom.

— Ja ne pijem vatrenu vodu! —

reče i preda' bocu Ringu Lumateu.

— Takav bih običaj morao i ja steći! — nasmije se Ringo pokazujući blistave zube. — Ali, dobar viški, lijepi konji, oštra kocka i ponekad koja lijepa žena — to su, eto, stvari bez kojih je nezamisliv jedan Lumate!

Izgovorivši ovo, Lumate dobrano potegne, a kad je ponudio bocu rikodokosom Ircu, ovaj suho izjavi:

— Možda poslije... ja, naime, pijem iz iste boce samo s dobrim prijateljima!

Ringove oči bljesnu opasnim, divljim sjajem.

— Naši su očevi bili prijatelji, amigo!

— Naši su očevi mrtvi, a mi se danas vidimo prvi put. Možda ćemo i mi postati prijatelji, a možda i nećemo. Tko bi to mogao znati... već sad!?

U Ringovu pogledu bljesak se ugasi. On nemarno odbaci poluispijenu bocu i upre svoje poput noći crne oči u Bucka Fishera. I ostali su se bili zagledali u staroga. Stajali su, oko kola — četvorica opasnih boraca, čija su imena već postala vrlo poznata i slavna. Četvorica majstora u rukovanju revolverom, a Buck Fisher ih je, eto, pozvao k sebi...

Buck se smjesti udobnije, pogleda ih sve redom, pa onda usmjeri pogled nekamo u daljinu i počne govoriti.

— Da sam zdrav i čitav, ne bih vas bio pozvao, momci. A ne bih vam, ni slučajno, ispričao ni ovu priču! Kad vam je budem dovršio, vi ćete me mrziti. Mrzit ćete me toliko da biste me najradije poslali u smrt. Ali budući da sam bogalj, vi me nećete moći ubiti. Odviše ste ponosni a da ubijete jednog bogalja. Pomno sam prikupio obavijesti o svakome od vas. Sva ste četvorica postali ponosni i opasni tigrovi, baš

kao što su bili i vaši očeви. Vaši su očevi za mene bili kao četiri divna asa, s pomoću kojih sam tada uspio dobiti jednu vragometnu igru. Evo, čujte tu priču:

Dogodilo se to prije dvanaest godina, a vi ste bili još nedorasli dječaci kad je izbio građanski rat. Kako su naši očevi bili na glasu kao neustrašivi borci, bili su dodijeljeni specijalnom vođu komandosa. Ja sam bio vođa toga vođa. Bili smo dvanaestorica – najbolji borci. Svaki od nas vrijedio je kao cijela jedna četa. Jahali smo u civilnoj odjeći, jer naš je specijalni zadatak zahtijevao potpunu tajnost.

Jahali smo put sjevera, mnoge i mnoge noći. Jahali smo kao nečujne sjene kroz divljinu i dospjeli neopaženo iza linija neprijatelja. Cilj nam je bio jedan rudnik zlata. Taj rudnik više nije bio u privatnom vlasništvu. Naime, kad je izbio rat, njegov ga je vlasnik na samrti stavio na raspolaganje državi. Zlatom iz tog bogatog nalazišta sjeverne su države mogli opremiti i naružavati goleme kontingente vojske. Mi smo, dakle, dobili zadatak da se domognemo postojećih zaliha zlata i da potom razorimo rudnik. E pa, mi smo to uspješno izveli! Bili smo samo dvanaestorica, ali, kao što sam već rekao, najbolji momci. Napali smo rudnik i za pola sata pobili peterostruko jaču stražarsku četu. Borili smo se kao đavoli, jasno! •Ta bili smo elita, izdvojeni između tisuću najboljih boraca!

Kad je okršaj završio, ostalo nas je još samo sedam, i svaki je od nas bio višestruko ranjen. Usprkos tome, natovarili smo zatečene zalihe zlata na mazge i digli u zrak kopeve rudnika. A onda je započeo naš bijeg. Bio je to bijeg kroz pakao, iako smo raznim trikovima zavaravali progonitelje, kao i odrede koji su nam trebali presjeći uzmak. Jed-

noga dana predložio sam da podijelimo zlato i da onda svatko nastavi bijeg sam za sebe. Kad smo izglasavali taj prijedlog, glasovi vaših očeva prevagnuli su. Vaši su očevi, očito, znali da mi, preostala trojica, uopće više nemamo namjeru probiti se do južnjačke vojske, nego da želimo zlato zadržati za sebe. I tako smo ostali još nekoliko dana zajedno. Pratila nas je sreća, probili smo se kroz обруч sjevernjaka i dospjeli u uski klanac.

Znali smo da se za tim klancem prostire ravnic, a da tamo negdje, s druge strane te ravnice, moramo naići na odrede južnjačkih država. Trebali smo, prijeći još samo sedamdesetak milja i pobjeći ispred sjevernjaka koji su neprestano navaljivali na klanac. Mi smo se uspješno branili, ali nismo smjeli duže ostati u klancu jer je tridesetak milja dalje postojao još jedan prolaz kroz planinski masiv.

Morali smo, dakle, brzo donijeti odluku. Imao sam uza se igraće karte. Složili smo se da četvorica koja izvuku najjače karte ostanu da brane klanac kako bi se ostala trojica mogla dovoljno udaljiti sa zlatom. Ta je prednost bila neophodna jer je bilo nemoguće da uspiju pobjeći potjeri na otvorenoj ravnici, i to s teretnim mazgama.

Buck Fisher načas zašuti i zagleda se u lice redom svoj četvorici mladića. A onda iznenada podigne ruku na zakletvu i progovori muklim glasom:

— Momci, zaklinjem vam se da s tim kartama nisam izveo nikakav trik! Izmišao sam ih fer i pošteno. Nikakav trik, vjerujte mi! Bio je to hir sudbine: najjače karte izvukli su vaši očevi... četiri asa! Tako su vaši očevi morali ostati u klancu kako bi zadržali progonitelje. Sjećam se svega kao da se to zbilo danas... Bili su hrabri! Samo su se

smješkali i pravili viceve na svoj račun. Znali su da će poginuti.

Buck Fisher ponovno zašuti, a zatim pogleda Spencera i reče:

– Ipak, tvoga oca, Dave, obuzela je sumnja. Zatražio je da se zakunem da to silno zlato neću zadržati za sebe, nego da ću ga predati južnjačkoj vojsci. Ja i ostala dvojica zakleli smo se vašim očevima, a onda smo povelili teretne životinje i odjahali. Još smo dugo za našim ledima čuli pucnjavu. Poslije sam saznao da su se vaši očevo borili do posljednjeg metka i da su onda nasrnuli na protivnika golim noževima. Zahvaljujući njima uspjeli smo odmaći dovoljno daleko.

Buck opet zašuti i prijede svojom golemom rukom preko grubog lica. Četiri mladića netremice su zurila u njega. Fisher uzdahne, a onda nastavi stisnuta grla:

– Pogazili smo zakletvu što smo je dali vašim očevima. Zlato nam je zavrtilo pamet. Htjeli smo ga imati uza se. Nismo ga ponijeli južnjačkoj vojsci. Sakrili smo ga. Nakanili smo pri povratku raportirati da smo, doduše, temeljito razorili rudnik, ali da smo zlato izgubili prilikom bijega u živom pijesku neke rijeke. Dogovorili smo se da po završetku rata podemo po njega, da ga izvučemo... ne iz živog pijeska, dakako, nego iz našeg skrovišta. Međutim, iduće noći nisam mogao spavati, a to je za me bila prava sreća: ona su me dvojica htjela dokrajčiti. Pošli su na mene noževima, ali ja sam se mašio kolta. I tako je zlato pripalo meni. Uopće se više nisam javio svojoj jedinici. Uzeo sam lažno prezime i sačekao da prođe nekoliko mjeseci. Tada sam pošao po zlato i izvadio ga iz skrovišta uz pomoć nekog Indijanca kojemu sam bio spasio život negdje u brdima. Više me nije bilo briga za rat. Kao tobožnji Jenki krenuo sam na sjever. Ov-

dje, u Wyomingu kupio sam ranč i razvio ga do golemih razmjera. Utemeljio sam gradić Limit. Za nekoliko godina postao sam neokrunjeni kralj ovoga kraja. U međuvremenu sam se i oženio. Žena mi je u brak donijela kćerku, ali je, na žalost, ubrzo umrla. Ostala mi je samo Vicky. Ona mi je dobra kćerka. I baš zbog nje ja sam vas pozvao.

Buck Fisher uzdahne, prijede opet rukom preko lica, pa onda pogleda četvoricu mladića očekujući što će mu reći.

Dave Spencer se zapilji u njega užarenim pogledom.

– Prokleti pasji sine! – zašrguta on. – Imate zbilja prokletu sreću što ste bogalj! Ali... nisam još posve siguran hoće li vas činjenica da vam nedostaje noga spasiti od toga da vas ubijem! Naši očevo, dakle, nisu poginuli za stvar južnjaka! Izginuli su zato da biste se vi, prokleti kopilane, mogli obogatiti! E pa, možda ipak postoji način da vas kaznimo!

Dave Spancer je sav drhtao od gnjeva.

– Karamba! – prosikće Ringo Lumate. – Ovo je izrod... kopile štakora i svinje! Trebalo bi da mu sudimo!

– Polako! – zareži Tom Drake. – Samo polako, drugaru! On još nije dovršio svoju priču. Upravo je rekao da nas je ovamo pozvao zbog svoje pokćerke. Čujmo, dakle, što nam ima reći!

Larry Stonebay, suhonjavi svijetlokosi Teksašanin, ne izusti ni riječi. Samo je zurio u Bucka Fishera tvrdim i hladnim pogledom.

Buck Fisher polako zaklima glavom.

– Unaprijed sam računao s time da ćete me paklenski zamrziti. I eto, spreman sam da se konačno suočim sa svojom sudbinom. Prije go-

dinu dana izgubio sam nogu. Da nije u pitanju Vicky, bio bih sebi već odavna prosvirao glavu! A bio sam ovdje gospodar! Vladao sam ovim krajem i gradićem Limitom. Imao sam više od stotinu tisuća goveda, stotine kauboja koji su za mene izvršavali svaku moju zapovijed. Bio sam ovdje glavna ličnost. Pokrajinski i gradski šerif skidali su preda mom šešir. A onda mi je jedan bik smrskao nogu i odležao sam nekoliko mjeseci u postelji. Za to vrijeme, dok sam bio nemoćan, moji su me ljudi, u koje sam se potpuno pouzdavao, iznevjerili...

— Ta znao sam! — upadne Tom Drake. — Taj već živi u paklu! Čeljad želi svrgnuti svojeg krutog kralja... No, i kako se ta igra odvija, Fisheru?

— Paklenski! — odgovori ovaj s gorčinom. — Upravo paklenski po mene! Do sada sam uspješno branio granice svojeg posjeda. Uvijek sam nanosio poraze Danielu Morganu i njegovim ljudima. Jednom sam čak posve sam odjahao k Morganovima. Izazvao sam Daniela i udesio ga tako da je krepavao nekoliko tjedana. Njegovi su ljudi gledali kako im mlatim gazdu. Onda sam nasmijana lica odjahao, a kako je borba bila potpuno fer i budući da su Morganovi vrlo ponosni, nitko od njih nije pripucao za mnom. No njihova se mržnja još više rasplamsala, pa kad sam pao u postelju, krenuli su u napad. Do sada su mi oteli četrdesetak tisuća grla i zaposjeli velik dio mojih pašnjaka. Ja sam bespomoćan jer me je nadglednik mojeg ranča Patrick McRae iznevjerio. Ni moji me ljudi više ne slušaju, povukao ih je na svoju stranu McRae. Kad bih ga i otpustio, svi bi ostali jahači otišli za njim. Tada bi svi zajedno postali banda otimača koja bi u još većim razmjerima odvodila moju stoku, a

Morganovi bi se dočepali svih mojih pašnjaka. Patrick McRae me mrzi jer sam odbio da mu dadem Vicky za ženu. Ta kako bih mogao dopustiti da djevojka kao što je Vicky pođe za takvo čudovište!? McRae je divljak! Dok sam bio pri snazi, mogao sam ga obuzdavati i bio mi je koristan pomoćnik. Ali sada, kad sam onemoćao, prerastao je moje snage. Sada harači mojim imanjem kako mu je volja. Proganja jadnicu Vicky i ponižava je danomice. A kad bih ga i htio izbaciti, otišao bi jedino uz upotrebu sile. Pa čak i kad bi to uspjelo, bila bi to, kako rekoh, propast za ranč sa znakom kolnog kotača. Na pet stotina milja uokrug nema jahača koji bi se htio boriti na mojoj strani protiv Patricka i McRae i njegove bande. Eh, nekoć sam sve njih držao na uzdi! Ali sada, sada sam bogalj, ništica! Sada mi je potrebna pomoć momčina koji su veći »snagatori« nego što je Patrick McRae, muškaraca koji se umiju boriti. Poznavao sam vaše očeve, a znam da ste isti kao i oni: rođeni borci!

Buck Fisher umukne. Teško je disao, a njegovo grubo lice bilo je orošeno znojem.

Ringo Lumate zlobno se nasmije.

— Da, taj zbilja već živi u paklu! Pa lijepo, ostavimo ga da se u njemu prži! Iznevjerio je naše očeve, pa neka ga raznesu vrazi pakleni!

Izgovorivši to, Ringo zakorači prema svojem konju, no Larry Stonebay ga zadrži i blago mu reče:

— Pričekaj još malo, Ringo!

Uto svi začuju kako Dave Spencer postavlja pitanje:

— Do vraga, Fisheru, kako ste samo mogli doći na pomisao da ćemo vam pomoći... mi?!

— Jer ću vam onda dati zlato za koje su poginuli vaši očevi. Ono još postoji, netaknuto, skriveno na sigurnu mjestu. U ono teško doba

besparice upotrijebio sam samo mali dio kako bih sebi omogućio start. Tu sam pozajmicu odavna vratio, i to zajedno s kamatama. Tā moje je imanje procvalo! Zlato mi nije trebalo. Niti će mi trebati, uspije li mi sačuvati imanje! Ja to zlato neću. Vaši su očevi za njega poginuli. Budete li se borili za mene, dat ću ga vama, a vi ga možete upotrijebiti za neku dobru svrhu. Ne morate ga zadržati za sebe. Možete njima načiniti mnoga dobra djela. Sjetite se samo mnogih ratnih invalida koji čame u bijedi! Tim zlatom možete im pomoći. Kad bi vas vaši očevi mogli vidjeti, sigurno bi poželjeli da se i njihovi sinovi bore za to blago. Vaši su očevi izginuli kako bih se ja obogatio. E pa, sada vam se pruža prilika da dokažete kako vaši očevi ipak nisu uzalud poginuli!

– Uh, vi... pasji sine! – razbjesni se ridokosi Dave. – Možda ćemo i mi poginuti za to proketo zlato, a vi ćete ga onda opet zadržati za sebe!

Buck Fisher odmahne glavom.

– Ja ću uskoro umrijeti. Moje srce više neće dugo... Jedan sam napadaj već imao. Izdržat ću samo još jedan ili, možda, najviše dva, i sa mnom će biti svršeno. Tā ja sam samo još bijedna olupina onoga što sam bio prije godinu dana. Meni više nije potrebno nikakvo zlato, momci! A Vicky ga, ionako, ne bi htjela. Zacijelo se pitate zašto se uopće želim boriti protiv svojih neprijatelja kad sam tako uvjeren da ću ubrzo umrijeti. Vidite, ja to činim za Vicky. Možda ćete teško razumjeti da čovjek mojega kova može osjećati pravu ljubav... očinsku ljubav. Vicky mi nije rođena kći, ali ja je volim kao pravi otac. Želim joj sačuvati ovaj ranč. I zato hoću da se borite za mene. Pet stotina kilograma zlata za vašu pomoć! To vam, evo, nudim! A ako mi se zaku-

nete da ćete mi pomoći i da ćete i poslije moje smrti pomagati mojoj kćeri, onda ću vam već sada odati mjesto gdje je zlato sakriveno. I još nešto: Vicky ne zna za to zlato, ona nema ni pojma o vašim očevima i o mojoj prošlosti. Ona je nedužna i čista. Evo njezina slike! Pogledajte je, a onda mi recite da li prihvaćate moju ponudu!

Buck se maši svoje lisnice i izvadi iz nje sliku.

Ringo Lumate je dohvati, a kad je ugledao to djevojačko lice, njemu se presiječe dah. Bez riječi je zurio u sliku nekoliko dugih minuta. Napokon odvoji oči od nje, pogleda Bucka Fishera i podigne ruku na zakletvu.

– Borit ću se za ovu djevojku! Zaklinjem se da ću se boriti protiv neprijatelja ove djevojke, protiv svakoga koji bi dirnuo u njezino buduće nasljedstvo!

Buck Fisher kimne glavom.

Preuzevši od Ringa sliku, i Tom Drake ostane bez daha, malone ukočen. Onda podigne glavu, zapilji pogled u Bucka Fishera i izjavi promuklim glasom:

– Pobijedili ste, vi prokleti lupežu! Ne možemo napustiti ovu djevojku jer bi ona onda morala ispaštati za ono što ste vi učinili drugim ljudima. Ringova zakletva važi i za mene!

Tom baci još jedan dugi pogled na sliku, a onda je pruži Larryju Stonebayu. Ali ovaj samo odmahne glavom.

– Ja ne marim za žene! Osim toga, naslikani lik može i zavarati. Pridružujem se, i to samo zbog toga što su i naši očevi združeno izginuli za zajedničku stvar. Što se tiče gospodice Vicky, imat ću već prilike da je pogledam!

– Ali ja je hoću pogledati sada!
– poviče Dave Spencer i uzme sliku.

A nakon nekog vremena on propše:

– Ružan svat kao što sam ja može takvu djevojku zbilja samo gledati! Slušajte, Fisheru, da nije riječ o ovoj djevojci, ja bih vam pljunuo pred noge. A zatim bih vas polako pržio nad vatricom sve dok mi ne otkrijete skrovište toga zlata. Međutim, s obzirom na djevojku, stvari se mijenjaju. Borit ću se za nju! Pa eto, baš kao i naši očevi, nas četvorica borit ćemo se za nešto što smatramo dobrim. Ponavlja se, dakle, ono otprije dvanaest godina. I da znate, borit ćemo se čestito! A sada, Fisheru: gdje je zlato?

Fisher je načas oklijevao zagledajući se redom u lica sve četvorice, a onda ipak progovori:

– U redu. Osjećam da nećete napustiti djevojku. A čini mi se da bi se Ringo i Dave za nju borili čak i bez obzira na zlato... Dakle, zlato se nalazi ispod moje spavaće sobe, zakopano u zemlji na dubini od četiri metra. Ali... vi ćete ga izvaditi tek pošto budete izvršili zadatak!

– O, mi ćemo vrlo brzo provjeriti da li je zbilja tamo! – izjavi otegnuto Larry Stonebay i odmjeri Fisheru prodornim pogledom.

Dave Spencer upita:

– Mi još nismo dovoljno upućeni u vaše prilike. Što je sada najpreče?

– Najvažnije je da skršite Patricia McRaea i najgore momke iz njegove bande. A to morate obaviti temeljito, jer će vas inače oni, kad-tad, dočekati i posmicati. McRae vas ne poznaje, on i ne zna da sam vas pozvao. Upravo je sada okupio poveliko stado. To su moja goveda, ali McRae ih misli prodati za svoj račun, za sebe i svoje ljude. Evo, ovaj moj Indijanac odvest će vas k njima.

Buck Fisher pokaže rukom prema stijenju, a mladići ugledaju Blue Rocka koji je dovodio oba vranca.

– Blue – obrati mu se Fisher sav zadovoljan – upregni u kola samo jednog konja. Drugoga pojaši i povedi ove momke do mjesta gdje je McRae podigao privremeno logorište. Kad se budu uhvatili ukoštac s njime, pomози im! Ovi su momci preuzeli obavezu da se bore za Vicki, za njezina prava i njezinu budućnost. Budi ovim mladićima vjerran, isto tako vjerran kao što si bio meni! Kola ću odvesti kući sam.

Indijanac šutke kimne pa pažljivo pogleda redom svu četvoricu.

– Dobro – reče on svojim grlenim glasom. – Bit ću im vjerran i borit ću se s njima. Ali... tko zapovijeda? Tko je od njih vođa?

Četvorica se mladih boraca međusobno pogledaju – svjesni da će ovo biti težak problem. Sva četvorica bili su ponosni i samosvjesni ljudi. Već godinama ni jedan od njih nije priznavao niti trpio ikoga nad sobom, nikakvog vođu. Svi su oni bili samostalni, vlastiti gazde.

Tom Drake obavljao je nekoliko godina dužnost šerifa. Bio je čuven po majstorskom rukovanju koltom, prozvan nadimkom „Gvozdeni šerif“.

Larry Stonebay proslavio se na Chisholmovu putu, bio je na glasu kao smioni vođa goniča stoke, koji umije ukrotiti i najgoropadniju družinu i koji uspijeva golemu stada divljih goveda provesti tisućama milja kroz divljinu i uvijek dospjeti na cilj. U stotinama logorišta i stočarskih gradića kolale su priče o Larryju Stonebayu, odlučnom, vještom i neustrašivom vođi stočnih goniča.

Dave Spencer bio je duže vrijeme čuvar reda pri izgradnji željezničkih pruga. O njemu su postojale prave legende koje su govorile o njegovim podvizima pri smirivanju divljih i nediscipliniranih radnika po gradilišnim logorištima. Brz na

oružju i tvrd na djelu, taj je maleni Irac bio pravi bojni stroj. Zahvaljujući njemu, mnoga je željeznička linija mogla biti dovršena, usprkos intrigama, sabotazama i kojekavim drugim poteškoćama. Ma koliko da je bio malen i ružan, Dave Spencer proslavio je svoje ime kao velik i neustrašiv borac.³

Ringo Lumate bio je poznatiji po zlu negoli slavan. Na jugu je slovio kao ludi kockar i hladnokrvni revolveraš. Pričalo se da umije potegnuti kolt strelovito kao Wild Bill Hickok, da je svojedobno jahao s Billyjem Kidom, i da su se braća Earp u Tombstonu ophodila s njime veoma učtivo.

Bile su to, dakle, četiri muškarčine, od kojih ni jedan nije mogao trpjeti nikoga nad sobom da mu zapovijeda.

Buck Fisher ih je neko vrijeme šutke promatrao, a onda se odjednom nasmije.

— Tā prepustite to kartama, momci! — poviče. — Danas je srijeda. Svake srijede izvlačite karte, pa neka one odluče tko će toga tjedna biti šef! Svi ste vi podjednako valjani, pa, eto, neka o tome odlučuju karte!

Ringo Lumate smijesta zavuče ruku u džep, izvuče svežnjić karata i pruži ga Indijancu.

— Izmiješaj nam ih, Blue!

Ovaj ih stane polako miješati.

— Ja uzimam četvrtu kartu! — izjavi Ringo.

— Ja prvu! — zabrunđa Tom Drake.

— Ja drugu! — dobaci Dave Spencer.

— A ja onda treću! — doda Larry Stonebay.

Blue Rock podigne prve četiri karte. Najjača je bila Daveova: trefov as! — Dobro — reče Ringo. — Dave Spencer je šef!

Mornici se brzo sprema te odmah odjašu predvođeni Indijancem.

Sjedeći na klupici svojih kola potpuno nepomično, Buck Fisher je gledao za njima promatrajući kako se udaljuju. Kad je pet sićušnih točkica nestalo u daljini iza neke uzvisine, on odahne a onda se iznenađeno počne smijati, naglas, grohotnim i ludim smijehom.

Zatim posegne rukom u košaru i zgrabi novu bocu viskija pa žudno potegne povelik gutljaj. I tek nakon toga dohvati uzde i okrene kola. Vozeći se još se slatko smijao uživajući pri pomisli da je sada naučkao četiri tigra na svoje protivnike... ne samo na Patrica McRaea nego i na Morganove!

— Ho-hoj! — klicao je u sebi zlu rado. — Pasji sin... pasji sin! Pa neka, nek' sam pasji sin, ali ja još umijem povesti igru! Ho-hoj, imam u ruci dobre adute... četiri asa! Stonebay, Drake, Lumate i i Spencer za mene su četiri asa! S njima moram dobiti svaku igru!

II

Jahali su sve do mraka, stali da se odmore dva-tri sata pa opet krenuli dalje kad je mjesec obasjao zemlju svojim blijedim svjetlom. Šutljivi Blue Rock vodio ih je sigurno i pouzdano.

U svitanje, stigavši na vrh jedne velike planine, ponovno sjašu da bi se odmorili i skuhalu jaku kavu.

Kad je izišlo sunce, ugledali su ispod sebe dolinu. Bila je široka više od petnaest milja i nepregledno dugačka, valovita tla, na kojem su se smjenjivale uzvisine i duboki klaneci. Navodnjavali su je mnogi gorski potoci koji su se slijevali u središnju rječicu.

— Evo, to je carstvo Bucka Fishera! — reče Indijanac.

Govorio je grleno, ali vrlo dobrim engleskim jezikom.

— Tamo otraga, između onih brežuljaka, nalazi se gradić Limit — nastavi objašnjavati pokazujući rukom. — Utemeljio ga je Buck Fisher, i to tako što je podigao trgovinu i dopustio da se oko nje nastane doseljenici, uz uvjet da proizvode zimsko krmivo za njegova golema stada. Ti ljudi žive dobro, no htjeli bi i sami postati uzgajivači stoke. Cijela ova dolina pripada Fisheru, a tamo dalje, na sjeveru i na istoku, u brdima su planinski dolovi i veliki kanjoni. Ondje su se naselili Morganovi. Kako zimi redovito gube mnogo stoke, neprestano pokušavaju svoja krda ubaciti ovamo, u veliku dolinu, koja je mnogo pogodnija za zimsku ispašu... premda i ovdje bude po nekoliko tjedana poprilično snijega, tako da i mi moramo stoku dohranjivati. Buck Fisher je do sada svaki put umio otjerati Morganove natrag u brda, ali pitanje je hoće li mu to uspjeti i ove zime. Morganovi će napasti, a kako Fisher ne pristaje da se njegov nadglednik McRae oženi s Vicky, ovaj bi iz pakosti mogao čak pustiti Morganove u dolinu... Daniel Morgan ima veoma lijepu kćer. Suzanne Morgan je lijepa gotovo kao Vicky, samo što nije tako krotke naravi. Osjeti li McRae potrebu da se utješi sa Suzannom, pa ako ga ona usliša, on će se priženiti Morganovima, postati njihov član. Onda će Vicky jednoga dana morati napustiti ovo bogatstvo... bosonoga! Iz inata zbog Vicky, McRae već i sada potkrada svojeg poslodavca. Vidite li ulaz u onaj veliki kanjon, tamo na istoku? Prije nekoliko dana McRae je onamo utjerao stado stoke za prodaju. Fisheru je rekao da je tamo tisuću goveda, no ima ih gotovo tri tisuće. On će svome gazdi predati čak za tisuću prodanih grla, a za

sebe i svoje ljude strpat će u džep drugi ček — za preostale dvije tisuće grla. Noćas ćemo stići do mjesta gdje se McRae ulogoruje svaki put kad isporučuje Fisherova goveda stoćnom nakupcu i njegovoj družini. Baš me zanima što ćete poduzeti!

Izgovorivši ovo, Indijanac pode do svojeg konja te uzjaši. Nimalo ga nije smetalo što umjesto sedla pod sobom ima samo gunj. Gurnuvši životinji pete u slabine, on krene a četvorica pojašu za njim.

Kad je zanoćalo, ugledaju s jednog prijevoja vatru McRaeovog privremenog logorišta.

— Evo nas na cilju! — primijeti Lumate i tiho se nasmije.

Prije no što su ostali stigli nešto reći, Dave Spencer progovori:

— Ja ću odjahati dolje i prići im kao tobožnji kauboj lutalica. Jedan od vas mogao bi poći sa mnom da mi štiti leđa. Ostali pak neka se prikradu što je moguće bliže logorištu. Dolje je sve prilično mirno. Vjerojatno nakupac još nije stigao. Na samome mjestu odlučit ćemo što ćemo dalje. Budem li prišao k vatri i gurnuo šešir na potiljak, tada morate biti spremni na borbu. Tko će sa mnom?

— Ja! — javi se Ringo, i to za dje-lić sekunde prije Toma i Larryja.

Tako je pala odluka.

Sva petorica pojašu niz strminu, a dolje se onda razdvoje.

Dave i Ringo pojašu u luku, držeći se među stijenjem tik uz podnožje, a kad su izišli iz njega, začuju potmulo komešanje što ga je stvarao velik broj stoke. Nastave jahati duž staze utabane učestalim prolazom krdâ te ubrzo naidu na jahača koji je nadzirao stoku a koji im odmah dovikne:

— Hej, jeste li vas dvojica iz Tompsonove družine pospanaca?

Čekamo vas ovdje sa stokom već punih deset sati!

Cijev njegova revolvera bljesne na bljedoj svjetlosti mjeseca. Bio je oprezan, premda je – sudeći po njegovim riječima – očekivao posve određene ljude.

Dave i Ringo zaustave konje tik ispred njega.

– Nismo mi ni iz kakve družine pospanaca! – odgovori mu Dave krotko. – Samo smo vidjeli vašu vatru i pomislili da ćemo možda još stići na večeru. Jer do Limita zaci-jelo više nećemo stići na vrijeme, zar ne?

– O-ho, koja ste mi vi sorta? Šetucate svoje konje po mjesecini i ne znate da do Limita ima još pedeset milja?!

Čuvar se nagne naprijed, a njegov je upereni kolt izražavao vrlo odlučnu prijetnju.

– Prijatelju, mi ne tražimo nepri-like, mi se samo nadamo skromnom dobročinstvu za naše želuca! – objasni Ringo.

Uto dojaši još jedan čuvar stoke. Onaj prvi mu kratko objasni što je posrijedi, a onda izjavi:

– Odvest ću ta dva svata šefu! De, dodite, vas dvojica mjesecara! Možda se nađe štogod za vas od naše večere... zavisi o tome kakav dojam o vama stekne Patrick McRae.

Dave i Ringo pojašu polako prema vatri, koja je gorjela u jednoj usjeklini na drugoj strani kanjona. Čuvar je jahao držeći se stalno iza njih. Dok su prolazili pokraj krda, zapazili su da ga kauboji samo još teškom mukom drže na okupu. Nakupac i njegovi goniči, koje je McRae, očito očekivao mnogo ranije, iz nekog su razloga zakasnili. Gusto zbijena stoka, koja satima nije mogla pasti, bila je vrlo uznemirena.

Uz vatru su sjedila samo tri mu-

škarca, a četvrti je poslovaao oko kotlića za kavu.

Ugledavši pridošlice, oni uz vatru ustanu, a jedan od njih, golema lju-deskara, zakorači prema njima.

– Vi ste iz Tompsonove družine? – upita osorno.

Već i po samom njegovu glasu jasno se opazalo da je to samoživ čovjek koji ne trpi sebi ravna a koji je prema onima što ih smatra manje vrijednima sigurno veoma grub i nemilosrdan. Jedan od onih koji su uvijek u stanju da golim šakama ukrote i drže u pokornosti rulju najneobuzdanijih momaka.

Bio je to Patrick McRae. Kakva li je tek ljudina prije morao biti Buck Fisher, kad je postizao da ga taj nadglednik sluša!?

Dave i Ringo ne odgovore, prepustajući objašnjavanje jahaču iza sebe.

– Našao sam ih gdje jašu uz utabanu stazu. Došli su s istoka i tvrde kako su se vidjevši našu vatru ponadali da će moći štogod dobiti za večeru! – reče ovaj mirno.

Patrick McRae mahne svojom ručerdom.

– Dobro, Charly, ja ću već otkriti kakve su to ptičice. A ti se vrati k stoci! Pripazite na krdo i držite ga na okupu pa makar to trajalo i cijelu noć! A vas dvojica sjašite! Pridite k vatri da vas mogu bolje pogledati!

Dave i Ringo poslušaju bez riječi. Kad je vatra obasjala njihova lica, jedan od trojice koji su bili iza McRaea iznenadeno se pomakne i poviče:

– Onaj tamnokosi mi je poznat, Pate! To je Ringo Lumate! Poznajem ga! Hej, Ringo, otkud ti ovdje u Wyomingu?

Ringo ga pogleda i odmah prepozna mršavog dugajliju od kojega je prije godinu dana u Tombstonu ku-

pio konja. Bio je to predivan konj, i Ringu je bilo posve jasno da ga je momak ukrao negdje u Meksiku, ali ga je ipak od njega kupio. Poslije ga je izgubio na pokeru, zajedno sa skupocjenim sedlom.

— Zdravo, Bille! — dovikne mu razvlačeći usta na osmijeh. — Baš zgodno što smo se opet sreli! Možeš svome gazdi reći koju dobru riječ u našu korist... Dolazimo odozdo, iz Laramija, gdje smo imali nekih neprilika. Naime, neki je glupan htio iskušati svoj kolt na meni. Ovo je moj drugar Dave. Pitam se zašto ste tako sumnjičavi prema dvojici gladnih kaubojja koje je prazan želudac doveo u vaše logorište?

Patrick McRae pokrene svoju tjelesinu i pride još bliže dvojici pri-došlica.

Bio je viši od dva metra i težio dobrih dvjesto kilograma, ali bez trunke suvišne masti. Glava mu je bila napadno mala, okrugla poput kugle, a kako je bio bez šešira, vidjela mu se kratko ošišana rida kosa koja mu je stršila poput ježevih bodlija. Imao je nisko čelo, male oči-ce, oštre i svjetlucave, slomljen nos i mesnate usne. Njegova široka i uglata brada imala je po sredini okomitu udubinu, kao da je bila ra-sječena udarcem sjekire.

Patrick McRae bio je pravo čudo-vište. U njegovom se pogledu nazi-rala upravo životinjska lukavost. Taj je čovjek zacijelo postupao prepuštajući se svojim instinktima, a ti su instinkti u njega bili izoštrjeni i pouzdani baš kao u kakve životinje.

Upiljio je pogled u Ringa, pozor-no i sumnjičavo ga proučavajući. Iz njegovih svjetlucavih očica poste-peno je nestajao izraz sumnje. Ko-načno kimne glavom.

— U redu! Bill te poznaje, a i ja sam čuo razne priče o Ringu Luma-teu. Znači, to si ti! A kamo ste se to uputili?

— Načuli smo da je u dolini Limit došlo do čarki pa smo pomislili da...

— Aha, shvaćam, želite iznajmiti svoje koltove! — presiječe ga McRae. — No, da to odmah raščisti-mo! Imate dvije mogućnosti: možete jahati za Morganove kojima su po-trebni vješti revolveraši, ili možete jahati za mene, jer i ja imam jaku družinu. Dakle, za koga želite pote-zati koltove?

Upitao je to lukavo se smiješeći. Stajao je malo pognut i svijenih ru-ku te se činilo da će smjesta nasr-nuti bude li dobio pogrešan odgo-vor.

Ringo se kratko nasmije kako bi nadglasao Spencerovu psovku. A onda pokaže na Billa i izjavi vrlo učtivo:

— Šefe, ovaj čestiti momak oduvi-jek je imao dobar nos i znao je gdje se može dobro živjeti i zaraditi no-vac. Jednom mi je pribavio izvr-snog konja. Ako bismo se priključili Morganovima, moglo bi se dogoditi da moram pripucati na njega. Sto-ga bi nam bilo milije da jašemo u istoj družini kao i Bill!

McRae zadovoljno zagrokće a njegova se tjelesina opusti. Zatim upilji svoje očiце u Spencera, a ovaj mu uzvratil prilično izazovnim po-gledom. McRae se počne smijati, a taj je smijeh zazvučao kao da dolazi iz duboka podruma ili iz goleme bačvetine.

— Kakav li je to borbeni pjetlić! Ala taj pristaje uz Ringa Lumatea! Slušaj ti... ti mali ridokosi tvrdo-glavče, budeš li me samo još jedan-put pogledao tako prkosno, ja ću te odmah naučiti tko je ovdje gazda! Dakle, dajem vam stotinu dolara mjesečno i besplatnu opskrbu. Ah, pokaže li se da ne valjate, jako ćete zažaliti!

Okrenuvši se prema vatri doda:

— Daj im da nešto pojedu, Pete!

Zatim se vrati na svoje mjesto, sjedne, zagrabi kave iz kotlića nad vatrom pa uzme polako srkati kipući napitak, a njegove su otvrdnjele ručetine držale limenu čašu kao da uopće nije vrela.

Bill pride Ringu i Daveu.

– Čestitam, drugari! – reče im smijuckajući se. – Vi ste, naime, dospjeli u družinu koja zarađuje vraški dobro! Kod nas često ima i izvanrednih dodataka. A sada, hajde da se smjestite!

On ih povede do užetima ograđenog korala, njih dvojica uvedu konje, rasedlaju ih te odlože prtljagu pod stablom gdje se nalazio Billov ležaj.

– Kakve ste to neprilike imali u Laramieju? – priupita Bill znatiželjno.

– Trebala nam je hitna promjena klime... – odgovori mu Ringo, a Dave ga nadopuni:

– ... jer bismo inače morali posmicati i prijatelje onog maminog junaka koji je zapodjenuo kavgu s Ringom samo zbog toga što je ovaj položio na stol četiri asa!

Bill se nasmije i potapša ih po ramenu.

– I ja sam tek odnedavna s McRaeom – raspriča se on. – On je s nama prilično grub, znate... međutim, i sami nismo baš pitoma rulja. Zasad živimo kao u raju: dobar smještaj, dobra hrana, dobra plaća i česti izvanredni dodaci! McRae je nadglednik golemog ranča. No, kako je vlasnik bolestan, to je McRae praktički... rančer. Već ćete vidjeti kako ovdje stvari stoje. Samo, čuvajte se toga da mu ikad protuslovite! On je neuračunljiv, on je... golema životinja koja podivlja pri najmanjem povodu!

Posljednje riječi izgovorio je oprezno, gotovo šapatom.

Vrativši se k vatri, Dave i Ringo izgledniji navale na jelo što im ga

je kuhar u međuvremenu priredio. Kad su poslije pripalili cigarete i polako pijuckali kavu, McRae, koji je dotle zlovoljno buljio u vatru, iznenada podigne glavu. Premda se moglo čuti samo potmuli topot nemirne stoke, prisloni svoju ručevinu k uhu i počne pozorno osluškivati. Tek nakon nekog vremena začuju to i ostali: približavala se skupina jahača. Nešto poslije čulo se kako se pridošli dovikuju s čuvarima stada, a konačno se i jedan jahač pojavljuje u svjetlosnom krugu vatre. Bio je to omanji, prilično gojazan muškarac u odijelu gradskog kroja.

Debeljko se nekako iskobelja iz sedla, odbaci nemarno uzde i pride k vatri.

– 'broveće! – reče prijazno trljajući ruke. – Sweetwater je nabujao i to nas je zadržalo. Rekao sam svojim momcima da smjesta potjeraju stado. Rijeka i nadalje raste, te ne prijedemo li gaz još u svitanje, tada može proći i četiri dana dok prijedemo na drugu obalu. Koliko ima grla, McRae?

– Tri tisuće, Tompsone! A budeš li nas opet pustio toliko čekati, svaki će te sat stajati stotinu dolara pride!

Patrick McRae iznenada ustane.

– De, vadi čekove! Ne mogu sjediti ovdje dugo! – imam ja i drugih poslova! Kad opet budem imao stoke za tebe, javit ću ti! Požuri, Tompsone, želim smjesta krenuti! Hej, Bille, odjaši k momcima i reci im da se smjesta okupe ovdje čim Tompsonovi pospanci pokrenu stado!

Bill pođe u koral po konja, a debeli nakupac žurno izvuče poveliku lisnicu i iz nje čekovnu knjižicu, klekne uz vatru, stavi preda se knjižicu i izvuče iz džepa bočicu tinte i pero.

– Kako da ih ispunim? – upita.

– Kao i uvijek! – odsiječe McRae.

Dave Spancer mirno pride k vatri i gurne šešir na potiljak.

– Do vraga, patuljče, nisam te pozvao da mi činiš društvo! – izdere se na njega McRae. – Požurite radije! Raspremite logorište! Za nepun sat sve treba biti spremno za odlazak!

– Bit ćete posluženi, šefe! – isceri se Dave, zagrabi lijevom rukom kave iz kotlića, prinese je ustima kao da će piti, a onda iznenada desnom potegne revolver. Odbacujući čašu, on izgovori ljubaznim riječima:

– Sada znate na čemu ste, društvo!

Ringo Lumate, koji je dotle sjedio na zemlji, malo ulijevo od McRae, već se našao na nogama, s po jednim uperenim koltom u svakoj ruci.

– Stvarno, sada zbilja znate na čemu ste! – dobaci prividnom nehajnošću. – Samo mirno, McRae, ne miči se! Jer toliko snažan ipak nisi da bi mogao probaviti tu količinu olova koju bismo ti sasuli u trbuh! Dakle, predstavom sada ravnamo mi!

Kuharu ispadne iz ruku gomila limenih tanjura koje je upravo htio spremi u putnu torbu. Onaj drugi momak počne sipati žestoke psovke. Tompsonu se otme prestrašen uzvik. Sav ukočen, onako klečeći, uznevjereno je dahtao:

– Ma što je to?! Ma što je to?! Prokletstvo, što se tu događa?!

McRae napokon ispusti nekakav rokćući glas, a onda zapilji svoje oči u Davea i zareža:

– Ti mi se već otprve nekako nisi svidao, ti pjegava žabo! Ali, čekaj samo! Čim se snađem u ovoj igri, saznat ćeš da se mene ne može zaustaviti koltom! Čekaj samo, ja ću te raznijeti u dvije polovice, ti čovječuljče!

Onda se napola okrene i pogleda Ringa.

– Je li Bill u dogovoru s vama?

– Nije! – odgovori mu Ringo. – Bill nas je preporučio čiste savjesti. On nema nikakve veze s time; nije kriv što smo došli da ti pljunemo u juhu!

– U redu! A za koga jašite?

– Za ranč sa znakom kolnog kotača, za Bucka Fishera i njegovu kćer Vicky.

– Prokletstvo, pa ja sam nadglednik na tome ranču i...

– Ti potkradaš svoga rančera, Patrick McRae! Njemu si rekao da odvajáš za prodaju tisuću grla, a uistinu su u pitanju tri tisuće. Tompson bi opet trebao ispostaviti dva različita čeka, manji za Fishera a veći za tebe. E pa, McRae, ovime prestaješ biti nadglednik na ranču sa znakom kolnog kotača! Otpjevao si svoje! Tompsone, dat ćete nam potvrdu o kupovini tri tisuće goveda, kao i ček ispostavljen na ime Bucka Fishera, i to na ukupan iznos kupovine! A onda možete odjahati k svojim ljudima.

Izenada, Patrick McRae se počne divljački smijati. Presavivši se u struku, pljeskao se ručetinama po bedrima i gromoglasno hihotao. A onda isto tako iznenada umukne i sav se ukruti: iz džbunja na rubu svjetlosnog kruga pojavili su se Larry Stonebay i Tom Drake.

– Je li sve u redu? – upita Stonebay otegnuto.

– Pa mogao si po njegovom smijehu čuti koliko se raduje! – dobaci mu Dave, koji je upravo razoružao kuhara i onog drugog momka.

Zatim odlučno zakorači prema Tompsonu i podvikne mu:

– Pa što još čekate, čovječe! Zar nismo prema vama postupili i previše obzirno? Stoku ste preuzeli, prema tome – dajte nam o tome

potvrdu i ispostavite ček! Ili... zar, možda, tražite neprilike?

– Ne, ne! – proštenje debeljko i počne užurbano pisati.

McRae, koji je dotle piljio u Larryja i Toma pozorno ih procjenjujući, poviče prijeteci:

– E, nećemo tako! To vam neće uspjeti, momci! Vi ste, doduše, četiri prekrasna tigra, ali ovo nećete moći izvesti!

– Još ćeš se čuditi, ti... kradljivče stoke, što ćemo sve još izvesti! – izjavi Ringo i hitro mu pride s leđa.

Vrativši kolt iz lijeve ruke u korice, posegne za drškom McRaeova revolvera, ali još prije no što mu ga je stigao izvući, gorostas se strelovito okrene.

Ili je McRae bio izvanredno hrabar, ili ga je bijes toliko zaslijepio da nije mario za opasnost: okrenuo se, iako je na leđima osjetio pritisak Ringova kolta.

Ali Ringo ne pripuca. Ustuknuvši kako bi se izmakao zahvatu McRaeovih ručeta, on oštro prosiće:

– Potegni oružje, ludače!

Uzmićući natraške pred McRaeom, Ringo vrati i donji kolt u korice i pri tom mu opet dovikne, ovaj put još oštrije:

– Tā potegni, McRae!

Ali ovaj samo ispusti nekakav divljački krik.

Uzmićući i dalje natraške, Ringo se spotakne o teretno sedlo. No čim je pao, strelovito se otkotrlja u stranu i tako uspije da u posljednji čas izbjegne McRaeovim stopalima koja protutnje pokraj njega.

McRae je navalio kao da je doista sišao s uma. Potpuno je zaboravio da tu oko vatre ima i drugih ljudi s uperenim koltovima. U svojem bijesu okomio se samo na Ringa. Sličio je na razjarenog bika koji više ne vidi ništa drugo doli ono što se miče neposredno ispred njega.

Ringo sune uvis i baci se svom težinom na McRaea. I doista, uspije da ga sruši: McRae se zanese i ljone na zemlju. Ali još dok se Ringo munjevitim skokom sklanjao od njegove goleme tjelesnine, McRae ga žestoko ritne petom u slabine. Ringo se previje, zatetura i skljkoka na tlo.

McRae brzo ustane pa se uspravi i navali na Ringa kao kakav razgnjevljeni medvjed. Podigne nožurdu da bi njome dokrajčio Ringa, ali u tom trenutku pred njim se nađe Tom Drake.

– Vraže pakleni! – zaurla Tom i tresne ga šakom u bradu.

Skoro istovremeno udari ga drugom šakom u trbuh. McRae divljački rikne. A kad je Tom htio odskočiti u stranu, McRaeova teška pesnica doleti iskosa i pogodi ga tik iznad ramena, u vrat.

I Ringo Lumate i Tom Drake ležali su sada na zemlji.

Divlje daščući, McRae je opipavao raskrvavljenu bradu i bolno mjesto na trbuhu. Tom Drake, muškarčina u kojega je ipak bilo desetak kilograma kostiju i mesa, bio je uložio svu svoju snagu kako bi ga naćeo. Pa ipak, McRae se brzo oporavljao od njegovih udaraca.

Napokon strese glavom, okrene polako svoju tjelesinu, pogleda Larryja Stonebaya i Davea Spencera i zasopće:

– Ha, mene nitko ne može oboriti s nogu! O, mene ne može oboriti nitko... ni toljagom! Nema toga ćovjeka koji bi mene mogao svladati! Pa onda, glupani, zašto ne pućate?!

Izgovorivši to, on se pokrene, zaobide vatru i počne polako prilaziti Larryju Stonebayu. Podigao je obje ruke, ispružio šake poput kakvih snaćnih pandži, a njegove su se oćice krijesile zlim i podmuklim sjajem kao u krvoćedna grizlija.

– Zašto ne pucaš, dugonjo!? – zagrokcje prema Stonebayu. – Ni ste sposobni čak ni da me zaustavite mecima, vi glupani!

Uzmičući pred njim, Larry Stonebay iznenada gurne oba svoja revolvera u korice što su mu visile o ramenima.

– Imaš pravo, baš smo glupani! – zareža. – Ne pucamo u tebe jer ideš na nas samo golim šakama... Toliko smo glupi da nismo u stanju pripucati u tebe, usprkos tome što imaš tek vanjsko obličje čovjeka, dok si uistinu prava životinja! E, pa, McRae, pokušat ću se s tobom obračunati i ovako – goloruk!

McRae se zaustavi, odmjeri Larryja prezirnim pogledom i prasne u grohotan smijeh. Podbočivši se ručetinama i zabacivši glavu, stajao je i smijao se tako glasno da je odzvanjalo u noći. Slatko se smijao tome što je Larry Stonebay toliko lud da zapodijeva s njime borbu bez oružja.

Ali onda ga naglo prođe smijeh.

Prelazeći iznenada u napad, Larry Stonebay se svom snagom svojih mišića otisne s tla, poskoči uvis, ispruži još u samom skoku noge prema naprijed i zabije pete u McRaeov trbuh. Završivši zatim poledice na zemlji, spretno se prevrne i hitno ustane.

Bio je posve jasno osjetio kako su mu pete svom silinom gurnule u tu golemu tjelesinu. A tek sada, osovivši se opet na noge, shvati da ju je i srušio.

McRae se stropoštao plećima u vatru.

Ričući poput medvjeda, gorostas se sada valjao po rasplamsalom žaru. Ipak se nekako iskotrlja iz vatre, pa se po zemlji odvalja desetak koraka od ložišta. Odjeća mu se dimila, uokolo se širio vonj spaljene kože.

A onda se opet osovi na noge. Te-

turajući i ispuštajući neartikulirane glasove, stade opipavati svoju tjelesinu. Potom se strese kao grizli koji je netom izišao iz planinske rijeke.

– Ho-ho! – zabrunda. – Ovo si odlično izveo, dugonjo!

Pa iznenada jurne poput razbješnjelog nosoroga.

Larry se hitro izmakne i ispruži nogu kako bi se protivnik sapleo o nju i pao.

Ali McRaeovi su instinkti funkcionirali doista kao u divlje zvjerke. Unaprijed naslutivši Larryjevu namjeru, gorostas pravodobno promijenio smjer i njegova se pesnica oborila na Stonebaya, i to tako žestoko da se ovaj, tresnuvši na zemlju, još i prevrnuo.

Ringo Lumate, Tom Drake i Larry Stonebay bili su čvrsti, okretni i u mnogim borbama prokušani momci. Sve do sada, oni su umjeli izići nakraj i s ljudima koji su bili i viši i krupniji od njih. Ali svi ti muškarci nisu bili ništa u usporedbi s Patrickom McRaeom. Zapodjeli su s njime borbu kao da su se našli pred gorilom, no u fizičkom obračunu s gorilom ni najokretniji ni najsnažniji čovjek ne može imati nikakva izgleda.

McRae učini kretnju da se sruči na Larryja Stonebaya, ali u tom ga trenutku trgne oštri glas malog Irca.

– Hej, pričuvaj se, ti majmune! – doviknuo mu je Dave Spencer.

McRae, koji je već bio gotovo šcepao Larryja, zastane i okrene se.

Dave Spencer je upravo zamahnuo bičem.

– Uh, ti... mala ništavna krasta-čo! – zasopće McRae gnjevno i njegova ručetina sune k dršku kolta.

A to je upravo bila pogreška koju je Dave želio izazvati zaprijetivši mu bičem.

McRae još nije dospio ni dopola

potegnuti, a Dave je već pripucao slobodnom ljevicom. Prvi metak pogodi McRaea u nadlakticu, drugi mu izbiye revolver iz šake. A onda odjekne i treći hitac i metak se zarije gorostasu u rame.

Dave nije pucao nasumce i pogoci nisu bili slučajni: nije htio ubiti McRaea, i McRae samo zato nije bio mrtav.

Ali bio je gotov. Doduše, još je stajao na nogama, no nije se više mogao pokrenuti.

– Eto, to bi bilo sve, McRae! – poviče Dave Spencer. – Na Fisherovu ranču nemaš više što tražiti. Pokupi se i ne vraćaj se nikada više! Nikada više! Najbolje – napusti ovaj kraj! A padne li ti na pamet da još jednom otimaš... da ukradeš makar i jednu jedinu kravu sa žigom kolnog kotača, znaj da ćemo te naći! Mi ćemo te naći! A onda ćeš dobiti samo jedan jedini metak. Jedan, ali konačan! Poslat ćemo te, kamo spadaju nadglednici koji potkradaju svojeg rančera. A sada, McRae: na konja i gubi se!

Posljednje je riječi izgovorio krutom neumoljivošću. Onda se okrene kuharu i onom drugom momku pa im kratko odsiječe:

– Idite i pomozite mu! I tornjajte se skupa s njime!

– Za vas bi bolje bilo da ste ga ustrijelili! – promrmlja kuhar. – Jer... čim se bude koliko-toliko oporavio, taj će prevrnuti i sam pakao da bi vas likvidirao!

– I te kako! Ali ja onda više neću biti u ovome kraju! – doda onaj drugi i pljune u vatru.

Zatim ustane i pođe da se pobrine za McRaea. Kuhar počne na brzinu skupljati i spremati stvari.

Tom Drake pride k vatri, zgrne na okup porazbacani žar te doda još drva.

Ringo pristupi stočnom nakupcu i lupne ga po ramenu.

– No, hoće li već ta potvrda i ček? Ispišite ih već jednom! Ali, da znate, mi stoku ne prodajemo po »posebnim«
cijenama, kao McRae! Za svako grlo treba da dobijemo deset dolara!

– Zaboga, toliko ne mogu dati! – prostenje Tompson. – U Laramieju plaćaju samo trinaest dolara. To bi onda značilo da, po odbitku svih troškova, prodajem bez ikakve zarade!

– Pa što? – naceri se Ringo. – Pogledajte McRaea! Dobro ga pogledajte, i budite sretni i presretni što ste se izvukli tako jeftino!

Tompson uzdahne i požuri se da napiše papire. Dave Spencer ih tada preuzme.

– A sada odlazite, Tompsone! – promrsi Dave mjereći ga mrkim pogledom. – Padne li vam kojim slučajem na pamet da na taj ček stavite zabranu, tada znajte da će vas jedan od nas već pronaći!

– Bez brige, meni je svega dosta! – žurno izjavi Tompson pa odgega koliko je hitrije mogao do svojeg konja.

Onda se uzvere u sedlo tolikom užurbanošću da je malone ljesnua s druge strane na zemlju. I brže-bolje odjaše.

Za to su vrijeme kuhar i onaj drugi momak donekle povezali McRaeove rane i osedlali konje. McRae, koji je samo teškom mukom uzjahao svojeg golemog konja, sjedio je sada na njemu zanoseći se i držeći se zdravom rukom za jabuku sedla.

– Još ćemo se sresti... i onda ću vas ubiti! – prostenje jedva razumljivo.

Zatim polagano odjaše u smjeru odakle se trebala vratiti njegova družina. Ostala dvojica krenu za njim.

Stojeći oko vatre, četvorica su muškaraca zašutjela. Njihova lica

nisu izražavala pobjedničko veselje, već prije nekakvu gorčinu. I odjednom, kao na neki znak, trojica se zagledaju u Davea Spencera: došlo im je do svijesti da je taj maleni, zbijeni ali okretni Irac zapravo najtvrdi momak među njima.

Dave pljune, baš kao da želi ispljunuti nekakav gorak okus iz usta.

— Ova je priča započela s ona četiri asa što su ih izvukli naši očevi... — javi se zatim hrapavim glasom. — A mi sada želimo doći do toga zlata kako bismo ga upotrijebili za neku dobru svrhu te tako barem sada ispravili nepravdu i dokazali da nam očevi nisu uzalud poginuli. E pa, mi se sada borimo za poštenu stranu. Pomislite samo na djevojku! Svi smo čuli da ju je McRae salijetao ne bi li je dobio za ženu. Što se mene tiče, u meni ima dovoljno upornosti i tvrdoće da se izborim dokraja, pa makar morao još jednom uprljati prste na McRaeu! Ići ću dokraja, tim više što sam siguran da bi to bila želja i mog oca... A sada, krećimo! Bolje je da što prije napustimo ovo mjesto jer bi McRaeovoj družini moglo pasti na pamet da nas napadne. A meni je za danas dosta prolijevanja krvi!

Upravo kad je izgovorio ove riječi, iz tamnog džbunja dojaši Blue Rock vodeći za sobom Larryjevog i Tomovog konja.

Dave i Ringo požure u užadima ograđen privremeni koral da bi se spremili za polazak i osedlali svoje konje. Kad su uzjahali, pridruže im se i ostala trojica.

— Trebali ste ga dokrajčiti, jer on će se sada okomiti na nas, i tko zna koliko će nas to platiti glavom! — primijeti Indijanac.

— Mi svakome protivniku ostavljamo jednu priliku. Eto, takvi smo! — procijedi Larry Stonebay. — Buck Fisher je trebao unajmiti ne-

koliko pravih plaćenih ubojica... ti bi sigurno odmah smaknuli McRaea bez ikakvog sustezanja!

— De, krećimo! — reče Dave Spencer, vješajući ukrug smotan kaubojski bič o jabuku sedla. — Krećimo, drugari! Ovi konji ovdje u koralu pripadaju ranču sa žigom kolnog kotača. Prema tome, povest ćemo ih sa sobom!

— O, da, svakako! — naceri se Ringo. — Ti si šef... do iduće srijede! A onda će opet odlučiti — četiri asa!

III

Kad je Buck Fisher prešavši Silverhorn-Peak prevalio još koje tri milje, začuje iza sebe topot konjskih kopita. On se obazre, ali ne uspije prepoznati jahača jer su kola uskovitlavala tako gust oblak prašine da je mogao razaznati samo nejasne obrise.

Nezadovoljno gundajući, Fisher zaustavi kola. Koji trenutak zatim jahač dojuri i zaustavi se pokraj njega.

— A, to ste vi, doktore! A što radite u ovome kraju? — procijedi Fisher mjereći ga sumnjičavo.

Milton Stuart imao je na sebi savršeno odijelo od prugasta baršuna, no ono je bilo prekriveno slojem žućkaste prašine. Crna baršunasta vrpca o ovratniku košulje bila mu je razvezana, a i po svemu ostalome taj je čovjek izgledao kao da je nedavno puzao po tlu probijajući se kroz gusto džubnje.

Buck Fisher ljutito opsuje u sebi. Sada se gorko kajao što je skinuo opasač i položio ga pokraj sebe na klupicu, tako da u slučaju potrebe neće moći dovoljno brzo potegnuti kolt... Krajičkom oka pozorno pogleda Stuarta, ali ne otkrije ništa što bi potvrđivalo da ovaj ima uza se revolver.

Milton Stuart izvuče iz džepa

snježnobijelu maramicu i obriše znojno lice, pa onda skine šešir i otare znoj s kožne podstave.

Po svojoj pojavi bio je ono što se naziva lijepim muškarcem: tridesetogodišnjak, visok, vitak, razvijenih ramena, crnokos i suncem opaljene puti. Izgledao je kao pravi džentlmen, i stanovnici doline Limit već su se često puta zapitali što je toga čovjeka natjeralo u ovaj kraj – tog mladog liječnika koji bi u bilo kojem od velikih gradova mogao imati uspješnu privatnu ordinaciju. Bilo kako bilo, Milton Stuart je jednog dana iznenada osvanuo u Limitu, a kako na četiri stotine milja uokrug nije bilo drugog liječnika, svi su pozdravili njegov dolazak.

I Buck Fisher, koji ga je sada sumnjičavo mjerkao, morao mu je, zapravo, biti veoma zahvalan. Jer time što mu je pravodobno amputirao nogu, Milton Stuart mu je prije godinu dana spasio život. Bucku Fisheru bilo je poznato i to da Milton Stuart ispoljava više no prijateljske osjećaje prema Vicky i da joj je već nekoliko puta ponudio brak. Sve do prije godinu dana, Buck Fisher ne bi imao ništa protiv toga da mu mladi liječnik bude zetom, premda bi mu bilo milije da neki pravi uzgajivač stoke postane budući gospodar velikog ranča sa žigom kotača.

Međutim, otprije godinu dana Milton Stuart nije mu više bio drag. Zamjerio mu se u ono doba kad je daniima sjedio uz njegov bolesnički ležaj, dok se on, Buck Fisher, bacakao u visokoj vrućici. Jednom prilikom, kad mu je groznica popustila, Buck se hotimice pretvarao da i nadalje nesuvislo bunca. Liječnik mu je tada uporno nastavio postavljati pitanja – vrlo određena pitanja, iz kojih je Fisher mogao razabrati da mu je, dok ga je tresla groznica, ispričao već mnogo toga o sebi.

– Je li, Miltone, što radite u ovome kraju? – ponovi on svoje pitanje i pogleda liječnika oštro u oči.

Milton Stuart razvuče usta u blistav osmijeh. Međutim, taj osmijeh nije bio nimalo ugodan: njegove su oči pritom ostale tvrde i hladne kao led.

– Prije godinu dana progovori ovaj biago – kada sam vam amputirao nogu, ja sam vam spasio život. Ali sada, Fisheru, sada ću vas ubiti! Moram vas ubiti kako bih ostvario svoj cilj.

Njegov ugodni glas bio je pun umiljate blagosti koja je oštro odudarala od nemilosrdne tvrdoće što mu je izbijala iz svijetlih očiju. I taj njegov blistavi osmijeh bio je tvrd, hladan i nemilosrdan.

Buck Fisher krajičkom oka hitro pogleda svoj opasač koji je ležao pokraj njega, ali još ne pokrene svoju veliku šaku, već samo udahne golemu količinu zraka. Činilo se kao da će mu se rasprsnuti odjeća oko širokog prsnog koša.

– Dakle, mladiću, ubiti me želiš!? A zašto? Prije no što to pokušaš, bar mi reci razlog!

Milton Stuart kimne mirno glavom.

– I hoću! Ovdje smo posve sami, a imamo i vremena. Sve ću vam objasniti, Fisheru! Pa kako vas dobro poznajem, to znam da biste vi na mojem mjestu postupili navlas jednako. Meni se sada pruža životna prilika. Ja znam za ono zlato ispod vaše kuće! Dok sam tada daniima i noćima bdio uz vašu postelju, slušao sam vaše buncanje. Sve što ste govorili bilo je vrlo nesuvislo, pa ipak – polako mi se stvarala sve jasnija slika. Fisheru, ja pouzdano znam da je četiri metara ispod vaše spavaće sobe zakopana hrpa zlata. A znam prilično točno i kako ste do tog blaga došli; poznata su mi tako-

der i imena ljudi koji su zbog tog blaga izginuli...

— Moja kći! — upadne mu Fisher u riječ: — I moja kći je bdjela uz moju postelju... zar je i ona saznala za...

— Nije! Uvijek kad me je trebala zamijeniti, ja sam vam prethodno dao jako sredstvo za umirenje!

— Pa dobro, Miltone, a što mislite time postići što ćete me ubiti?

— Sve! Sve ću postići! — izjavi liječnik nemilosrdno. — Pozvali ste ovamo četiri borca. Već odavno sam sve podesio tako da mogu nadzirati vaša pisma. Stoga sam znao da danas imate sastanak s tom četvoricom momaka. Na žalost, nisam se mogao prikrasti dovoljno blizu da bih uspio čuti sve pojedinosti. Ipak, shvatio sam i sve sam pažljivo motrio. Nije me otkrio čak ni vaš lukavi Indijanac. Dakle, tu ste četvoricu nahuškali na Patricia McRaea, i gorostas će uskoro zagristi travu. Znači, tu sam brigu skinu s vrata. Sada mi valja ubiti samo vas, Fisheru. A onda će Vicky biti sama. Do sada se nikako nije mogla odlučiti da pođe za me. Međutim, poslije vaše smrti ja ću se opet pokazati kao vjeran i nesebičan prijatelj. U svojoj nevolji Vicky će znati cijeniti moju nesebičnu plemenitost pa će...

— Glupane! Ti prokleti kopilanski glupane! — zaurla Buck Fisher. — Sve ti je to uzalud! To ti neće donijeti nikakve koristi! Ono što sam govorio u groznici bila je puka tlapnja! Posve si pogrešno protumačio ono nesuvislo buncanje! Nikakvog zlata više nema u...

Đalje nije dospio. Urlajući ove riječi posegao je za opasačem, šcepao jednom rukom korice a drugom držak kolta, ali je oružje stigao izvući samo dopola kadli se Miltonu Stuartu iznenada u ruci stvorio malen dvocijevni pištolj.

Oba hica prasnu a njihov se odjek brzo rasplina u prostranstvu valovite doline.

* * *

Vicky Fisher izide na verandu. — Hej, Charly! Pa zar se moj otac još nije vratio? — vikne ona preko dvorišta.

Krivotogi kuhar pojavi se na kuhinjskim vratima.

— Nije, gospodice Vicky! Vjerovatno se zadržao u gradu. Sada ću vam donijeti zajutrak.

— Nemoj, Charly! Popit ću samo čašu milijeka! — reče djevojka pa siđe s verande i krene polako preko dvorišta.

Charly se već htio okrenuti i vratiti u kuhinju, ali odjednom se sav ukoči, napeto zvjerajući kroz otvorenu ogradu ranča. Vidjevši to, Vicky se okrene, pogleda u tom smjeru i prepozna kola svojeg oca.

Vukao ih je samo jedan konj, a upravljao je njime Ben Brown, pratilac vozača poštanske kočije. Pokraj Bena Browna nalazila se krupna, u gunj uvijena ljudska prilika.

Djevojka užasnuto krikne i poleti u susret kolima, a Charly na svojim krivim nogama požuri za njom potihom mrseći psovke. I djevojka i kuhar odmah su shvatili.

Na ulaznoj ogradi ranča, iznad koje se vidio pričvršćen velik kolni kotač, Ben Brown zaustavi kola. Njegovo naborano, kao štavljenom kožom presvučeno lice snuždi se. Trepćući svojim ostrim orlovskim očima, on promrmlja:

— Žao mi je, gospodice! Zbilja mi je jako žao! Našli smo ga zgurenog na sjedištu kola, na poštanskom putu prema Limitu, malo iza Silverhorn-Peaka. Bio je već mrtav.

Načas zavlada tajac. Vicky zatekuta, ali Charly joj priskoči i obujmi je rukom da bi je pridržao.

— Od čega... mrtav? — upita on Browna.

– Od dva metka u prsima! – odgovori ovaj nevoljko.

Vicky brzine u plač, No ubrzo se ipak uspije pribrati, obriše lice i podigne glavu. Charly polako skine ruku s njezinih ramena. Oči su joj bile pune suza, ali oba su muškarca osjetila da ta djevojka posjeduje čvrstinu koja je čini sposobnom da se ponese i s najvećom nevoljom.

– Unisite ga u kuću! – šapne ona gorko

U tom času svi začuju topot konja u trku. Koji trenutak zatim, stigavši gotovo pred kola, Milton Stuart zauzda svojeg, znojem prekrivenog konja tolikom silinom da se životinja propela uvis. Ostala je tako nekoliko sekundi i činilo se kao da će se zajedno s jahačem prevrnuti na leđa. No jahač naglo opusti uzde pa sklizne munjevito iz sedla. Kao čovjek odrastao i školovan u velegradovima Istoka, Milton Stuart bio je nevjerovatno vješt jahač, koji se mogao mjeriti i s najvrsnijim kaubojem Zapada.

Poletjevši k djevojci, on je, tobože u navali osjećajnosti, stisne u svoje naručje.

– Sirota moja Vicky! Jutarnja poštanska kočija donijela je tu strašnu vijest u grad... i ja sam smjesta pohitao ovamo! Stavljam ti se na raspolaganje! Premda ti ova- ga puta, na žalost, više ne mogu spasiti oca, ipak – možeš se pouzdati u mene! Znaj da nisi sama, mi- lo moje!

Ona se načas prepusti njegovom zagrljaju, čak mu se i privine na grudi, kao da tu osjeća utočište i čvrstu zaštitu. Ali onda se blago a ipak odlučno odvoji od njega.

– Hvala ti, Milton, ali ja za tebe još nisam »milo moje«! Nismo još ni zaručeni. Čak ni sada ne mogu ti još dati nikakvo obećanje. Pa ako si, usprkos tome, voljan da kao do- bar prijatelj...

– Oh, Vicky! Oprosti mi što sam te nazvao »milo moje«! To je bilo nepromišljeno, u navali potreseno- sti! Da, bit ću presretan ako ti u ovim teškim časovima smijem biti barem vjeran prijatelj! Meni će biti dovoljno budem li mogao makar samo preuzeti na svoja pleća sve ono što će se sada svaliti na tebe!

Izgovorivši te dirljive riječi, Mil- ton Stuart primi djevojku pod ruku i povede je u kuću.

Idućeg prijepodneva Blue Rock povede četvoricu mladića iz kanjo- na. Poslije nekoliko milja, izbjivši na uzan utrti put što je iz gradića Li- mita vodio prema Fisherovu ranču, oni se zaustave da bi predahnuli i popušili cigaretu.

– Do vraga – progunda Ringo – mogli bismo najprije pojahati u Limit da ga malo razgledamo! Već tisuću godina nisam gucnuo viski! Poželio sam se i koje runde poke- ra... a i nekih drugih stvari koje su od vremena do vremena potrebne muškarcu. No, hoćemo li, drugari?

Tom se naceri, očito zadovoljan prijedlogom, Larry bez uzbuđenja zakima glavom, ali Dave Spencer izjavi:

– Najprije ćemo razgledati ranč! Kad dođe tvoj tjedan šefovanja, Ringo, moći ćeš nam čak zapovjedi- ti da pojašemo u Limit i da se ondje zabavljamo. Ali sada ćemo pojahati na Fisherov ranč!

– Ala si krut šef, Dave! – nasmi- je se Ringo. – A bogme i jedini Irac koji ne čezne za gutljajem viskija... Hej, tko to dolazi?

I ostali su već izdaleka opazili ka- ko se približavaju neka kola, a kad su se malo zatim spuštala niz jednu kosinu, svi ugledaju iza vozača smješten velik lijes.

Blue Rock podbode konja, ostali pojašu za njim, a nekoliko minuta poslije petorica jahača preprječe put kolima.

S uzdama u rukama u kolima je sjedio malen, blijedolik, u crno odjeven čovjek. Bio je to Samuel Miller, stolar, koji je u Limitu obavljao i službu pogrebnika.

– Za koga je ovaj lijes? – upita ga Blue Rock.

Miller pogleda Indijanca nekako oprezno, kao da je načas oklijevao da odgovori. Napokon progovori tiho, ali vrlo svečano:

– Crveni brate, ovo je lijes za Fishera, a kako je trebao biti posebno velik, morao sam ga nočas izraditi. Sada ga vozim na ranč. Gospodo, molim vas da mi oslobodite put jer meni se žuri! Moram još za dana izvršiti sve pripreme, budući da će se pogreb gospodina Fishera obaviti već danas o zalasku sunca.

Dostojanstvenom kretnjom skine on svoj polucilindar, pozdravi ih i potjera konja.

Užarenih očiju Blue Rock se zagleda u četvoricu mladića.

– Pojašite sami na ranč! – reče im on muklim glasom. – Ja ću pak prvo potražiti mjesto gdje je moj gospodar ubijen!

– Pa ovaj crni lijesoklepac nije spomenuo ni slovca o nekoj nasilnoj smrti! – poviče Ringo.

– Bilo ga je strah, to sam mu pročitao u očima! Gospodar je krenuo sam.. prvi put bez moje zaštite. On je ubijen!

Indijanac naglo okrene konja i odjuri. Momci – četiri asa Bucka Fishera – zgleđaju se.

– Krećimo! – zareža Dave Spencer. – Na ranč!

Skupivši na brzinu slobodne konje koji su se bili udaljili, potjeraju ih pred sobom i pojašu za kolima. Kad su pokraj njih projahali, svi se još jednom zagledaju u lijes. Ringo uspori konja i dovikne pogrebniku:

– Hej, mister, od čega je to umro Fisher?

– Od dva metka! – dovikne mu ovaj.

Začuvši ovaj odgovor, svi podbođu konje i pojure još brže, a kola zaostanu daleko iza njih. Poslije kojih osam milja, pred njima se pojavе zdanja ranča podignuta na zaklonjenom mjestu u podnožju planine,

Sunce je stajalo upravo u zenitu.

Stigavši do koral, naidu na kozičava meleza – konjušara na Fisherovu ranču. Odmjerivši skupinu slobodnih konja, momak se zagleda u četvoricu jahača.

– Utjeraj životinje u koral! – dovikne mu Spencer.

– Pa ovo su konji koje je Patrick McRae imao u svojem privremenom logorištu... – promrmlja meleza. – Hej, ta tko ste vi, zapravo? Što se dogodilo?

– Mi smo svjež vjetar na ovome ranču, a velemožnog Patricka McRaea otpuhali smo k vragu! – zacereka se Ringo.

– De, miči se, otvaraj već jednom taj koral! – zareža Tom Drake.

Sav smeten, meleza posluša i utjera konje, a jahači se upute k ranču. Ujahavši u dvorište, ugledaju nekoliko muškaraca koji su dokono stajali ispred dugačke stambene barake. Bili su to, očito, preostali kauboji ovog ranča. Muškarci se zagledaju u pridošlice, ali se i ne pomaknu.

Ne obazirući se na njih, četvorica mladića projašu dvorištem i zaustave se ispred verande. Kad je utihnulo topot njihovih konja, gore se otvore vrata.

Na verandu izide Vicky Fisher, a za njom se pojavi Milton Stuart.

Ugledavši djevojku, muškarcima zastane dah. Znali su da će vidjeti ljepoticu, ali takvoj se ljepoti nisu

nadali. Pa ipak, odmah su uočili da je vrlo blijeda i pročitali joj u očima potištenost i veliku bol. Ma koliko da je Buck Fisher bio tvrd čovjek, a nekoć možda i pravi lupez, tu pred njima nalazilo se ljudsko stvorenje koje iskreno tuguje zbog njegove iznenadne smrti. Očito je, bar prema toj djevojci, ispoljavao dobrotu, kad je uspio steći njezinu ljubav.

Četvorici asova trebalo je nekoliko trenutak da dođu k sebi, a onda, kao na neku komandu, sva četvorica posegnu za svojim šeširima.

I, začudo, kao prvi ne progovori blagoglagoljivi Ringo, već Larry Stonebay – šutljivi Teksašanin, koji još prije dva dana nije htio ni pogledati djevojčinu sliku. Taj dugonja u pohabanoj odjeći pokaza se sada kao pravi južnjački džentlmen.

– Gospodice, da nije neophodno, mi vam ne bismo smetali. Ali mi vas moramo zamoliti za kratak razgovor! – reče on i predstavi joj sebe i svoje drugove.

Djevojka se zagleda redom u ta četiri lica te s istančanim ženskim instinktom ustanovi da joj se najviše sviđa ono što joj govore oči tek-saškog dugonje i onog ridokosog mališe.

– Dobro! – ona će kratko.

– Nadajmo se da vas je doveo neki važan razlog, momci! – dobaci im Stuart osorno. – Naime, ako mislite samo potražiti posla na ranču, mogu vam reći da ste došli u vrlo nepovoljnom trenutku!

Dave Spencer ga odmjeri prodornim pogledom.

– A tko ste vi, mister? – upita.

– To je Milton Stuart, gospodo. On je liječnik u našem okrugu i... moj dobar prijatelj! – brzo objasni Vicky.

Dok su prilazili, mladići su čuli kako joj Stuart poluglasno govori:

– Vicky, vjerojatno nam ta četiri

viteza litalice žele samo ponuditi svoje revolverske vještine i iskamčiti za njih masnu plaću. Što da gubiš vrijeme s njima! Vрати se mirno u kuću i prepusti meni da s njima razgovaram!

– Ne! Hoću osobno čuti što mi imaju reći! – odsiječe djevojka i stupi na najgornju stubu verande.

S dna stepenica mladići su nekoliko sekunda gledali u Miliona Stuarda, odmjeravajući ga ispitivačkim pogledom. A potom usredotoče svu pozornost na djevojku.

– Prije dva dana imali smo kod Silverhorn-Peaka sastanak s vašim ocem – počne Dave Spencer, koji se, onako malen, morao potpuno ispraviti kako bi mogao gledati u sugovornicu. – Unajmio nas je da mu štitimo ranč.

– Buck Fisher je ubijen upravo u blizini Silverhorn-Peaka! – primijeti Stuart zajedljivo. – Veoma je zanimljivo čuti da je prije toga imao sastanak s vama... zbilja vrlo zanimljivo!

– Prijatelju, znajte da i vi nama postajete sve zanimljiviji! – otrovno će Ringo.

I dalje gledajući djevojci otvoreno u oči, Dave nastavi kao da nije bilo nikakvih upadica:

– Gospodice, prvo što nam je vaš otac stavio u zadatak bilo je da njegovog nadglednika, koji ga potkrada uhvatimo na djelu. To smo i učinili. Bili smo prisutni kad je McRae predavao stoku nakupcu. U pitanju je bilo tri tisuće grla, a ne tisuću, kako je to rekao svome gazdi. Trebalo je da nakupac ispostavi dva odvojena čeka: jedan za tisuću goveda – na ime vašeg oca, a drugi na dvije tisuće – na ime Patricka McRaea. Međutim, mi smo to sredi-li. Evo čeka na cijelu svotu, gospodice! Ovaj put McRaeu nije uspjela otimačina!

Dave se hitro popne uz ono neko-

liko stuba i pruži joj ček. Stojeći na istoj ravni s djevojkom, izgledao je jedva nešto viši od nje, i to samo zbog svojih visokih potpetica i kaubojskog šešira. Rastreseno prihvaćajući ček, Vicky upita:

— Što ste... učinili s McRaeom i kaubojima?

U glasu joj se čula strepnja. No to se nije odnosilo na McRaea, nego na mogućnost da je došlo do prolijevanja krvi.

— Da, zbilja, što je s McRaeom? Taj se sigurno nije od pustog straha pred vama sakrio u mišju rupu? — dobaci podrugljivo Stuart jedva prikrivajući radosno uzbuđenje: bio je siguran da će sada saznati za McRaeovu smrt.

Dave Spencer ga pogleda iskosa.

— Imali smo s njime ponešto okapanja — reče suho. — Na kraju sam ga morao raniti s dva-tri metka. Buck Fisher je od nas zatražio da otjeramo McRaea, i mi smo to izvršili. Sada smo ovdje da štitimo prava njegove kćeri. To je bila njegova želja. Kao... kao da je slutio da će umrijeti, bez obzira na koji način. Sada je na vama, gospodice, da odlučite hoćete li nas zadržati. Međutim, čak i ako biste nas otpustili, mi bismo ipak ostali u blizini, jer smo to obećali vašem ocu. Buck Fisher i naši očevi bili su ratni drugovi. Zato je pozvao nas da se borimo protiv neprijatelja njegovog ranča i da obranimo nasljedstvo njegove kćeri. Eto, sada znate sve! Dakle, što mislite o tome, gospodice?

I Vicky i Stuart zagledaju se zapanjeno u tog malenog ridoglavca iz čijih je zelenih očiju izbijala čelična odlučnost.

Snašavši se brže od djevojke, Milton Stuart se posprdnno nasmije.

— Što se mene tiče — dobaci — mislim da ste obične skitnice u potrazi za nekom unosnom zaradom! Vaša priča zvuči dozlaboga lažno!

A vjerojatno ste baš vi...

— Umuknite, mister! — izgovori Dave posve mirno, no Stuart osjeti opomenu i to ne po njegovom glasu, već po prijetećoj iskri koja je bljesnula u njegovim očima.

— Gdje je Blue Rock? — upita brže-bolje djevojka.

— Bio nas je poveo do McRaeovog privremenog logorišta, a na povratku odande sreli smo pogrebnička i saznali za smrt Bucka Fishera... Oprostite što neprestano spominjem smrt vašeg oca, gospodice! Blue Rock je odjahao na mjesto događaja da potraži tragove ubojice. Vratit će se za koji sat!

Djevojka pokrije oči svojim malim ali čvrstim rukama i ostane načas šuteći. A onda progovori suzdržano:

— Ne mogu donijeti nikakvu odluku prije no što porazgovorim s Blue Rockom, gospodo. On mi je vjeran i pouzdano će me o svemu izvijestiti. Oh, znam... želim li zadržati ovaj ranč, tada moram imati jaku družinu i čestitog nadglednika. Moj je otac imao mnogo neprijatelja, i ti će se sada okomiti na našu stoku i pašnjake. McRae još živi... i on će biti najgori od svih, posebno prema meni. Međutim, meni je mrsko svako prolijevanje krvi! Ni sama ne znam da li mi je do tog ranča stalo u tolikoj mjeri da bih zbog njega slala ljude u borbu... o tome još moram porazmisliti! Možda i neću trebati vašu pomoć, gospodo! Molim vas, ostanite ovdje kao moji gosti dok ne...

— Dobro, gospodice! — složi se Dave.

Prije no što će sići s verande, Irac još jednom ispitivački pogleda Miliona Stuarda. I ovaj njega odmjeri kao da im je već sada jasno da su neprijatelji.

Nešto poslije, pošto su rasedlali i

zbrinuli konje, mladići zastanu da porazgovaraju.

— Do vraga — počne Ringo — meni baš nije tako strašno stalo da se borim za ovaj ranč! Odluči li djevojka da već sada odustane, bit će mi drago. Mene zanima samo ono zlato. A po svemu se čini da ona ionako već napola pripada tome ljepotanu Stuartu. Čim dobijem zlato, nemam ovdje više što tražiti i vraćam se opet dolje, na jug. Ali... kako ćemo se domoći toga blaga za koje su morali izginuti naši očevi?

— To se i ja pitam! — primijeti Tom Drake. — Jer sve je ostalo vrlo jednostavno. Brigu oko djevojke preuzeo je Milton Stuart. Ona se, očito, i ne želi boriti za svoje imanje. Prema tome, naša joj pomoć nije ni potrebna. Kad dobijemo zlato, nemamo ovdje više nikakva posla. Samo, kako da dođemo do njega?

— U vašim glavama kopka jedan crv, a taj se crv zove »zlato«! — zareža Dave Spencer. — A Ringa još povrh toga grize što će ljepotica najvjerojatnije pripasti onom liječniku. Ali mi smo obećali Fisheru da ćemo mu štititi kćer. Pa ako je Buck Fisher i prekršio obećanje što ga je dao našim očevima, to još nije razlog da i mi postanemo vjerolomni lupeži! I pomislite samo na Patricia McRaea! Ne, ne, ostat ćemo ovdje i pričekati da vidimo neće li joj ipak još zatrebati naša pomoć. Rekli smo da ćemo to zlato upotrijebiti u dobre svrhe, tako da pogibija naših očeva nije bila uzaludna. Ali i održanje ovog ranča je važno. Treba da ostane velik i moćan kako bi služio ovome kraju. Kao njegova gospodarica, Vicky Fisher može pružati mogućnost opstanka mnogim malim ljudima. Boriti se za održanje Fisherovog ranča znači boriti se za dobru stvar. E pa, ja ostajem da se borim za tu dobru stvar! Puklo kud puklo, ja ostajem!

Izgovorivši to s velikim žarom, Dave pogleda redom svoje drugove.

Tom Drake ne reče ni slovca. Samo je šutke grickao donju usnicu. Ringo pogleda prema verandi, a oko usta titrao mu je tvrd osmijeh.

— Da — promrmlja — ta je djevojka od onoga soja pri kojem još nikada nisam imao uspjeha... Karamba, ona je prekrasna, i bude li me zamolila za pomoć, ja ću se boriti za njezino dobro! Inače, meni se fućka za ovaj ranč! Zanima me samo zlato!

— Je li, a što si naumio s tim zlatom? — upita otegnuto Larry Stonabay.

— Jedva čekam da ga ugledam... takvu hrpetinu zlata još nikad nisam vidio! Što sam naumio? Odmah ti iskreno kažem: jedan mali dio namjeravam upotrijebiti za sebe. Ja sam revolveraš i kockar, i ne upuštam se ni u što ako pri tome nema dobitka. Dakle, jedan mali dio uzet će za se i uredit ću prvoklasan salun dolje u Tombstonu. Uposlit ću u njemu naljepše djevojke. Eto, uživat ću u piću, ženama i kockanju!

On se resko nasmije i pogleda Larryja. U njegovim tamnim očima zaiskri opasan bljesak.

— Imaš li kakvih primjedbi? — dodade.

Larryjevo lice ostane nepomično.

— Čuo sam mnoge priče o tebi, Ringo, pa zato znam kome govorim! — odgovori mirno, cijedeći riječi još otegnutije. — Već su mnogi ljudi potpuno poludjeli pri pogledu na hrpu zlata. Ali vjerujte, ja neću poludjeti. I, kažem vam, bude li se netko od vas htio tim zlatom sam okoristiti, ja ću pripucati! U ovo smo se upustili u spomen naših očeva, da bismo ostvarili njihovu želju. A ja ću se pobrinuti da i dokraja ostanemo dobri sinovi!

– Ostavite se svade, ta najprije valja doći u posjed toga blaga! – zabrunča Tom Drake pa uzme svoj zavežljaj i uputi se dugačkim koracima prema stambenoj baraci.

Muškarci pred barakom – njih sedmorica – uopće se ne pomaknu da bi ga propustili. Tom zastane i pogleda redom ta oštra lica. Uto stignu i ostala trojica i postave se uz Toma.

– Novi kauboji, ha? – javi se jedan od muškaraca promuklim glasom. – Zar ne znate da morate pitati za dozvolu Patricka McRaea prije no što se uselite u nastambu njegove družine?

Ringo se glasno nasmije.

– Slušajte, momci – dobaci im, a u glasu mu se čulo jedva zatumljeno veselje – dobro slušajte što će vam sada ispričati. Ringo! Vašeg velemožnog Patricka McRaea nahranili smo olovom i otjerali. Taj se više neće vratiti! A ako nam se sada ne sklonite s puta, pokazat ćemo i vama da znamo biti vrlo neugodni! McRae više nema nikakve riječi na ovome ranču. Od danas, šef će biti naizmjenice po jedan od nas četvorice. Ovog tjedna to je ovaj mali Irac. Pa ako vam to nije po volji, onda se nosite k vragu ili... k McRaeu! A sada: mićite nam se s puta!

Ringo zakorači, a ostala trojica krenu za njim. Zbunjeni kauboji se razmaknu.

Bili su to tvrdi momci, vičniji revolverima nego zbrinjavanju stoke. I svi redom slijepo odani McRaeu. Drugih nije ni bilo na Fisherovu ranču – jer McRae je sve one koji su htjeli ostati vjerni Fisheru bio već odavna otjerao, a u većini slučajeva prethodno još i grdno ispremlatio. Ali McRae sada nije bio tu, i njegovi kauboji nisu znali što da rade.

Ostali su časkom stajati, potihlo se dogovarajući, a onda se naglo upute prema kolima.

Za to su vrijeme četvorica mladića bila zaokupljena uređivanjem ležaja u baraci. Odabirali su najbolje, a sve što im je smetalo bezobzirno su bacali u jedan kut. Dok su dovršavali raspoređivanje, u baraku uđu ona sedmorica. Vidjevši kako su im stvari pobacane, počnu ljutito psovati.

– No, ovčice, jeste li došli da se pokupite? – dobaci im Ringo posprdno a oko usta mu je opet titrao onaj njegov tvrdi i opasni smiješak. – Siguran sam da svi žudite da što prije uteknete svojem dragom, starom pastiru McRaeu! E pa, potražite ga! A kad ga nadete, dobro ga pogledajte!

– Da, svakako! – doda Dave. – To će vam biti korisno: vidjet ćete što se može dogoditi čovjeku koji bi htio prodavati stoku ovog ranča za svoj račun... A sada: van!

Momci na brzinu pakuju svoje stvari i podu. Bili su nesigurni i obezglavljeni poput čopora divljih pasa koji je izgubio predvodnika.

– Bez brige, naći ćemo mi McRaea! – promrsi posljednji već s vrata. – Možda ćemo se ubrzo vratiti, s njime i s ostalim momcima... a onda ćete dobiti svoje!

Na dvorištu su ih čekali osedlani konji. Privezavši svoje zavežljaje o sedla, momci uzjašu i krenu.

– E pa, sada smo mi nova družina ranča sa žigom kotača... htjela to ili ne htjela Vicky Fisher! – nasmije se Ringo.

– Ipak smo trebali ubiti McRaea – promrmlja Tom Drake – jer on će se kad-tad vratiti sa cijelim čoprom takvih revolverskih junaka!

Bacivši pogled prema verandi, Dave vidje da tamo stoje Vicky Fisher i Milton Stuart te gledaju za

kaubojima koji su upravo izjahali iz dvorišta. Brzo izađe iz barake i pohita preko dvorišta. Pri svakom koraku široke su nogavice njegovih kožnatih hlaća udarale jedna o drugu i on se prvi put u životu zaslami zbog svojih krivih nogu. Kako je djevojka svrnula pogled na njega i promatrala ga s verande, on požali što ne izgleda tako stasito i elegantno kao Milton Stuart...

Stigavši pod verandu, pogleda djevojci u oči i pročita u njima pitanje.

— Otišli su jer McRae ovdje više nije nadglednik — objasni joj svojim promuklim glasom.

— Znači... izuzev kuhara, konjušara i stajskog momka, ja sam ostala bez družine! — reče ona potišteno.

— Ostali smo vam Blue Rock, moji drugovi i ja! — izjavi on odlučno.

— Obećali smo vašem ocu da ćemo...

Dave ušuti jer su toga trenutka u dvorište ušla kola s lijesom. Odmah iza njih počeli su pristizati u kolima ili na konjima i ljudi koji su se uputili da prisustvuju sprovodu Bucka Fishera.

— Bar za danas potrebna mi je vaša pomoć, Dave! — šapne djevojka.

IV

Bucka Fishera su pokopali na zaravanku iznad ranča, pokraj njegove žene. Bilo je tu još nekoliko grobova u kojima su počivali jahači koji su tokom proteklih godina izgignuli za svoga rančera.

Poslije večere, kad je zanoćalo, Fisherovi su se asovi ubrzo povukli iz glavne zgrade, sjeli na klupu ispred stambene barake te su pušeći u mraku čekali na Indijančev povratak.

Kad je Blue Rock konačno stigao, mladići se okupe oko njega.

— Jesi li našao kakav trag? — upita ga Dave.

— Ne, ništa što bi nas moglo dovesti do ubojice! — odgovori Indijancu, a glas mu je bio grleniji nego inače. — Pronašao sam mjesto, a i tragove ubojčinog konja. Buck Fisher je bio zaustavio kola i razgovarao sa svojim ubojicom... to sam razabrao po otiscima. Trag je zatim vodio poprijeko dolinom, pa gore u brda i opet na drugoj strani dolje. Mogao sam ga dobro slijediti, međutim, neposredno prije ulaska u grad, on se izgubio u mnoštvu ostalih tragova. Bio je to normalan konj s posve običnim potkovama, bez ikakvih osobitosti. Dakle, znamo samo to da je ubojica odjahao u Limit.

— Možda bismo trebali razmisliti o motivu ubojstva — promrmlja Larry.

— Stvarno! — složi se Tom. — Jednom kad se zna zbog čega je netko umoren, onda se najčešće pronalazi i ubojica. McRae to nije mogao biti, to znamo. Da nisu Morganovi unajmili kakvog revolveraša?

— Ne, nikako! — izjavi Blue Rock.

— Morganovi su ponosni ljudi. Istina je da se ponašaju kao pravi gusari po pašnjacima, da su, tako reći, banditi, ali oni su ponosni. Ti ne bi unajmili plaćenog ubojicu. Možda je to učinio jedan od Morganovih osobno, to je moguće. Ili pak... netko drugi... netko tko želi ostvariti stanovite ciljeve i kome je Buck Fisher bio na putu.

Pri posljednjim riječima Indijancu je pogledao prema glavnoj zgradi. Tamo se, na verandi upravo, pojavio visok muški lik.

— To je Milton Stuart! — promrmlja Ringo. — Slušaj, Blue Rock, kakav je to zapravo čovjek?

U kojim je odnosima s djevojkom?

– Ona je sada moja gospodarica. A onaj tamo htio bi da se uda za njega. Ali ona ga ne voli. A opet, možda će se sada osjećati toliko osamljenom da će ipak poći za njega. On je mojem gospodaru spasio život. Kad mu je prije godinu dana jedan bik smrskao nogu, Stuart je izvršio amputaciju i predano ga njegovao. Pa ipak, on mi se ne dopada. Svaki put kad mu pogledam u oči, osjetim u svojoj nutrini neka-kvu opomenu...

Iz glavne zgrade počnu polako izlaziti ljudi koji su prisustvovali sprovodu i večeri – između ostalih, gradonačelnik, šerif, bankar, poneki poslovni ljudi iz Limita, kao i nekolicina manjih rančera i naseljenika koji su živjeli na rubu Fisherova imanja. Bile su tu i njihove žene. Morganovi se nisu bili ni pojavili.

U dvorištu zavlada živost, ljudi su se opraštali, a malo zatim i napuštali ranč – pojedini jahači i kola, redom jedna za drugima.

Uskoro je na verandi stajala samo još Vicky Fisher. Blue Rock pođe k njoj da bi joj podnio izvještaj. Kad se poslije vratio pred baraku, reče:

– Saopćio sam joj sve što znam. Ona je sada stekla čvrsto uvjerenje da je Buck Fisher vruće želio da se njegova kći izbori za ovaj ranč, i to uz pomoć vas četvorice. Dakako, treba joj vremena da donese odluku. Vjerujem da će odbiti pomoć Milтона Stuarda. Ako je ipak prihvati, onda će on uspjeti i da je dobi je za ženu...

Indijanac načas zašuti, a onda reče kratko:

– Preuzet ću prvu stražu!

* * *

Sunce je stajalo već prilično visoko na nebu kad je Vicky izašla na verandu.

Dave Spencer, koji je sjedio na klupi ispred stambene barake, ustane i pođe k njoj. Sa šeširom za bačenim na potiljak i s prijaznim smiješkom oko usana izgledao je kao kakav veliki dječak.

– Dobro je što ste se čestito ispa-vali! – reče joj gledajući je otvore-nim pogledom.

Uranjajući u njegov pogled, dje-vojku obuzme nekakav ugodan osjećaj. Odjednom joj dođe do svije-sti da su to oči dobra čovjeka. Istan-čanim ženskim instinktom spozna-la je da Dave Spencer spada među one ljude u koje se jedna djevojka može pouzdati u svim okolnostima. Vicky Fisher je bila dovoljno zrela da bi znala kako kod muškarca ne treba polagati važnost na vanjštinu.

– Zar ste čekali na mene, Dave? – upita ga s mnogo srdačnosti u glasu.

– Da, gospodice! – odgovori joj i dalje je gledajući otvoreno u oči.

– Moji drugovi i Blue Rock izjahali su da vide što se zbiva na pašnjaci-ma. Ovaj ranč sada ima ustinu ma-lobrojnu družinu, no ja sam...

– ...no vi ste ostali ovdje, Dave?

– prekine ga ona.

– Da, jer kuhar, konjušar i staj-ski momak nisu dovoljna zaštita. Ako Buck Fisher nije pretjerao kad nam je objašnjavao cijelu situaciju, onda ovom ranču, a i vama, gospo-dice Fisher, prijeti velika opasnost.

– A vi biste i usprkos tome htjeli da se borim?

Dave je načas oklijevao, a onda progovori odlučno:

– Zajedno s ovim rančem vi ste preuzeli i određene obaveze, gospo-dice Vicky! Ne budete li se borili, na vaše pašnjake i na vašu stoku obo-rit će se bezobzirni otimači, i od va-šeg ranča malo bi toga ostalo. A vi-dite, veliki ranč kao što je vaš ima zadatak da se brine za red i pravdu u cijelom okolnom kraju. Budu li

ovaj ranč progutali Morganovi, oni neće ispunjavati ovaj časni zadatak. Umjesto da se brinu za red i pravdu, oni će – ne zadovoljavajući se samo ovim rančem – protjerati i sve okolne naseljenike i sitne rančere. Blue Rock nam je u tančine prikazao ovdašnje prilike. Ako im ovaj ranč ne daje čestitu lekciju, Morganovi će isprašiti sve male ljude iz ovog kraja. Onaj tko je jak i moćan, ima dužnost da štiti slabe. To je nepisani zakon prerije. Dakle, što ste odlučili, gospodice Vicky?

Obuzeta nelagodnošću, djevojka skloni pogled u stranu. Zapravo je osjećala da Dave Spencer ima pravo, ali, istovremeno, ona se užasavala pri pomisli na predstojeći rančerski rat. Plašila se da se upusti u borbu. Taj veliki ranč odjednom joj se učini kao neki divovski teret, za koji su njezina ramena odviše slaba.

Spoznavši, dakle, da nema dovoljno snage, djevojka donese u sebi odluku. A opet, kako joj se ta odluka učini gotovo kao dezerterstvo, ona se razljuti.

– O, ne ide to tako, gospodine Spencer! – uzvikne i udari nogom. – Vi me hoćete natjerati u borbu! Ali ja ne želim preuzeti odgovornost za svu onu krv što će u tom slučaju biti prolivena! Neću! Odlučila sam da prodam ranč. Hoću napustiti ovaj surovi kraj! Poći ću u Kaliforniju. Ostanem li na ovome ranču, za nekoliko godina pretvorila bih se u okorjelu...

– Hoćete ga prodati!?

– Da! Hoću!

– Zar Morganovima? No ti će vam u najboljem slučaju isplatiti neku bijednu milostinju!

– Ne mislim ga prodavati Morganovima! Opunomoćit ću gospodina Stuarda da ranč zajedno sa stokom prodaj jednoj od velikih zadruuga. I zato ću sada odjahati u Limit.

Molim vas, recite konjušaru da mi osedla konja! A ako vam je tako jako stalo do toga da se borite za ovaj ranč, mogu urediti da vas kupci...

– Ne, hvala! – presiječe je Dave.

– Mojim drugovima i meni nije potrebno zaposlenje. Obećali smo samo vašem ocu da ćemo se boriti za vašu prava, gospodice Fisher!

Dave se naglo okrene, a baš kad je zakoračio da se udalji, ugleda kako se ranču približavaju trojica jahača. Bila su to tri krupna i snažna muškarca. Srednji je imao gustu i dugačku smeđu bradu koja mu se zbog brzog jahanja razdvojila i vjorila iza ramena.

Dave se brzo okrene djevojci i zapita:

– Tko su ovi?

– To su Morganovi! – šapne ona, a u očima joj se pojavi zabrinutost i strah. – Onaj u sredini je Daniel Morgan, njemu zdesna je Jorge, onaj slijeva je Brad. Dolazi Daniel Morgan sa svojim sinovima...

Dojurivši u dvorište, jahači zauzdaju svoje konje tek ispred verande. Na kuhinjskim vratima pojavi se kuhar Charly, a iz koralu dotrči konjušar. Stajskog momka nije bilo niotkud.

Promotrivši ispod oka tu bradatu ljudinu od dvjesto kilograma sazdanu iz krupnih kostiju, hrpe mesa i grube, kao štavljene, kože, Dave Spencer ustanovi već otprve da je glava Morganove družine čovjek tvrd, surov i krajnje bezobziran. Daniel Morgan zacijelo je proživio život prepun nasilja, i sve te borbe ostavile su na njemu prepoznatljive biljege.

Ona dvojica, pak, slijeva i zdesna Morganu – njegovi sinovi – bila su mlade izdanje staroga, samo što su im obrazi bili glatko izbrijani. Imali su čvrste, uglaste čeljusti i razbijene nosove, a njihove male,

poput kременa tvrde očice bile su nadsvodene gustim, čupavim obrvama. Oko usta titrao im je tvrd, zao i izazovan smiješak.

Dave Spencer dobro je poznao ovaj soj ljudi. Znao je da su to divlji bizoni koji su se na ovome svijetu obreli stotinjak godina prekasno i za koje uopće ne postoje zakon i pravda. Ovi debelokožni momci radić će uvijek samo ono što im se sviđa, a sve ono što im se ispriječi na putu, nastojat će jednostavno i bez ikakvih obzira pregaziti.

Bucka Fishera dosad nisu uspjeli pregaziti. Jer, unatoč tome što je potkradao svojega gazdu, Patrick McRae bio bi odlučno ustao protiv Morganovih da su se odviše drsko okomili na ranč sa znakom kotača.

Ali Buck Fisher bio je sada mrtav. A prethodne večeri svi su gosti čuli kako su četiri pristigla jahača svladali McRaea i kaznili ga zbog krađe stoke.

A sada je došao Daniel Morgan sa svojim sinovima.

Bacivši samo letimičan pogled na Davea, stari se strogo zagleda u djevojku. Njegove velike, potamnjеле i grube ruke neprekidno su stiskale jabuku sedla.

– Drago dijete – progovori on grubim i promuklim glasom – ne bih htio biti surov prema tebi, doista, jer vjerojatno istinski žališ za tim pasjim sinom koji je i odviše dugo bio kralj ovoga kraja. Buck Fisher me je jednom pretukao u nazočnosti cijele moje družine. Kad smo se idući put sreli u Limitu, zakleo sam mu se u četiri oka da ću ga jednog dana odmijeniti. E pa, on je sada mrtav, a ja sam došao da ti olakšam situaciju, djevojčice!

Pošutivši načas, Morgan ponovno letimice pogleda Davea. Bio je to pogled lava koji i preko volje primjećuje nekog zeca pred sobom.

A onda se opet nemilosrdno zagleda u djevojku.

– Ti nećeš moći održati ovaj golemi ranč, dijete moje! Otimači će se okomiti na tvoju stoku i posmicati tvoje kauboje. Što se pak nas, Morganovih, tiče, jedino bi Patricku McRaeu pošlo za rukom da nam se uspješno suprotstavi. Međutim, ti si ga prilično grubo odbijala davajući mu očigledno na znanje što misliš o njemu. A povrh toga, kako sam čuo, sada je pao u šake četvorici tvrdih momaka i ostao grdno prorešetan...

Morgan opet načini stanku. Pogledavši opet Davea, zapita ga:

– Da, možda, niste jedan od njih, vi ridokosi!? Ha?

Dave ne reče ni riječi. Razvukavši usta tako da su mu se vidjeli čvrsti zubi, samo se šutke iscerio ljudini.

Morganovi sinovi počnu smjesta ljutito gundati, ali njihov otac nemarno odmahne rukom:

– Strpite se još samo malo! Doći će red i na to!

Zatim se opet obrati djevojci:

– Buck Fisher mi je jednom spomenuo da drži u pripremi četiri asa koja bi mogao izvući iz rukava ako bih se ustremio na njegov ranč. Zaključujem da su četvorica novopridošlih jahača ona četiri asa na koja je ciljao Fisher. Međutim, samo sa četvoricom momaka ne možeš održati ovaj golemi ranč, djevojčice! Evo ti stavljam pristojan prijedlog: budeš li mi sve prepustila bez borbe, ja ću ti tokom deset godina isplaćivati mjesečnu rentu od tisuću dolara. To iznosi stotinu i dvadeset tisuća dolara! To nije malo, i ja ti tu svotu nudim samo zato što ću imati dovoljno vremena da je isplaćujem. Odjahat ćemo u Limit i sastaviti ugovor. Ja preuzimam ranč sa znakom kotača zahvaljuju-

ći renti što ću ti je isplaćivati, a ti možeš...

— Ja svoj ranč neću prodati vama, Morgane! — presiječe ga Vicky. — Vi ste naprasit čovjek, i zlo bi se pisalo ovome kraju kad biste prisvajanjem ranča sa znakom kotača došli do još veće moći i utjecaja! Ne mislim ni pokušati da se borim protiv vas, mister... to ne! Ali ja ću se pobrinuti da ne dobijete pašnjake u dolini Limit! Svoje imanje prodat ću nekoj velikoj govedarskoj zadruzi, a vi onda možete okušati sreću protiv njenih ljudi. Meni je svega dosta, ja odlazim iz ovog kraja. Ali vi ovdje nećete postati nasljednik Bucka Fishera! To bi bilo sve, gospodine Morgane! A sada, molim vas napustite ovaj ranč!

Daniel Morgan ostane neko vrijeme posve nepomičan. Zatim ispusti nekakav rezanju sličan glas. A onda napokon progovori, opasno polako i cijedeći svaku riječ kroz gnjevno stisnute zube:

— Govedarskoj zadruzi!? Ma nemoj! Znači snuješ da mi baciš klip pod noge prije no što napustiš ovaj kraj... E pa, djevojčice, ja ću sve učiniti da ovo imanje postane potpuno nezanimljivo za svakog kupca! Još prije no što ljudi iz zadruge uopće dođu da ga razgledaju, ovdje više neće postojati ni jedno jedino govedo sa žigom kotača! Nisi htjela milom — sada ćeš iskusiti silu! O, vidjet ćeš ti svoje! Ja ću...

— Prestanite s tim svojim prijetnjama, čovječe! Odlazite! Čuli ste da gospodica Fisher svoj ranč ne želi prodati vama. Primite to do znanja jer, bude li itko dirnuo u njezinu stoku, zapraštat će meci! A sada: nestajte odavde!

Govoreći to Morganu, Dave nije ni podigao glas. Izgovorio je to posve tiho i mirno, ali vrlo dojmljivom odlučnošću čovjeka koji ne blefira.

Daniel Morgan opet kao da zareža od muke.

— Slušaj ti, mališa — procijedi — ti si izgubio bitku još prije no što si je i započeo! Stvar je za mene posve jednostavna. Ovaj se ranč, dođue, sastoji od mnogo zdanja, ali mu pripada malo zemljišta. Sve ostalo zemljište jesu državni pašnjaci. Istina je da se državni pašnjaci dodjeljuju onome čija se stoka na njima nalazi. Buck Fisher je sve do svoje smrti bio dovoljno moćan da svoja goveda drži na svim pašnjacima. Međutim, već od sutra ja ću sa svojom družinom otjerati sva goveda sa žigom kotača gore u planine. A tako oslobođene pašnjake zaposjest ću svojom stokom. I nitko me u tome neće spriječiti!

— O, hoće, Morgane! Mi! Pripucat ćemo na svakog momka koji se usudi pomaknuti našu stoku makar i za pedalj! — izjavi Dave hladno i stupi korak naprijed.

Onako malen ali odlučan, stajao je pred Morganovima gledajući ih oštro i pronicljivo. Vicky i nesvjesno ustukne natrag, sve do kućnog zida. Unatoč tome što je odrasla u ovom surovom kraju, sledila se od straha: predobro je poznavala divljaštvo Morganovih, znala je imena svih onih koje su Morganovi isprebijali ili poubijali.

A sada je slušala kako maleni Dave Spencer izaziva tu divlju čeljad:

— Slušajte, Morgane, ne ide to tako! Ne možete jednostavno doći i nekažnjeno terorizirati jednu djevojku! Vi prokleti razbojniče! Očito zamišljate da sada možete strpati u svoj džep cijeli ovaj kraj!? Došli ste ovamo i obasuli nas prijetnjama. E pa sada ću vam pokazati koliki ste i koliko vas se mi ovdje plašimo! Sjašite! I ova dva vaša bizona neka sjašu! A onda ćete sva trojica kući... pješice! Vaše ćemo konje sutra

odvesti u Limit, pa možete onamo po njih. A dok budete gmizali kući, imat ćete dovoljno vremena da razmišljate o svojoj veličini... Gospodiце Vicky, molim vas, sklonite se u kuću! Sklonite se, jer ja se toplo nadam da će ta tri junaka posegnuti za oružjem prije no što sjašu. Ali ja ću ih već poskidati s njihovih konja! No, hajde, veliki Morgani! Poduzmite nešto, pa vi ste u brojčanoj premoći! U kuću, Vicky!

Dave ni ovoga puta nije podizao glas, ali je govorio sve oštrije i odsječnije, a oči su mu plamtjele.

Djevojka shvati nešto što je Morganovima postalo jasno već pri prvim njegovim riječima: Dave Spencer je naumio da ih spriječi da odjašu i da zatim sa svojom družinom započnu divlji rat. Htio se s njima obračunati odmah ovdje, kako bi se sve riješilo ovom jednom borbom i kako ne bi došlo do velikog rančerskog rata.

Ali ona shvati i nešto drugo: čak i kad bi potegao i zapucao brže nego ikad u životu i imao izuzetnu sreću, Dave Spencer ne bi stigao oboriti svu trojicu svojih opasnih protivnika i ostati živ. Dohvatio bi starog, a možda još i jednog od njegovih sinova, ali onaj drugi bi njega ubio.

Ovaj zaključak pogodi djevojku do dna srca, jer sada je spoznala svu nepokolebivu vjernost tog malog Irca. Usprkos tome što je čuo da ona namjerava prodati ranč, on se i dalje brinuo za nju i obranu njezinih prava.

— Ne, Dave, ne upuštajte se u borbu! — poviče ona.

Pogledavši u dvorište, djevojka ugleda kuhara i konjušara kako stoje kao ukopani, pa odjednom shvati da ta dvojica neće pružiti nikakvu pomoć.

Daniel Morgan, koji je dotle mjerkao Davea, prasne iznenada u

grohotan smijeh, a njegovi mu se sinovi pridruže. Smijali su se utroje divljim i podmuklim smijehom, a zatim isto tako iznenada, sva trojica umuknu, baš kao da su uvijekbali točku neke ružne predstave.

A onda stari progovori, gotovo ljubazno:

— Gle, gle, pa ovo je pravi borbeni pjetlić! Na žalost, ridokosi, ništa od toga!... Hej, Time! Jesse!

Gotovo istog trenutka kad je viknuo ta dva imena, začuje se odgovor s oba prednja ugla glavne zgrade.

Dave strelovito pogleda na jednu i drugu stranu. Ugledavši dvojicu muškaraca s uperenim puškama, bilo mu je jasno da je izgubio igru.

— Do vraga, Vicky — zareža — zašto se niste sklonili u kuću!

— Jer biste se upustili u borbu i... poginuli! A ja neću da zbog mene...

— Prokletstvo, ja se borim da ovaj ranč ne padne u ruke ovom razbojniku! A to što će ovi klipani sada sa mnom napraviti, bit će za mene gore od smrti! Učinite mi uslugu, Vicky, i udaljite se. Udite u kuću!

— Ne, ostat ću ovdje! Ja neću da se borite!

Dok su potihlo i na brzinu to govorili, Dave nije ispuštao iz vida trojicu Morganovih.

— Trebalo mi je biti jasno da u ovo dvorište niste ujahali bez osiguranja kad ste počeli sipati one divljačke prijetnje! Prethodno ste mudro poslali ovu dvojicu da se oko prikrađu...

— Tako je! — potvrdi Morgan. — A znamo i to da su tvoji drugovi u ovom trenutku prilično daleko... A sada dosta pričanja! Hej, Time, pripazi!

— Imam ga točno na nišanu, ujače! — odgovori mu s jednog ugla kuće visok i krupan momak, držeći uz obraz otkočenu pušku.

Dave počne glasno kleti, potpuno zaboravljajući da to čuje i djevojka.

— Sjaši, Jorge! Oduzmi mu pucaljku! — zapovjedi stari. — A ti, Brade — doda videći da je Vicky zakoračila — urazumi djevojku, bude li...

— Nećete vi provoditi svoja nasilja na mojem ranču! — presiječe ga Vicky i postavi se ispred Davea.

Ali ovaj je zgrabi oko pasa, okrene je i gurne kroz otvorena vrata u kuću, a onda se munjevito okrene, istovremeno potežući kolt.

No bilo je prekasno.

Onaj s drugog ugla, neki suhonjavi dugajlija, već se bio zatrčao. U trenutku kad je Dave podizao oružje, momak naleti na njega i udari ga svojim koltom posred čela. Stiskajući zube, Dave ipak zapuca — ne na dugonju, nego mimo njegovog ramena na Daniela Morgana. Stigne još vidjeti kako se ovaj na svojem konju trgnuo jer mu je metak prozviđao tik uz obraz, zatim ga pogodi i drugi dugonjin udarac, po uhu i sljepoočici, a tada se uz njega nadu već i oba Morganova sinova...

Među šakama tih dviju ljudeškarica, a ionako već napola onesviješten od dugajlijinih udaraca, Dave se pretvori u bespomoćnu hrpicu jada.

Prenuvši se iz nesvjestice, začuje tik ispred sebe toptanje preplašena konja. Podigne glavu i ugleda iznad sebe dva prednja kopita, pa smjesta shvati da su ga Morganovi sinovi bacili s verande svome ocu pred konja — baš kao što se polukrepani pas dobacuje lavu pred gladne ralle.

Pozlijeden u svojem ponosu, sav drhteći od gnjeva, Dave se nekako osovi na noge. Pri tom se netremice zagledao u Daniela Morgana koji mu se, brzo smirivši preplašenog

konja, zburado smijuljio s visine sedla.

— No, mališa — dobaci mu Morgan — sada ćemo sve srediti kako valja!... Pridržite ga čvrsto!

Posljednje je riječi uputio svojim sinovima, a Dave je bio svjestan njihove nazočnosti tek kad su ga šcepali s lijeve i s desne strane. On se smjesta počne žestoko otimati, ali protiv dva puta po gotovo dvjesto kilograma kosti i mesa nije mogao ništa: svinuvši mu ruke na leđa, momci su ga ukliještili tako čvrsto da se nije mogao ni maknuti.

Stojeći tako ukliješten, Dave pogleda preko dvorišta prema kuharu i konjušaru. Odjednom uoči da iza njih, naslonjen o ugao jedne šupe, stoji još jedan Morganov čovjek.

— Time, dodi ovamo! — vikne Morgan.

— Već idem, ujače! — odazove se gorostas s verande i pojuri niz drvene stube.

Dave okrene glavu koliko je mogao i pogleda prema verandi. Tamo je do same ograde stajala Vicky, blijeda kao smrt, a iza nje onaj dugajlija koji ga je prvi udario koltom.

I dalje s visine sedla, Morgan progovori:

— E, lijepo, predstava počinje. Prati je pažljivo, djevojčice! Ovo je jedan od četiri asa koje je Buck Fisher prije svoje smrti dospio pozvati kako bi se borili da ti održe ovaj ranč. I, vrag bi ga znao iz kojeg su razloga privoljeli na ovaj pakao!... Dakle, ovo je jedan od tih neustrasivih boraca. Ti, djevojčice, sada pomno prati što ćemo s njime napraviti, jer ćemo to isto napraviti i sa svakim drugim koji bi se htio zauzeti za tebe! A kad obavimo posao, onda temeljito razmisli o tome hoćeš li ovaj ranč uopće i moći održati dotle dok ne nađeš nekog kupca!... Počni, Time!

– Već počinjem, ujače! – reče ovaj poslušno.

Orijaš, kojega, očito, nije resilo previše pameti, obide Davea i dvojicu Morgana i pljune u šake.

– Obradi ga čestito, Time, ali ga nemoj zatući! – preporuči mu Daniel Morgan.

Dave se opet počne silovito oti-
mati.

– Lupeži! Razbojnici! – vrisne djevojka s verande. – Morgane, ovo će vas još odvesti na vješala! Pustite Spencera! Slušajte, Morgane, ako pustite Spencera, možda bih bila voljna da pristanem na vaš prijedlog!

Tim, koji je upravo bio zamahnuo na prvi udarac, zastane s rukom u zraku i pogleda Morgana.

Ali ovaj zareža:

– O, ti ćeš sasvim sigurno pristati na moj prijedlog, djevojčice... sasvim sigurno! Ipak, ovaj se razmetljivac neće izvući od dobre masaže. Odviše je drzak za moj ukus. Mi, Morganovi moramo paziti na svoj ugled. Kad istrljamo ovog pjetlića, on će biti živa opomena za svoja tri druga. De, Time, na posao!

– Već počinjem, ujače! – reče orijaš i zamahne.

Dave je ubrzo bio toliko ošamućen da više nije znao za sebe, nije čak osjećao ni bolove. U glavi mu je zabrujala mukla praznina, a posljednje što je čuo bio je djevojičin krik.

Vicky se, naime, upravo rvala s onim dugajlijom. Bila je skočila prema vratima u namjeri da otrči po pušku sačmaricu, ali momak ju je, dakako, zgrabio sprečavajući je da uđe u kuću.

Tim napokon prestane, Morgani ispuste žrtvu iz svojeg željeznog zahvata, i Dave se stropošta licem na zemlju.

Gore, na verandi, Vicky se od muke uhvati rukama za drvenu ograda.

du. Prvi put u životu saznala je što je mržnja – vruća i divlja mržnja.

Kad je progovorila, glas joj je drhtao, ali ne zato što je bila slomljena, već zato što se tresla od gnusanja i gnjeva.

– Morgane – zausti stišćući ogradu tako grčevito da su joj na malenim rukama pobijeljeli zglobovi – ovu »predstavu« niste mi smjeli prirediti! Sada tek jasno spoznajem što prijeti ovome kraju steknete li još veću moć! Sada su mi se dokraja otvorile oči! Možda ćete, da biste se domogli mojeg ranča, ovako isprebijati ili čak ubiti još mnoge ljude... ali, Morgane, ja vam se zaklinjem da ću svim svojim silama nastojati da...

Na drugoj strani dvorišta, kod staja, iznenada prasne hitac.

Vicky pogleda onamo i vidje kako onom momku koji je stražario iza kuhara i konjušara, ispada oružje iz ruku. Klizajući polako niz zid šupe, momak se skljoka na zemlju.

Odmah zatim ondje se pojavi Blue Rock, s puškom u ruci. Morganovi posegnu za oružjem, no uto se s jednog ugla glavne zgrade oglasi Larry Stonebay:

– Pogledajte radije ovamo!

Istovremeno se na drugom uglu pokaže Tom Drake i vikne:

– U kuću, Vicky!

Djevojka ovoga puta odmah posluša, ali dugonja zakoraći da joj prepriječi put. Tom Drake zapuca. Momak krikne i stropošta se na pod verande.

Morganovi se ukoče kao kipovi: s jedne strane držao ih je u šahu Larry Stonebay s dva kolta, s druge, pak strane, Tom Drake, koji je također opet uperio na njih oba svoja kolta, u dvorište je u trku stizao i Blue Rock s puškom, a iza njega kuhar i konjušar.

– Hej, sklanjajte to oružje pa da

riješimo problem časno i pošteno!
– poviče Daniel Morgan.

– Možda nekom drugom prilikom, mister! – odgovori mu hladno Larry Stonebay. – Ovaj momak što leži tu na zemlji, to je naš drug. Vi ste ga namrtvo pretukli. Na žalost, mi to nismo mogli spriječiti jer smo izgubili prilično vremena prikrađajući se zdanjima ranča. Naime, naš Blue Rock nabasao je na vaš svježi trag, a bili smo ugovorili dimne signale za slučaj da netko od nas zapazi nešto sumnjivo. E pa, Morgane, sada ćemo i mi vama pokazati da umijemo biti vrlo nezgodni kad nam netko napravi takvu svinjariju! Sada ni mi vama nećemo dati nikakvu mogućnost! Nikakvu! Pokušate li se mašiti oružja, izrešetat ćemo vas uzduž i poprijeko. Ne zaboravite da su naši koltovi spremni, a vi svoje tek morate potegnuti! ... Charly, oduzmi im oružje!

– O, s velikim užitkom! – reče kuhar. – Onaj tamo momak zaskočio je nas, i nismo mogli ništa. Morali smo skrštenih ruku gledati kako... oh, bojim se da su ga dotukli!

Charly brzo razoruža protivnike.

– Vi, Morgane, možete ostati u sedlu. Tako ćete promatrati predstavu, tako reći, s počasnog mjesta!
– reče Larry starome s jetkom ironijom. – A tko su ovi? – upita zatim mjereći trojicu krupnih momaka.

– Ova su dvojica Morganovi sinovi, a ovaj orijaš je Tim Streele, Morganov nećak i ujedno njegov nadglednik – objasni kuhar.

– Nećak? Kako to da mu je nećak nadglednik?

– Tim Streele je kratke pameti i tup kao vol, ali se odlično razumije u govedarstvo i izvršava sve što mu se naloži, i to savršenom točnošću. Morganovi pak sinovi pravi su raz-

bijači i revolveraši. Oni, doduše, nisu tako glupi kao Tim, ali kao govedari nisu ni upola tako sposobni kao on.

Larry kimne glavom: na osnovi Charlyjevog objašnjenja donio je brzu odluku.

– Nećak Tim je, dakle, u neku ruku samo tvoje orude, Morgane – reče. – Postupimo li s njime onako kako je on postupio s Daveom, onda te time nećemo izravno pogoditi. Prema tome, pozabavit ćemo se tvojim sinovima. Još ste maločas uživali u svojem grubom nasilju, ali svaka batina ima dva kraja! Time, makni se! Blue Rock, drži na oku i njega i starog!

– Budi bez brige! – reče Indijanac kratko i zauzme položaj iza Tima i starog Morgana.

Jedva susprežući bijes, Daniel Morgan potihio je mrsio psovke. Njegove su šake grčevito stiskale jabuku sedla.

Larry pozorno odmjeri Jorgea i Brada Morgana. Stajali su jedan pokraj drugog, lagano pognuti, stisnutih šaka. Oko usnica titrao im je zao i podmukao smiješak a iz očiju sijevao divljački bijes. Očito su se žderali što su se dali zaskočiti i što više nemaju prilike za borbu revolverima.

Obračajući se zatim kuharu i konjušaru, Larry reče:

– Onesite Davea Spencera u kuću! Gospodica Vicky će se pobrinuti za njega.

Dok su ga njih dvojica podizali, Dave bolno zaječa. Stigavši na verandu, morali su prekoračiti nepomično tijelo Jessea Greena.

Larry upitno pogleda Toma Drakea, koji je stajao naslonjen na ogradu verande poigravajući se svojim koltovima.

– Jesi li za slogu, Tome?

– O, svakako! Pokažimo im što je prava muška borba! Ova dvojica iz-

gledaju kao neustrašivi i tvrđi momci, ali ne vjerujem da to i jesu. Pa hajde da ih iskušamo!

Tom Drake odloži svoja dva kolta i vine se preko drvene ograde. Larry potrči do verande pa također odloži oba revolvera na najgornju stubu.

Pridružujući se Tomu, Larry upozori još jednom Indijanca:

– Ti, Blue Rock, dobro pripazi na starog i na Tima!

Tom se već bio postavio pred dvojicu Morgana.

– Kojeća ćeš, Tome?

– Imam desetak kilograma više od tebe, Larry, i zato ću preuzeti težega!

Tom domahne Jorgeu Morganu, koji je bio nešto krupniji od svojeg brata Brada.

– Hajde, momče, odmaknimo se malko u stranu da se možemo bolje razmahati!

Jorge doista zakorači u stranu, a onda se iznenada zalet. Htio je zabit svoju glavurdu Tomu u trbuh, ali ovaj munjevito podigne koljeno i udari protivnika u pravo mjesto.

Borba se ubrzo pretvori u veoma bolan doživljaj za sinove starog Morgana. Bile su to najljuće batine što su ih ikada pobrali.

Na svojem konju Daniel Morgan je stenjao kao da na vlastitom tijelu osjeća svaki pojedini udarac što ga dobivaju njegovi sinovi.

Napokon se Larryju Stonebayu učini da je dosta. Kad je ispustio iz šaka Brada Morgana, ovaj se skljo-ka poput vreće. Larry se sagne, zgrabi ga za noge, odvuče do Morganova konja i dobaci starome:

– To smo, eto, obavili mister! Uvjeran sam da ćete vi i vaše društvanje pri idućem susretu pucati. E pa, onda ćete brzo biti mrtvi! Svaki nasilni čin što ga poduzmete protiv nas, obit će vam se o glavu, da znate!

Larry pljune. Slina mu je bila krvava.

Morganov je konj nemirno strigao ušima. Stari je sjedio u sedlu sav pogružen. Tog, maločas tako oholog nasilnika tištalo je doživljeni poraz.

Uto im pristupi Tom Drake. I on je bio sav usopljen i znojan.

– Sjašite, Morgane! – reče da-šćući. – Pokupite svoje sinove i onu dvojicu ranjenih, prebacite ih preko konjskih sapi i nestajte iz ovog dvorišta! De, brže! Ili... hoćete li da vas ja skinem s konja?

– Dajte mi kolt! – zaškrguće Morgan. – Dajte mi kolt, pa da se obračunamo s oružjem u ruci!

– Ne! – odsiječe Larry. – I Dave Spencer je sigurno želio da mu pružite mogućnost poštene i ravno-pravne borbe revolverima. On ima ponosa kao i vi, Morgane! A vi mu tu mogućnost niste pružili. Sjašite, Morgane, prije no što vas mi skine-mo s konja!

Daniel Morgan, taj visoki i naoči-ti, toliko oholi muškarac, zadržće od jada. Nesvjesno čupkajući svoju dugačku smeđu bradu, ostane još nekoliko sekunda neodlučan, a on-da konačno sjaši. Ne izustivši više ni riječi, dade se na posao. Povezav-ši na brzinu ranjenike, odvuče ih do svojeg konja, prebaci preko sedla i priveže lasom. Kad je pošao da to učini i sa svojim sinovima, Larry dobaci Timu:

– Možeš mu sada pomoći!

Dok su njih dvojica prenosili is-prebijane mladiće, Jorge tiho zaje-ći. Brad, pak, uopće nije pokazivao znakove života. Gledajući njihova izudarana lica, stari je škrgutao zu-bima i mrmljao psovke.

Za nekoliko minuta sve je bilo go-tovo.

Veliki Daniel Morgan krene pje-šice, slijep i gluh od muke i gnjeva. Za njim se uputi Tim vodeći konje

s ranjenicima. On i dvojica revolve-raša bili su ostavili svoje konje skrivene negdje podalje prije no što su se pješice prikrali zdanjima ran-ča.

Larry, Tom i Blue Rock stajali su neko vrijeme šutke gledajući za povorkom koja je odlazila.

— Pitam se tko će nas dohvatiti prvi... — promrmlja napokon Tom Drake opipavajući posjekotinu na obrazu. — Patrick McRae žudi za tim da nam odere kožu, a sada ni ovaj stari razbojnik neće mirno spavati sve dok bude znao da smo na životu. Lijep izbor, zar ne, Larry? McRaeova divlja rulja ili Morgano-vi grubijani...

Larry se zagleda u svoje šake koje su bile pune oderotina na zglobo-vima.

— Ima tu nešto što mi se ne svi-da... Zašto Ringo nije došao ova-mo? Ta morao je vidjeti Blue Roc-kove dimne signale kao što smo ih vidjeli mi! Bio je pojahao u smjeru juga... eh, ako je odjahao u grad da se tamo zabavlja, ja ću mu...

— Ah, pusti, neka ga! Tā sredili smo sve i bez Ringa! — zabrunđa Tom. — A možda ne bi bilo zgorega da se i mi još naužijemo malko bez-azlene zabave saluna prije no što otpočne taj pakao što nas očeku-je!

V

Već u trenutku kad se rastao od Larryja, Toma i Blue Rocka da bi obišao određeni dio pašnjaka što su pripadali ranču sa znakom ko-tača, Ringo je odjahao sa čvrstom namjerom da skrene u gradić Li-mit.

Ringo Lumate bio je od onih mla-dica koji ne mogu bez stanovite vr-ste užitaka. Neprestano ga je kop-kala čežnja za čašom viskija, za rundom pokera, za društvom kakve

djevojke. Za njega je salun pred-stavljao mjesto neodoljive privlač-nosti.

Njemu, doduše, nije bio poznat to-čan put što vodi u Limit, no, ipak, znao je bar otprilike gdje i iza kojih uzvisina leži taj gradić.

Pojahao je duž ruba šume i ubrzo je stigao do prvih uzvisina planine. Malo dalje naiđe na maleno jezero koje je ležalo nešto niže u blagoj udolini.

Jašući uzvisinom usporedno s oba-lom jezerca, nađe se u rijetkoj bre-zovoj šumici i ugleda konja bjelaša koji je mirno pasao malo niže izme-du stabala. Ringo se smjesta ogleda tražeći jahača, a onda iznenada za-čuje oštar ženski uzvik. To nije bilo dozivanje u pomoć, nego ljutit po-vik:

— Miči se s mojih stvari, ti pro-kleta beštijo!

Ringo podbode konja, pobrza niz obronak, mimo bjelaša koji je po-kazivao znakove uspaničenosti, pa hitro sjaše. Ponovno odjekne srdita vika, a po boji toga glasa Ringo već unaprijed nasluti da će ugledati li-jepu i rasnu djevojku. Žurno se pro-vuče kroz vrbov gustiš i nađe se na maloj livadici koja se spuštala do same vode.

Posred te, džbunjem omedene či-stine ležala je hrpica odložene žen-ske odjeće. Djevojka je stajala u vo-di sve do bokova.

Ringu se presiječe dah i on se br-zo zakloni za jedan džbun: djevojka je bila posve gola. Gledao ju je kako se sagiba i poseže na dno jezerca za kamenčićima i kako ih redom baca ciljajući na onu hrpicu odjevnih predmeta. Na odloženoj odjeći na-lazila se velika zmija zvečarka. Već prilično razdražena, zmija je podi-gla glavu i zibala je amo-tamo, viso-ko iznad vitkih kolutova svojeg tijela, dok joj je rožnati kraj repa pro-izvodio karakteristično zveckanje.

Bacivši samo letimičan pogled na zmiju, Ringo se opet zagleda u djevojku, bez daha, sav zadivljen, malone sa strahopoštovanjem.

Odjednom, djevojka ga opazi...

Ona ljutito krikne pa brzo čučne, tako da joj je voda dosegla do vrata. Kao ugljen crna kosa visila joj je preko lica, mokra i neuredna.

— Uh, vi... znatizeljna dangubo!

— ~~f~~ekne kao kakva divlja mačka. — Što ste se zablenuili u mene!? Što ste se ukipili kao drveni svetac!? Budite ljubazni i uklonite tu zmiju! A kad to obavite, odnesite se k vragu!

Ringo se osmijehne svojim najbližijim smiješkom. Zatim posegne za nožem i počne se polako približavati zmiji. Krećući se tako, nalikovao je na panteru.

— Do vraga, zašto ne upotrijebite jedan od svojih koltova? — dovikne mu djevojka.

— Kad bih je ubio iz revolvera, njezina bi se glava razletjela i uprljala vam odjeću! — objasni joj on ne ispuštajući iz očiju zmiju koja se okrenula prema njemu. — Budite bez brige! Tu igru sa zmijom volio sam izvoditi još kao posve malen dječak!

Govoreći to, Ringo ispruži praznu ruku prema zmiji, a kad je ova sikući sunula na nju, on hitro podigne tu ruku. Istovremeno učini drugom rukom munjevitom kretnju i odsiječe zmiji glavu.

Djevojka ga je gladala iz vode... sva zapanjena i bez riječi.

Ringo obriše nož u travi i zadjene ga u korice, a onda se uspravi pa učtivo skine šešir. Onako visok i vitak, s osmijehom koji mu je otkrivao blistave zube, bio je zaista lijep i rasan muškarac.

— Ja sam Ringo Lumate, iz Arizone. Ovo je za mene sretan dan, gospodice, jer...

— Nestenite već jednom, mister Ringo Lumate!

Viknula je to što je mogla oštrije, ali u glasu joj se čuo povik zabrinutosti i straha. Nalazila se na ošamljenom mjestu, gola, a tu se našao muškarac. Sa zebnjom se pitala da li je taj zgodni stranac mačjih kretnji i privlačna osmijeha čestit čovjek, ne usuđujući se ni pomisliti što će biti ispostavi li se da je gad...

Ringo se uozbilji i podigne ruku umirujućom kretnjom.

— Poći ću sada po naše konje. Ne morate se žuriti, vodenvilo, jer ću se vratiti tek za deset minuta. A pojavi li se još koja zmija, izvolite me zovnuti!

Osmijehnuvši joj se još jednom, on se okrene, zađe u džbunje i nestane. Djevojka odahne s olakšanjem.

Vrativši se — doista tek poslije desetak minuta — Ringo joj se najavi povikom, a potom ostavi konje na rubu džbunja. Dok joj je polako prilazio, ona mu u očima nazre divljenje — pravo i iskreno divljenje koje nikada ne može djelovati kao uvreda.

Djevojka je sada bila odjevena u jahaću suknju i svijetloplavu košulju. Oko vrata imala je zavezanu crvenu maramu, na glavi šešir široka oboda, pod koji je skupila mokru kosu, tako da joj se isticalo od sunca opaljeno usko i rasno lice s visoko povijenim obrvama, plavim očima i sočnim, rumenim usnama. Bila je vitka i dugonoga, skladnih i ženstvenih oblika.

Prilazeći joj i promatrajući to lice izbliza, Ringo zaključi da to više nije naivno i životom netaknuto djevojčce, već prije mlada žena koja je zacijelo prošla već mnoga gorka iskustva. Zastavši tik pred njom, on se zagleda u njezine plave oči. Stojeći tako jedno prema drugome, giedali su se neko vrijeme otvoreno i znatizeljno se ispitujući. Postepeno njezine su oči postajale sve tamnije...

– Do vraga – šapne on iznena-
da uzbuđeno – godinama sam se
klatario po svijetu u potrazi za sva-
kojakim užicima. I odasvud sam od-
lazio i jahao dalje... Sada znam za-
što! Zapravo sam tražio utjelovlje-
nje svojih snova... a to si ti, djevoj-
ko! To sam osjetio već otprve, čim
sam te ugledao, ti vodenvilo!

On je zgrabi za ramena, a ona, i
dalje ga gledajući ravno u oči, ne
učini ni najmanju odbojnu kretnju.
I sama ne znajući zbog čega, jedno-
stavno mu se prepusti. Kad je pri-
pio svoje usne uz njezine, odjednom
je prostruji osjećaj slasti i ona mu
ovije ruke oko vrata.

Kad su se napokon razdvojili,
oboje bez daha, uopće im nije palo
na um da bi trebali biti začuđeni
zbog neobičnih okolnosti u kojima
je među njima bljesnula ova varni-
ca. Za njih je bilo posve prirodno
što su se ovdje sreli i što se sve zbilo
na ovaj način.

– Tko si? Tko si, djevojko? –
upita je on uzrujano. – Možda je i
ovo tek puki san... ali ja bih ga htio
zadržati da se ne raspline!

On ponovno pripije usne uz nje-
zine, ona mu uzvratila poljubac, ali se
poslije nježno izvije iz njegova
zagrljaja.

– Oh, dosta, dosta! – klikne sva
zadihana. – Porazgovarajmo ra-
zumno! Ne bih znala reći kako je
moglo doći do ovoga, ali...

– Sigurno si čeznula za nekim i
zamišljala ga na određeni način.
Taj netko sam ja! Ako je tako, onda
se nemoj ustručavati. Imaš hrabro-
sti i reci otvoreno kako si nesvje-
sno čekala da jednoga dana sretnes
mene, iako nisi ni znala da posto-
jim... Ah, djevojko, djevojko, tko si?

Ona mu naglo okrene leđa, pride
k vodi i zagleda se u daljinu.

– Ja sam Suzanne Morgan i pri-
padam velikoj Morganovoj družini.
Odrasla sam među grubim mu-

škarcima i prezirem muškarce. Ti
nisi prvi koji me je poljubio, ali si
prvi kojemu sam uzvratila polju-
bac. Nije mi jasno zašto sam to učini-
la, jer znam da se ne možemo po-
novno vidjeti. Moj je otac glava
Morganove družine, i on je već od-
lučio o mojoj sudbini: morat ću se
udati za svojeg bratića Tima Stree-
lea. U želji da postane velik i mo-
ćan, otac udaje djevojke iz svoje
obitelji samo za ljude koji mu se po-
koravaju kao psi. A ti, Ringo, ti si
tvrd i ponosan momak, to sam od-
mah spoznala. Ti nisi čovjek koji bi
se slijepo pokoravao planovima
mojeg oca. Ti bi me odveo i zajedno
sa mnom krenuo vlastitim putovi-
ma. A time bi naša družina bila li-
šena jednog muškarca, a poslije i
nekoliko unuka. Tako ti je to... Saz-
na li za ovaj naš susret, Daniel
Morgan će te ubiti. O, Ringo, a bilo
bi tako lijepo! Djevojke i žene u nas
znaju samo za poslušnost, ropsku
poslušnost. A ti si mi otkrio kakav
je to osjećaj... kakav bi mogao biti
život sa čovjekom kojega voliš. Eto
vidiš, ja sam iskrena: zavoljela sam
te na prvi pogled! Ali, sad me pusti
da odjašem! Moram u grad da oba-
vim neke kupovine. Već sam se ov-
dje predugo zadržala!

Ona se brzo okrene i zakorači
prema svojem konju, ali on joj se
mirno no odlučno ispriječi na putu.

– Nek' idu do đavola tvoj otac i
cijela njegova družina! Svaki čov-
jek ima pravo na svoju sreću. Ti ni-
si robinja kojom se može trgovati!
Ti imaš dušu i srce, Suzanne, i mo-
žeš tu dušu i srce pokloniti kome
hoćeš! Ja sam samo kauboj skitni-
ca, ali ja ću uskoro biti vrlo bogat.
Dobro, odjašimo u Limit, ali zajed-
no! Potražit ćemo svećenika i vjen-
čati se. Ne, ja nisam poludio! Ja sa-
mo znam da smo od samoga rode-
nja bili predodređeni jedno za dru-
go. U to sam siguran baš kao što

sam siguran da postoji sunce, mjesec i zemlja! Ako me voliš, onda moraš biti hrabra. Ja ću te vrlo brzo osloboditi tvoje družine. Čim mi budeš žena, nitko više neće imati prava da odlučuje o tebi osim mene! A ja te volim i odsad više neću biti skitnica jer sam sada našao tebe! Imaš li dovoljno hrabrosti, ljubljena djevojko? Ili, zar si možda odviše malodušna da se izboriš za svoju sreću?

Gledala ga je nekoliko trenutaka širom rastvorenih očiju, sva zapanjena. Stajao je pred njom, onako gibak i tamnopus, s izazovnim blijeskom u crnim očima.

Odjednom, djevojka osjeti da će učiniti sve, baš sve, što god od nje zatraži. Kao da ju je uz njega privezala neka čarolija...

— Naišao si, pogledao me, poljubio, progovorio mi nekoliko riječi i... općinio me! — šapne ona. — Ringo, ja ne znam ništa o tebi, ali... poći ću s tobom!

— Ja nisam dobar čovjek, ja sam zao. No ipak, uvijek sam bio čovjek koji može sam sebe poštovati. Ja te volim, svih ovih godina nesvjesno sam te tražio i ja ti se zaklinjem da ću...

— Ne zaklinji se, Ringo! Možda će se taj nestvarni san brzo raspliniti. Ali ja ga se želim naužiti dok traje!

— Vjenčat ćemo se u Limitu! Dođi, Suzanne, pojašimo! — poviče Ringo i povede je konjima.

Prije nego ju je podigao u sedlo, mladić je još jednom zagrljio...

Larry Stonebay, Tom Drake, Blue Rock i kuhar stajali su na dvorištu i gledali kako kod korala Cliff uzjahuje i odlazi. Poslali su ga da nađe nekoliko novih kaubojza za ranč sa znakom kotača. A tada su odjednom ugledali kako sa zapada stiže Ringo Lumate.

Ujahavši u dvorište, Ringo sjaše sa svojeg prekrasnog vranca pa žurno pride skupini.

— Pustite me nasamo sa Stonebayom i Drakeom! — zamoli Blude Rocka i kuhara.

Njih se dvojica smjesta udalje u smjeru korala.

— Gdje je Dave? — upita Ringo nestrpljivo. — Htio bih da i on prisustvuje razgovoru!

— Dave leži u krevetu Bucka Fishera! — odbrusi mu Tom Drake mrko. — Da nisu odjahao na izvore viskija, bio bi vidio Blue Rockove dimne signale. Naime, Morganovi su bili tu i pretukli Davea gotovo nasmrtno! Toliko da znaš! E pa, kakav je viski u Limitu? Valjaju li djevojke? Jesi li imao sreće pri pokeru?

Ringo se lecne.

— Morganovi? Pretukli Davea... oh, to mi je žao! Zbile su se neke neoečkivane promjene. Moram s vama porazgovoriti nesmetano i u miru. Otidimo preko u kovačnicu!

Dvojica mladića pođu za njim. Uz put, Larry upita otegnuto:

— Što je, Ringo? Da se, možda, nisi s Morganovima...

— Čut ćete! — presiječe ga Ringo.

Unutra, u kovačnici, koja je bila otvorena s dvorišne strane, Larry sjedne na nakovanj. Tom dohvati jedan od teških čekića i stane ga vrtiti u ruci. Ringo počne uvijati cigaretu, očito nervozan. Ližući papirić, pogleda svoje drugove.

— Ja odustajem! — izjavi odlučno. — Neću se boriti protiv Morganovih! Tu sam odluku donio već danas oko podneva. Znači, ja sam to odlučio još prije nego što sam saznao što su učinili Daveu. Samo, trebalo mi je prilično vremena da dojašem ovamo pa da vam to kažem.

— Ma nemoj!? — procijedi Tom i odmjeri ga ispitivačkim pogledom.

A Larry zapita izvještačeno krotko:

– Bi li nam to objasnio? Ali sav-
svim točno, ako te smijem zamoliti!

– Susreo sam jednu djevojku. Z-
voljeli smo se, uzet ćemo se i napu-
stiti ovaj kraj. Ta je djevojka Mor-
ganova kći, i ja se ne mogu boriti
protiv porodice svoje buduće žene.
Baš mi je krivo što su Morganovi
započeli sukob prije nego što sam
stigao saopćiti vam svoju odluku.
No, kako bilo, sada sam došao da
vas obavijestim kako raskidam
svoje obaveze te da više ne možete
računati na mene. Ja odlazim!

Tom se zablene u njega, iskreno
začuden.

– Sreo momak djevojku i odmah
se u nju zaljubio tako strašno da
više nije sposoban razumno rasuđi-
vati!... Slušaj, Ringo, da ti nije usula
kakav ljubavni napitak?

– Znam da to ne možete shvati-
ti... jer niste godinama sanjarili o
jednoj idealnoj djevojci i onda je sa-
svim iznenada sreli! Ali, ako se sa-
da počnete smijati, ja ću potegnuti
koltove i zapucati!

– Ne, nećemo se smijati! – za-
brunda Larry Stonebay. – Čuli smo
što si nam imao reći, Ringo, i možeš
odjahati. Želimo ti mnogo sreće s
djevojkom tvojih snova! I ne brini,
snaći ćemo se i bez tebe!

Ringo se nekako uzvrpolji. Dvoji-
ca mladića zagledaju se u njega
znatizeljno ga promatrajući.

– Ima li još koji problem? – upi-
ta Larry.

Ringo je načas oklijevao, a zatim
prkosno progovori:

– Hoću nešto od onoga zlata!
Imam pravo na dio zlata za koje mi
je poginuo otac! Prije nego što sa
djevojkom napustim ovaj kraj, hoću
dio toga zlata! Prokletstvo, pa već
smo prilično dugo na ovom ranču!
Kada ćemo iskopati to zlato? Ja
moram...

Larry ga prekine usred rečenice.
Glas mu je zazvučao veoma oštro:

– To zlato nije naše! A nije pri-
padalo ni Bucku Fisheru, pa ni na-
šim očevima! Ono je pronevjereno
ratni plijen, pa ako već nije dospje-
lo onamo kamo je trebalo, i to u do-
ba kad je bilo najpotrebnije, onda
nam je dužnost da ga bar sada upo-
trijebimo u dobre svrhe. Tim zlatom
mogli bismo pomoći mnogim rat-
nim invalidima. A to ćemo bogme
i učiniti!

Ringo mu se unese u lice.

– Prvo je poginuo moj otac, a
ubrzio zatim umrla mi je i majka.
Bio sam tada nedorasli dječak. I
nitko mi nije pomogao! Dobro pam-
tim kako sam čak pljuvačnice ri-
bao kako bih zaradio par iznošenih
čizama! Meni nikada nitko nije uči-
nio bilo kakvo dobro! Ti, Larry, mo-
žeš raspoklanjati svoj dio zlata, na
volju ti! Ali ja ću sa svojim dijelom
raspolagati prema vlastitom naho-
denju!

– E, dragi moj, onda ga najprije
moraš i zaslužiti, onako kako si to
obećao Bucku Fisheru! – odsiječe
Tom Drake i odloži čekić.

Ringo skoči kao oparen.

– Ta njegova se kći uopće neće
boriti!

– O, hoće! Sada i te kako hoće,
jer je spoznala koliko su Morgano-
vi surovi, i jer ju je Dave postidio
time što im se suprotstavio posve
sam i...

– Hej, stani, ovo je nespornost!
– vikne Ringo. – Djevojka misli da
se za nju i za ovaj ranč borite iz
plemenitih pobuda. A vi to zapravo
činite samo zbog onog zlata!

Okrenuvši im leđa, on se netre-
mice zagleda u glavnu zgradu ran-
ča.

– Nema druge, morat ću joj sve
ispričati! Tako će saznati u čemu je
stvar, pa se neće više osjećati po-
sramljena pred Daveom. Ta on je
bio onoliko srčan samo zbog toga
blaga! Kad joj to objasnim, ona više

neće osjećati moralnu obavezu da se bori. Odustat će, i mi se onda više nećemo morati držati obećanja što smo ga dali Bucku Fisheru. Moći ćemo u miru iskopati zlato i...

– Ne melji koješta! – zareža Tom.

On mu pride pa ga odlučnom kretnjom zgrabi za ramena i okreće k sebi.

– Slušaj, Ringo! Ja osobno još ne znam hoću li svoj udio zlata raspoklanjati ili zadržati za se. O tome ću odlučiti tek onda kad ga budemo imali u ruci. Ali jedno znam, i to bez kolebanja: mi ćemo se boriti za Vicky Fisher bez obzira na što se odlučila. Zakleli smo se Bucku Fisheru da ćemo se boriti za njegovu kćer i za ovaj ranč. Tek kada izborimo tu bitku, kada Morganovi više ne budu predstavljali opasnost i kada se Patrick McRae povuče podvinuta repa, e, tek tada smo to zlato doista zaslužili. I ni trenutka prije! Ta razmisli malo, Ringo! Buck Fisher nam ne bi bio nikada odao skrovište blaga da mu nismo dali to svečano obećanje. Nije li tako? Možeš mirno odjahati i usrećiti se s tom Morganovom djevojkom, ali želiš li zlato, onda moraš ostati ovdje i izvršiti ono na što si se zakleo! Ti treba sam da se odlučiš.

Upravo kad je izgovorio ove riječi, na drugom kraju dvorišta pojave se Blue Rock i kuhar Charly dovodeći pred verandu četiri osedlana konja. Nedugo zatim iz kuće izide Vicky Fisher.

Tom i Larry krenu prema vratima kovačnice.

Videći to, Ringo stade brzo razmišljati. Misli su mu se vrtjele oko Suzanne Morgan, ali i oko tog zlata koje je bilo zakopano u zemlji, na dubini od četiri metra. Jasno, bilo je neizvedivo da ga iskopa i otpremi za nekoliko sati. A povrh toga, morao bi se još pobiti s ovim momci-

ma... Mozgom mu proleti pitanje bi li unajmio nekoliko ljudi kako bi se blaga dokopao silom, ali ipak odbaci tu pomisao.

– Pa dobro – uzdahne – ionako moram čekati jer će svećenik doći tek za četiri dana. Naime, ja ne želim Suzannu Morgan povesti sa sobom drugačije već samo kao svoju vjenčanu ženu. Imam, dakle, na raspolaganju četiri dana, i za to ću vrijeme pratiti zbivanja. Možda za četiri dana ranč se znakom kotača neće uopće više ni postojati. A možda ćete tada i vi već biti mrtvi... Onda ću ja biti jedina osoba koja zna za to zlato ispod kuće i moći ću...

– Ringo, Ringo, slutim zlo! Ti si na najboljem putu da postaneš pravi lopov! – dobaci mu Larry Stonebay i otkorača zveckajući ostrugama.

Tom Drake zastane pred njim i unese mu se u lice.

– Naši su se očevi zajednički borili i zajednički poginuli – progovori mu ozbiljno. – Ni jedan od njih nije bio lopov. Razmisli o tome, Ringo! Na takav način zlato te ne bi usrećilo! No iskreno se nadam da ćeš se uskoro opet urazumiti. Čovjek ne može imati sve, i to odjedanput! Razmisli o tome! Mi sada idemo. Odjahat ćemo s gospodicom Vicky u Limit.

Izgovorivši to, Tom izide, ostavljajući Ringa samog u polutami kovačnice.

Dok su uzjahivali, Vicky pogleda Ringova vranca i zatim kovačnicu.

– Što je s Ringom? – upita.

– Malo je čudan, no to će proći! – odgovori joj Tom kratko.

Vicky je načas oklijevala, ponešto zabrinuta, no onda ipak podbode konja. Trojica muškaraca krenu za njom. Prije no što su izjahali iz dvorišta, Blue Rock ispitivački pogleda Ringa, koji je upravo izlazio iz ko-

vačnice nervozno pušeci cigaretu.

I kuhar Charly, koji je stajao na verandi, promatrao ga je pomalo začuđeno. Zastavši nakratko pred kovačnicom, očito neodlučan, Ringo napokon prijede dvorište i popne se stepenicama na verandu.

– Idem pogledati Davea Spence-
ra! – promrmlja Charlyju.

VI

Dojahavši sa svojim pratiocima u Limit, Vicky se zaustavi pred hotelom. Bilo je već zanoćalo, i posvuda u gradiću gorjela su svjetla.

– Vraćamo se kući oko ponoći!
– reče djevojka pa krene brzim koracima niz glavnu ulicu i zamakne za jedan ugao.

Dok su momci privezivali konje o gredu pred hotelom, natkritim nogostupom dobrza onizak, zbijen muškarac.

– Ovo ne valja! – dobaci im prilazeći drvenoj ogradi nogostupa. – Ja sam ovdašnji šerif i ne želim gužve u ovom gradu. Odmah sam znao tko ste, jer sam prepoznao Vicky Fisher, s kojom ste dojahali. A uvjeravam vas da i drugi imaju oštre oči! Danas poslije podne u grad su došla dvojica naseljenika. Oni su uz put susreli Daniela Morgana i Tima Streelea, koji su otpremali kući dvojicu namrtvo premlečenih mladih Morgana i dva ranjenika. Povorka je dolazila iz smjera vašeg ranča. Sada cijeli grad zna da ste potkresali Morgana. Ostanete li ovdje duže od dva sata, on će nahrupiti ovamo sa svom svojom družinom i napraviti će pravi pakao! Ja ne želim da u Limitu dođe do bitke!

Larry Stonebay mu mirno odgovori:

– Dojahali smo da dopratimo gospodicu Fisher. Malo ćemo se ogledati po salunima i pokušati na-

ći nove jahače za ranč sa znakom kotača. Ne želimo nikakve gužve i napustit ćemo grad čim obavimo posao i čim gospodica Fisher bude htjela odjahati kući... ni minutu prije!

Šerif se upre o drvenu ogradu i uzdahne.

– E pa, ja sam vas upozorio! – reče suho. – Dakako, pokušat ću presresti i zaustaviti Morgana, ali on će biti bijesan kao vuk kojem su odgrizli rep. Možda će čak htjeti iskoristiti ovu priliku da već sada preuzme vlast i nad ovim gradom... No, vidjet ćemo. U svakom slučaju, jedno vam mora biti jasno: sasvim sigurno se već ovog trenutka nalazi u sedlu neki jahač koji se zaputio da javi Morganu da ste vi u gradu!

Izgovorivši to, šerif se udalji.

Tom i Larry se pokrenu.

– Hajdemo, Blue Rock!

No Indijanac, izvlačeći sačmaricu iz navlake koja je visila o sedlu reče svojim grlenim glasom:

– Samo vi mirno podite i ne vodite računa o meni! Ja ću se zavući negdje u tamu i pripaziti. Budite bez brige! Pojave li se Morganovi, čut ćete ovu sačmaricu.

Prešavši hitrim koracima kolnik, on se izgubi u jednoj uličici preko puta.

Larry i Tom pogledaju niz glavnu ulicu. S obje strane gorjeli su nepravilni nizovi svjetiljki i fenjera. Ovdje-ondje čekali su o grede privezani osedlani konji. Ispred gradske konjušnice stajalo je nekoliko kola bez zaprege. Natkritim nogostupima kretali su se tek rijetki prolaznici.

Bila je srijeda i u tom je malom gradiću vladalo prilično mrtvilo.

S juga dotandrče poštanska kočija i zaustavi se uz škripu kočnica pred poštanskom ispostavom. Nekoliko umornih putnika brzo se razide i nestane kud koji.

– Bilo bi uputno da najprije prođemo gradićem i da razvidimo položaj kuća i raspored ulica. Imam nekakav predosjećaj da nam dobra orijentacija u tom gradu može biti od velike koristi! – zabruna Tom.

Pri tom je čeznutljivo pogledavao ona dva saluna koji su se nalazili jedan preko puta drugog, stotinjak metara niže u glavnoj ulici.

– Dobro, podimo! – složi se Larry. – Ali, kako se čini, ta zamisao gospodice Vicky da dojašemo ova-mo nije baš bila sjajna. Grad je danas prilično pust i sumnjam da ćemo uspjeti naći jahače za ranč. Osim toga, pitam se kako će taj doktor Milton Stuart reagirati kad mu sada osvane Vicky Fisher i izjavi da se želi boriti i da joj je potrebna njegova pomoć!

Dvojica mladića krenu u obilazak grada. Pažljivo izbjegavajući osvijetljena mjesta, polako su koračali i pomno proučavali okolinu. Njihove su oštre i budne oči zapažale svaku pojedinost.

Nakon nekog vremena Tom prekinе šutnju i zapita zamišljeno:

– Slušaj, Larry, jesi li već razmišljao o tome tko bi mogao biti ubojica Bucka Fishera?

– Ubijen je neposredno nakon što je razgovarao s nama i poslao nas na Patricka McRaea. Međutim, Patrick McRae nije imao ni pojma o našem dolasku. A ne vjerujem ni da su to ubojstvo počinili Morgantovi... to mi govori nekakav unutar-nji osjećaj...

Larry naglo zastane.

– Buck Fisher je umoren zbog zlata! To je! Osim nas još netko zna da postoji to zlato... i to je ubojica! A sada taj netko čeka da budemo ubijeni i mi. Uvjeren sam da ćemo uskoro nabasati na tog tipa, ako nam samo uspije da se još neko vrijeme održimo na životu... Eh, izgle-

di za to bili bi nam mnogo bolji da su uz nas Ringo i Dave!

* * *

Za to vrijeme jedan je jahač jurio kroz noć u ludom trku. Nemilice je gonio konja, i već za nepun sat uletio je u dvorište Morganova ranča i vinuo se iz sedla.

Morganov ranč sastojao se od goleme glavne zgrade, sedam ili osam čvrstih brvnara, dugačke stambene barake za družinu, raznih gospodarskih zdanja i nekoliko velikih korala.

Tu je obitavala Morganova velika porodica koja je sama – ne računajući ostale članove družine – brojala sedamnaest glava.

Jahač htjede potrčati uz drvene stepenice na verandu, ali gore se pojavi golema sjena.

– Tim Streele? – upita jahač, još sav zadihan od divlje jurnjave.

– Da, ja sam! – zabruna Tim Streele mrzovoljno, prepoznajući pridošlicu po glasu.

Bio je to Jube Utah, čovjek kojega je Buck Fisher prije nekoliko godina uhvatio pri krađi stoke i strahovito premlatio.

– Što je, Jube, što želiš? – zareža Tim.

– Moram smjesta k Danielu Morganu!

– A zašto, Jube?

– Čut ćeš kad to budem pričao Morganu! I da znaš, za svaku sekundu što me ovdje zadržavaš, on će ti odalapati po jedan udarac u stražnjicu! – srdito će Jube.

Tim Streele je još stajao neodlučan. U posljednjih nekoliko sati Daniel Morgan se prema njemu odnosio prilično loše. U Timovoj se nutrini nakupio mukli bijes koji je tražio oduška. A kako je svojem ujaku bio ropski pokoran, mogao je svoj bijes iskaliti samo na nekom nižem od sebe. Jube Utah našao se

kao naručen da mu posluži kao žrtva...

Međutim, u Timovim sporim moždanim vijugama konačno sva-ne spoznaja da se Jube Utah ne bi ponašao tako drsko kad za to ne bi imao važnog razloga.

– Pa dobro, udi! Podi k Danielu Morganu, ali budeš li ga zasmetao zbog neke nevažne govornarije, on će mi narediti da te izmlatim. A ja ću to onda sa zadovoljstvom učiniti, da znaš, i...

– Ma, zaveži jezičinu! – bijesno će Jube i zaobide Toma Streelea te ude u sobu.

Daniel Morgan stajao je ustobojen pred kaminom. Njegovi sinovi ležali su kao dvije hrpe jada, izvaljeni u dva najmekanija i najudobnija naslonjača. Natečena i modricama prošarana lica bila su im oblijepljena flasterima.

U jednom kutu sjedila je majka Daniela Morgana. Bila je to suha i mršava starica pergamentne kože, orlovska nosa i oštih očiju.

Daniel Morgan svrne pogled na Jubea Utahu, a ovaj se i nehotice sav ukoči: osjećao se kao miš pred divljom mačkom.

– Što je? – zareža Morgan.

– Volim stjecati prijatelje i dobrohotne zaštitnike – počne Jube, kojemu se polako vraćala drskost – i stoga nisam žalio da uništim svojeg konja kako bih vam donio jednu važnu obavijest. Čuo sam da ste danas oko podneva otpremali kući svoja dva sina, namrtvo isprebijana, i još dvojicu ranjenih momaka. Cijeli Limit priča o tome. Naime, dva naseljenika vidjela su vas kako se krećete s tom vašom potučenom povorkom, i to iz smjera ranča sa znakom kotača... S obzirom na tu činjenicu, pomislio sam da...

– Slušaj, Jube, dat ću da ti se odere koža, ne prijedeš li sada

smjesta na stvar! – rikne Daniel Morgan, a oči mu sjevnu divljačkom srdžbom.

– Vicky Fisher je dojahala u Limit u pratnji trojice momaka. Jedan je onaj Indijanac Blue Rock, a ostala su dvojica nekakvi krakati stranci! – žurno izgovori Jube, sav ustrašen i piskutavim glasom.

Odjednom se grdno pobjao za svoje zdravlje.

– Ha! – zaškrguće Morgan. – Znači grad se podsmjehuje Danielu Morganu zato što su mu dva najstarija sina pobrala batine! E pa, upravo smo za sat vremena namjeravali poći jahati i napasti ranč sa znakom kolnog kotača. Poslao sam glasnike da skupe svu moju čeljad. Sada ćemo, dakle, odjahati u Limit! U redu, Jube! Dobro si učinio što si me obavijestio. A sada se kupi!

– Pa... pa ja sam uništio svojeg dobrog konja... – zamuca Jube sav razočaran.

– Time, daj mu drugog konja, a onda neka se smjesta gubi!

– Da, ujače! – reče pokorno Tim.

Ali onda promrsi, više za sebe:

– A više bih volio da ga premlatim! Taj mi je pri pokeru odnio grdnih para... Uh, što bih uživao da ga isprebijam!

– Daj mu konja, a onda se pobri-ni da potjeraš u sedla sve ljude koji su trenutno ovdje! – odsiječe Morgan. – Ne namjeravam čekati preostale momke!

Izgovorio je to na način koji nije trpio prigovora.

Tim Streele i Jube Utah brže-bo-lje izidu. S verande Tim zaurla da je odzvanjalo dvorištem:

Ljudi, spremite se! Brže u sedla! Gazda želi smjesta krenuti!

Preko, kod stambene barake i kod kuhinjskog zdanja odmah se pojave ljudske prilike, koje se počnu hitro i posleno gibati. U noćnom koralu, u kojem su uvijek stajali u

pripremi svježi konji, zavlada užurbana živost.

– Idi i sam odaberi konja! – zatreša Tim.

Ali ovaj mu se samo zlorado isceri u lice. Očito mu se opet vratila njegova prijašnja drskost.

– Samo trenutak, Time! Imam, naime, još jednu obavijest, i to posebno za tebe! – zacvrkuta, a pri tom iz opreza uzmakne kako bi se uklonio iz Streeleova domašaja. – Danas oko podneva Suzanne je dojahala u grad u pratnji jednog vrlo zgodnog i naočitog momka. I slijepac je na njima mogao vidjeti da su strašno zaljubljeni jedno u drugo... Doktor Stuart, koji se kao i ja zatekao u salunu i promatrao taj par zaljubljenika, rekao mi je da se ljepotan zove Ringo Lumate i da jaše za ranč sa znakom kotača. To mi je vrlo čudno, Time!

Jer, kako sam čuo, Suzanne Morgan treba se udati za tebe! Ili... zar to, možda, nije istina? A ako jest, zašto onda dopuštaš da ti djevojka paradira po gradu s takvim frajerom? Vjeruj mi, to nije dobro, Time!

Jube Utah se zlobno nasmije pa brže-bolje otrči do svojeg iscrpljenog konja, uzme ga za uzde te zajedno s njim nestane u smjeru Morganovih korala.

Tim Streele ostane stajati kao skamenjen.

– Ringo Lumate... – promrmlja.

– Uh, ta nova družina na ranču sa znakom kotača još će me zapamtiti! Premlatili su sinove ujaka Daniela, prikrpali se njegovoj kćeri... A Suzanne je moja, samo moja! Ujak Daniel mi je to obećao! Oh, Ringo Lumate, čim te sretnem, ubit ću te!

Tim se prene pa, mrseći divljačke psovke, side s verande i požuri preko dvorišta da bi nadgledao pripreme za polazak.

Unutra, pak, Daniel Morgan mje-

rio je svoje sinove gnjevnim pogledima.

– Jeste li čuli, vas dva klipana? U Limitu nam se podsmijevaju! Kako da sebi stvorim kraljevstvo, kad nam se podsmijavaju?! Bucku Fisheru nije se nitko nikada podsmijevao! Bojali su ga se i cijenili ga! Imao je i prijatelja i neprijatelja, ali nitko mu se nikada nije podsmijevao! Uh, ja...

– Možda je Buck Fisher kao muškarac bio za cijelu klasu bolji od tebe, Daniele! – progovori iznenada starica iz svojeg kuta, glasom koji je škripao poput starih dotrajalih vrata.

Daniel Morgan poskoči kao oparen.

– Šuti, majko! Takve riječi ne dopuštam čak ni tebi!

Zatim se opet okrene svojim sinovima.

– Ustajte! Pojahat ćemo u Limit, i tamo ćete se boriti koltovima!

Jorge i Brad ustanu teškom mukom. Izgledali su kao dva kukavna psa koji samo preko volje i podvijenom repa slušaju zapovijed da napadnu čopor krvožednih vukova.

– O, ima da se borite, vas dva klipana! I to čvrsto! Ne želim imati sinove kojima se ljudi podsmijavaju! Marš, u sedla! Započet ćemo borbu u Limitu i dovršiti je na ranču sa znakom kotača!

Stari se Morgan bio toliko ražestio da je posljednje riječi već glasno vikao. Na vrhu stuba što su vodile na kat, pojavi se nekoliko mladih žena i djece u noćnim košuljama.

Jorge i Brad nevoljko izidu.

Daniel Morgan dohvati s klina opasač s revolverima i prikopča ga oko struka. Zatim pride spremištu oružja, izvadi jednu pušku i počne mecima puniti džepove.

Kad je, nabivši šešir na glavu, za-

koračio prema vratima, iz kuta se javi starica:

— Imala sam muža i četiri sina. Od svih njih preostao si samo još ti, Daniele! A isti si kao i tvoj otac i tvoja braća! Uvijek su se htjeli nečega domoći silom. Pokušali su to u Teksasu, pa u Nebraski, pa u Koloradu, i svaki je put jedan od njih to platio glavom. Svaki smo put bili poraženi i morali iznova započeti na drugome mjestu. Prije nekoliko godina, napokon, obreli smo se ovdje. Sada, pak, ti pokušavaš isto! A svi vi postupate pogrešno, svi griješite! Hoćete sve prigrabiti silom. Ali, to ne ide! Zato što pravda nije na vašoj strani! »Kraljevstvo« valja stvarati radom i marljivošću, a ne otimačinom i nasiljem! Daniele, majka sam ti, a ti si moj najmlađi sin i bio si mi najdraži. Ali sada... sada čak pomišljam da će naša obitelj naći mir i spokojstvo tek nakon što i ti...

— Ne želim više slušati tvoje brbljanje, majko! — zaurla Morgan, izjuri iz sobe i tresne vratima.

S verande baci hitar pogled uokolo. Na dvorištu je spremno čekala skupina od preko dvadeset momaka. Na drugoj strani, kod pojilišta, Jorge i Brad upravo su se penrali na konje, otpuhujući i potiho psujući. Tim Streele dovodio je konja za svojeg ujaka.

Družina još nije bila u punom broju: Morgan je mogao postrojiti povorku od četrdesetak ljudi. Međutim, onako gnjevan, nije imao strpljenja sačekati da stignu i preostali jahači iz privremenih logorišta na najudaljenijim pašnjacima.

Sišavši na dvorište, stari se vine na konja i namjesti se u sedlu. A zatim pri svjetlosti što je padala iz mnogih prozora i vrata, pogleda svoje ljude.

Tu su bili Jorge, Brad i Tim. Bili su i drugi nećaci, sinovi njegove

braće koja su ostavila kosti negdje u tuđini, i to zato što je Morganova porodica vječito nastojala steći bogatstvo i moć s pomoću nasilja. Tu su bili i muževi njegovih dviju najstarijih kćeri — osrednji muškarci koji su obavljali dužnost običnih kauboja i imali tek skromno mjesto za velikim porodičnim stolom.

Morgan se zagleda i u lica svojih najamnih jahača, među kojima je bilo kojekakvih sumnjivaca što su ovdje našli pribežište. Bili su to skitnice i probisvijesti, revolveraši, bivši banditi — ukratko, družina kao stvorena za čovjeka koji je odlučio da konačno izide iz prikrajka u kojem je tako dugo vrebao, kako bi sada silom osvojio žudeno kraljevstvo pašnjaka i krdā.

— O da, ovi će se boriti! — pomisli Daniel Morgan.

— Naprijed! Krećimo! — poviče.

Kad je Vicky Fisher stigla pred kuću Milтона Stuarta i udarila zvekirom na ulaznim vratima, mladi ih liječnik otvori osobno.

— O, ti si to, Vicky! Udi! Znači ipak si došla! Uvjeravam te da ovu svoju odluku nećeš nikada...

— Moram se s tobom porazgovoriti, Milton! — presiječe ga ona, pa ga zaobide i uđe u kuću.

On je uveo u dnevnu sobu, kamo se ulazilo kroz malu čekaonicu i njegovu ordinaciju.

Prije no što je dospio išta reći, Vicky počne govoriti. Ispričavši mu sve o dolasku Morganovih i o tome što su pred njezinim očima učinili Daveu Spenceru, djevojka završi:

— Odlučila sam, dakle, da se suprotstavim njihovom teror. Netko mora ustati protiv njih, a ranč sa znakom kotača ima za to potrebna sredstva i mogućnosti. Valja Morganu izbiti zube, onemogućiti nje-

gove prohtjeve za grabežem i vlašću! Velik ranč kao što je naš ima dužnost da bdije nad dobrobiti cijelog kraja.

Stuart zakorači prema stolu, zgrabi i pripali cigaretu, ali je već nakon prvog dima ljutito baci na pod.

– A ja bih ti valjda trebao pomoći u toj plemenitoj borbi, ha?!

– Ti me želiš za ženu, Milton!

– Onda se vjenčaj sa mnom, i to smjesta!

– Ja neću trgovati da bih dobila tvoju pomoć! Obećala sam ti da ću doći u Limit i saopćiti ti svoju odluku. To sam, eto, sada učinila. Ja ništa ne zahtijevam od tebe, Milton! Samo, ja posjedujem ranč koji će se boriti za pravdu, a ti tvrdiš da me voliš. Pa ako je to istina, onda...

– Gluposti! Prodaš li ranč nekoj velikoj govedarskoj zadruzi, ti će ljudi Danielu Morganu vrlo brzo potkresati krila!

– Ne dolazi u obzir! Morgan je pred mojim očima dao isprebijati čovjeka... čovjeka koji se založio za mene i moja prava! To je isto kao da je dao isprebijati mene osobno. Ne, neću prodati ranč! Borit ću se, ja osobno! Jer Morgan će uvijek opet nanovo odlaziti u takve pohode i provoditi teror. Sada ja vodim ovaj ranč, i ja ću voditi i borbu!

Izgovorivši odlučno ove riječi, djevojka izide, ali još prije no što je stigla do vrata čekaonice, Milton Stuart je sustigne.

– Prokletstvo, odviše sam se dugo vrtio oko tebe, a ti si me suviše dugo vukla za nos! E, sada nećeš proći tako jeftino! Bogue, sada ćeš mi morati platiti za sav onaj trud što sam ga uložio umiljavajući se oko tebe!

Bio je kao mahnit. U očima mu se krijesila pomamna požuda. Odjednom više nije izgledao onako fin i

ugladen. Pretvorio se u niskog pohotljivca koji ne bira sredstva da se domogne onoga što nije u stanju pridobiti na čestit i muževan način. Brižljivo namještana krinka je pala, i Milton Stuart se sada pokazao u pravom svjetlu.

Šćepavši djevojku, počne je vući prema svojoj sobi. Ona se očajnički otimala, no bila je nemoćna protiv tog visokog i snažnog muškarca. Odjednom, već u krajnjoj zdvojnosti, opazi kako se iza Stuarta otvaraju vrata čekaonice. Pojavi se Blue Rock i gurne cijev sačmarice u Stuartova leđa, bez riječi i s mrkom odlučnošću.

Milton Stuart stane kao ukopan. Ispustivši iz šaka djevojku, pogleda preko ramena, a ono što je ugledao u Indijančevim očima, ispuni ga ledenom jezom.

– Da ga ubijem, gospodice? – upita prigušeno Blue Rock.

Oslonjena o vrata dnevne sobe, Vicky je drhtavim rukama poravnala odjeću.

– Pusti ga da živi, Blue! Pa to je samo sitna, prljava kukavica! Na neki način čak sam mu i zahvalna što se još na vrijeme pokazao kakav je uistinu. Pusti ga, Blue! – izgovori djevojka pa žurno izide.

Zastavši u vratima, Indijanac odmjeri Stuarta svojim crnim očima.

– Mister – promrsi – jučer niste odgovorili na pitanje što sam vam ga postavio prije no što ste odjahali s ranča. Čak ste se naljutili! Sada vas, dakle, ponovno pitam: kada ste posljednji put vidjeli gospodina Fishera živog?

– Idi k vratu, ti crveni majmune! – prosićke Stuart. – Spasio sam tvojem gospodaru život, a ti mi zahvaljuješ na ovaj način!

– U tome i jest stvar! Vi ste mu tada spasili život, i baš zbog toga

me muče sumnje. Ali uskoro ću znati istinu. Da, uskoro!

Indijanac izide natraške kroz vrata. Načas se činilo da će Stuart nasrnuti za njim – čak je i posegnuo u unutrašnji džep kaputa gdje je nosio svoj mali pištolj – ali ipak se suzdrža.

Sačekavši dok se nisu zalupila ulazna vrata, vrati se u svoju dnevnu sobu i sjedne u naslonjač. Znao je da sada mora smjestiti nešto poduzeti. Ali mora prije sve temeljito planirati. Sjetio se i dvojice ljudi na čiju je pomoć mogao računati...

Prešavši brzim koracima kolnik glavne ulice, Vicky zastane kod privezanih konja. Malo zatim pojavi se i Blue Rock.

– Želite li kući, gospodice? – upita.

– Da! Molim te, potraži Larryja i Toma pa da krenemo!

– Možda će potrajati dok ih nadem. Mogli biste dotle sjesti u restoran, gospodice. Ionako još niste ništa jeli.

– Dobro, hoću. O, Blue, tako si dobar i vjeran!

Indijanac sačeka prateći je pogledom sve dok nije ušla u restoran, a onda krene u potragu za dvojicom mladića.

Najprije zaviri u salun »Maverick«, ali unutra su za šankom stajala samo tri njemu nepoznata kauboja. Barmen je promatrao igru pokera što se odvijala za jednim stolom u kutu. Od Toma i Larryja ni traga.

Kad je opet stupio na nogostup i htio pogledati niz glavnu ulicu, pred salun »Maverick« dojaše jedan muškarac.

Bio je to Ringo Lumate. Sjahavši i privezavši vranca o gredu, brzo se uspne na nogostup. Ugledavši ovdje Blue Rocka, načas zastane kao da oklijeva, ali onda ga bez riječi zaobiđe i uđe u salun.

Blue Rock slegne ramenima i krene. Preko puta, u salun »Paradise« nade Toma i Larryja kako stoje za šankom i razgovaraju s trojicom kauboja oštih i ispijenih lica. Indijanac se najprije vrati na nogostup kako bi pogledao pred salunom privezane konje. Tri među njima imala su iza sedla velik, u nauljenu kožu omotan zavežljaj. To je značilo da se ona tri kauboja nalaze na putovanju, vjerojatno u potrazi za poslom.

Blue Rock kimne glavom. Držeći i dalje uza se sačmaricu, uđe konačno u salun i pride šanku. Vidjevši ga u ogledalu, dvojica mladića se okrenu prema njemu.

– Gospodica Fisher želi odjahati kući! – javi im Blue.

Pri tom ispitivački pogleda trojicu kauboja, koji su izgledali prilično pohabano ali simpatično, i ustanovi da mu se momci sviđaju.

– Slušaj, Blue Rock – reče Larry mirno – mi smo odlučili da ne odjašemo. Ako Daniel Morgan hoće bitku, neka je zametne ovdje. To je bolje, jer ako nas ne nade ovdje, on će napasti ranč. Tamo Dave Spencer leži u postelji, a kuhar Charly je star čovjek. Do obračuna mora doći, ovako ili onako, pa zašto onda ne bi ovdje? Dakle, ostajemo ovdje!

Indijanac kratko kimne glavom, zatim opet pogleda trojicu stranaca.

– Hoće li ovi jahati za nas? – upita. Prije nego što su Larry ili Tom stigli odgovoriti, najviši od trojice kauboja pogleda Blue Rocka ravno u oči i progovori:

– Mi smo tek stigli ovamo, Indijanče, pa još ne znamo kakva se igra ovdje odvija. Htjeli bismo da najprije još malo promatramo, pa da vidimo u kojem stilu ljudi ovdje rade. Mi, doduše, umijemo prilično dobro baratati koltom, ali mi nismo revolveraši. Više volimo raditi kao

pravi kauboiji po pašnjacima. I zato još nismo odlučili hoćemo li uopće i ostati u ovome kraju. Po svemu nam se čini da je tome ranču zasad potrebnija četa najamnih revolve-raša...

– Dobro, shvaćam vas! – kimne Blue Rock. To je posve u redu.

Trojica kaubojša se povuku i sjednu za jedan okrugli stol u kutu.

Tom Drake dohvati čašu i otpije gutljaj.

– Doista, Blue – reče – najpametnije je da Morgana sačekamo ovdje. Tako dugo dok jašemo za ranč sa znakom kotača, on će uvijek nanovo pokušavati da nas zakači. Mi možemo učiniti dvije stvari: ili mu se suprotstaviti, i to odmah sada i ovdje, ili pak napustiti Vicky Fisher i ovaj kraj. A kako Larry i ja još nikada nismo pobjegli pred nekom opasnošću, nećemo to učiniti ni sada. Ostat ćemo ovdje i hrabro se sukobiti.

Blue šutke kimne. Očito uznemiren, vlasnik saluna je nekakvom krpom nervozno trljao šank.

Uto se otvore vrata saluna. Unutra uđe Ringo Lumate, ali kad je pogledao prema šanku i vidio ondje Toma i Larryja, smjesta opet izađe.

– Pričekat ću vas vani! – promrmlja Blue Rock i izađe.

Ringo je stajao nekoliko koraka dalje, naslonjen na drvenu ogradu nogostupa, i pušio cigaretu. Indijancu mu pride.

– Gospodine Lumate – oslovi ga mirno i učtivo – ne znam što se to odjednom ispriječilo između vas i vaših drugova, ali jedno znam: budete li stajali skrštenih ruku i gledali kako ih Morgan obara mećima... budete li samo stajali i promatrali, cijelog čete života prezirati samog sebe!

Izgovorivši to, Blue Rock pođe dalje, a Ringo promrmlja za njim tako da je to još mogao čuti:

– Ma što ti, Indijance, znaš o tome kako je čovjeku koji mora birati između vjernosti i ljubavi!? Ostanem li vjeran drugovima, izgubit ću sreću svojeg života!

Blue Rock, koji je već odmakao, nije više čuo što je Ringo nastavljao mrmljati sam za se:

– Upustim li se u borbu protiv Morganovih i ubijem li kojeg od njih, onda je Suzanne za me izgubljena... Pa ne može se djevojka udati za čovjeka koji joj je smaknuo oca ili brata! To ne ide, to je nemoguće! Prokletstvo, čak bih se i zlata odrekao, samo da se sada ne moram opredijeliti između vjernosti svojim drugovima i ljubavi prema Suzanni!

Sjedeći u restoranu i pijuckajući kavu, Vicky Fisher se polako smirivala nakon doživljenog šoka. Razmišljala je o Miltonu Stuartu i bila je svjesna da mu poslije te ružne scene ne duguje više ništa, pa čak ni zahvalnost što joj je prije godinu dana spasio očuha. Nije joj bilo žao što se u njemu razočarala, jer da se to nije zbilo, možda bi ipak bila pošla s njime u Kaliforniju, pa bi prekasno spoznala da je nitkov.

Odjednom njezine misli skrenu na Davea Spencera, tog malog, krikovnogog i ružnog momka. Usporedivši u sebi ta dva čovjeka, djevojka se uvjeri kako je kod muškaraca važna samo unutarnja ljepota – njegov karakter i poštenje.

„Dave Spejcer“, pomisli, „to je čovjek kojega jednostavno moraš poštovati kad ga bolje upoznaš!“

Sjedila je tako, i dalje razmišljajući o ridokosom Daveu, a vrijeme je prolazilo. Ali odjednom se trgne iz svojih misli i osjeti zabrinutost: Blue Rock je, zapravo, već odavno trebao pronaći Toma i Larryja.

Djevojka baci uznemiren pogled na vrata restorana koja su se upra-

vo otvarala. Pojavi se šerif te pride k njezinom stolu. Na licu mu se čitao izraz ogorčenosti.

– Do vraga, Vicky – reče joj srdito – zašto već jednom ne napustite grad? Zašto ne odjašete zajedno sa svojim pratiocima! Pa ne mogu ja zadržati Morgana... sâm! Nikakve pomoći nemam! Poginut će mnogi ljudi! Prokletstvo, tã zapodjenite bitku na nekom drugom mjestu!

Djevojka odjednom shvati da Larry, Tom i Blue Rock neće doći... da ovdje uzalud čeka da njezini ljudi dođu po nju kako bi zajedno izjahali iz grada. I u tom joj trenutku sine zašto ih nema i što su odlučili.

Ona ustane od stola i pogleda šerifa ravno u oči.

– Slušajte, Tage Reece, mi nikoga ne napadamo, mi se samo branimo! Pa ako se moji ljudi moraju boriti kako bi se održali na životu, onda neka to ovaj grad vidi! Tako će se žitelji Limita na svoje oči uvjeriti što ih čeka bude li Daniel Morgan jednoga dana počeo provoditi svoj teror i nad njima! Ja sada idem uzeti pušku i pridružiti se svojim jahačima. A vi, šerife, možete iz prikrajka promatrati kako se moja mala družina hrabro upušta u bitku! Ali, pri tome ne zaboravite jedno: mi se ne borimo za sebe! Mi se borimo za pravdu i protiv nasilja! Ranč sa znakom kotača oduvijek je imao taj cilj. Imat će ga i sada!

Vicky se okrene na peti i izide odlučnim koracima iz restorana. Vani pohita k svojem konju i izvuče iz navlake svoju šušku.

Šerif Tage Reece, koji je krenuo u smjeru odakle je očekivao Morganovu četu, stane kod poštanske ispostave, na samom izlazu iz grada, i odluči da tu čeka. Stajao je tako u krugu svjetla što je dolazilo iz

zdanja, odlučan i bez straha. Stajao je nepomično i nije se maknuo u stranu ni onda kad je začuo približavanje Morganove čete i kad je topot konjskih kopita nadjačao svaki drugi zvuk.

Malo zatim odjekne kratka komanda Daniela Morgana, i četa se zaustavi, zauzimajući svojom zbije-
nom masom cijelu širinu kolnika. Nekoliko trenutaka čulo se ništanje konja i struganje konjskim kopitima, škriputanje sedala i kožne opreme, povici jahača.

Odjednom sve utihne.

Daniel Morgan pojaše sve do šerifa, nagne se iz sedla i dobaci mu gnjevno: – Što to znači, Tage!?

– Ako s tom svojom ruljom dolaziš da u ovom gradu zapodjeneš bitku, Daniele, onda te neću pustiti da udeš!

– Oni s ranča sa znakom kotača pretukli su mi dva sina i teško ranili dvojicu mojih ljudi! Kloni nam se s puta, Tage!

– Ako su vas na ranču sa znakom kotača napali bez valjanog razloga, onda to sredi pred sudom! U ovom gradu nećeš zapodijevati borbu i provoditi naslije, Daniele!

Tage Reece je stajao malo pognut prema naprijed, s rukom na šerifskoj zvijezdi, tik iznad drške kolta koja mu je virila iz o rame ovješ-
nih korica.

– Pa lijepo! – poviče Morgan i grune svojem konju mamuze u slabine.

Šerif uspije potegnuti kolt, ali u trenutku kad je pritiskao obarač, Morganov konj, koji se bio propeo i poskočio, žestoko ga odgurne. Šerif se sruši u prašinu kolnika, a rulja jahača projuri preko njegova tijela.

Što ga nisu iskasapila ta silna kopita, to nije bila zasluga jahača, već urođena plahost njihovih konja. Jahaći konj nikada neće stati na čov-

jeka koji leži na zemlji. Osim toga, šerif se valjao amo-tamo, nastojeći da se ukloni nadolazećim konjskim kopitima.

Međutim, jedan jahač s kraja povorke nagne se iz sedla i udari ga drškom kolta. Tage Reece, koji se upravo stenjući podizao na laktove, zajauče i klone natrag u prašinu.

Gradić Limit ostao je na neko vrijeme bez šerifa...

Oni u salunu »Paradise« začuju konjski topot. Vlasnik saluna užurbano reče Tomu i Larryju:

– Izidite, izidite! Neću bitke u svojem salunu! Ma koja vam korist od toga ako se sve ovo ovdje pretvori u gomilu ruševina?!

Larry dobaci trojici kauboja u kutu:

– Bit će bolje da se udaljite!

Vani je topot postajao sve zaglušniji, a onda utihne upravo pred salunom. Začuje se glas Daniela Morganova:

– Naprijed, momci! Potražite ih! Želim vidjeti njihova trupla ovdje na kolniku! Pronadite ih, ma gdje bili, postrijelajte ih i dovucite ovamo!

Dvojica mladića se zgledaju.

– On, dakle, ne želi poštenu borbu... Nauckao ih je na nas kao pse na divljač! – poviče Tom. – Dodi, Larry!

Tom pohita k stražnjim vratima, a Larry pode žurno za njim. U istom trenutku kad su se za njima zatvorila stražnja vrata, na prednja nahrupi pet muškaraca s oružjem u rukama. Ugledavši trojicu kauboja, smjesta upere na njih svoje koltove.

– Nemojte, momci! – poviče vlasnik saluna. – To su stranci na proputovanju! Oni koje Morgan traži upravo su nestali na stražnja vrata!

Morganovi revolveraši zastanu

načas u nedoumici, ali onda se jedan od njih pakosno nasmije:

– Ho-ho, Bille Dale, taj ti blef ne pali! To su momci koje tražimo! Hej, vi, a gdje vam je Indijanac? No, svejedno! Ustajte i izidite! Morgan čezne za vama!

– Ma nismo to mi, blesane! – do-baci mu jedan od kauboja. – Poku-pite se i ostavite nas na miru s tim vašim obračunima!

Ne vjerujući toj tvrdnji, petorica se revolveraša rasporede na povoljne položaje. Vlasnik saluna naglo nestane iza šanka.

– Prokletstvo, ne pokušavajte blefirati! – poviče jedan od Morganovih momaka. – Vi ste novi jahači ranča sa znakom kotača i...

Prvi hitac prasne, a u idućem dje-liću sekunde za njim zaprašta rafal drugih hitaca.

Vlasnik saluna gurnuo je obje otpiljene cijevi svoje sačmarice nad rub šanka i psujući pritisnuo na obarač. A trojica kauboja munjevitost su kliznula sa svojih stolica, zaklonila se iza stola i zapucala kolto-vima.

Pet revolveraša iz Morganove družine bili su onesposobljeni za daljnju bitku.

Uto se razmaknu krila prednjih vrata i na njima se pojavi još nekoliko Morganovih ljudi.

– Grom i pakao! Neću dopustiti da mi unište salun! – zaurla vlasnik te zgrabi ispod šanka dva kolta i saspe paljbu na pridošlice.

Jedan od stranih kauboja bio je ranjen, ali ostala dvojica brže-bolje naciljaju na svjetiljke što su visile sa stropa i raznesu ih, a onda potr-če između stolova i zauzmu položaj kod prozora.

I oni i vlasnik saluna psovali su sve u šesnaest.

Međutim, Daniel Morgan je dotle već izgubio petoricu svojih ljudi.

Oni, doduše, nisu bili mrtvi, ali nisu se više mogli za nj boriti.

Istrčavši na stražnja vrata, Larry i Tom dospjeli su u dvorište, a iz ovoga u neku uličicu. Kad su zavirili u glavnu ulicu, ugledali su Daniela Morgana koji je, okružen nekoliko jahača, stajao nasred kolnika, između jednog i drugog saluna. Iz saluna »Maverick« upravo je istrčavalo nekoliko njegovih momaka. Iz saluna »Paradise« čula se paklenska pucnjava. Nekoliko momaka pokušavalo je prodrijeti unutra.

Odmaknuvši se s grupicom svoje tjelesne straže malo ulijevo, Daniel Morgan sjaše i zaurla:

– Oni su, dakle, u salunu »Paradise«! Naprijed, ljudi! Opolite zgradu pa da ih izvučemo iz jazbine!

On se okrene u namjeri da sa svojom grupom potrči na nogostup, kao pojačanje onima koji su se borili na ulazu u salon »Paradise«. Izišavši iz »Mavericka«, ona druga skupina također potrči kako bi mu se pridružila.

Ali u tom trenutku Larry i Tom stupe u akciju.

– Hej, Morgane! Ovdje smo! – vikne Tom s ugla uličice.

Istovremeno bljesne vatra iz cijevi obih njegovih koltova. Pokraj njega zapuca i Larry Stonebay. Olovo što je pljuštalo iz njihovih revolvera nemilice je kosilo Morganovu grupu. Neki su konji bili pogodeni, i za nekoliko sekunda sve životinje zahvati panika. Glavna ulica pretvorila se u pozornicu paklenske zbrke. Prašina se kovitala, konji su bježali u izbezumljenom trku, ljudi su urlali i pucali. Odnekud s druge strane odjekne krik Indijanca i odmah zatim paljba iz sačmarice. S jednog neosvijetljenog prozora re-

storana besprekidno je bliskala cijev jedne puške.

Daniel Morgan, koji je malo prije dojahao s brojnom i jakom družinom, posve siguran u uspjeh pohoda, proživljavao je užasne trenutke. Videći da se borba preokrenula na njegovu štetu i da je upao u pravu klopku, on se u divljem bijesu i mrseći psovke pitao odakle li je ranč sa znakom kotača odjednom smogao tolike borce.

Znao je da je izgubio već dobranu polovicu svoje družine i bio svjestan da je ostao neranjen samo nekim čudom, pa ipak – još nije htio odustati.

Bacivši se na zemlju, počne žurno puzati prema rubu kolnika. Kad se našao u zaklonu drvene konstrukcije nogostupa, tamo zatekne nekoliko momaka koji su se ondje sklonili prije njega. Među njima po glasu prepozna i svoje sinove.

Daniel Morgan odmah preuzme komandu.

– Sada ćemo najprije srediti onu dvojicu u uličici! Jorge! Brade! Vi potrcite oko saluna i udite u uličicu odostrag! A mi ćemo ih napasti srijeda. Idemo, ljudi!

U zaklonu nogostupa, Morgan počne odmah puzati prema uglu uličice. Ostali krenu za njim. Ali, kad je naciljao u plamen što je bljeskao iz koltova dvojice mladića i zapucao, u njegovoj glavi iznenada nešto eksplodira.

Bio je na mjestu mrtav.

Shvativši što se dogodilo, jedan od njegovih ljudi počne vikati u sav glas:

– Morgan je mrtav! Daniel Morgan je mrtav! Gazda je mrtav!

Paljba brzo zamre.

Iz smjera odakle su prije nekoliko minuta dojahali Morganovi, odjednom se pojavi spodoba koja je isprva glavinjala, ali koja je dolaze-

ći bliže koračala sve sigurnije. Bio je to šerif Tage Reece.

Razumjevši što onaj momak više, šerif se javi još pomalo promuklim glasom:

– Gazda vam je mrtav, pa što onda još čekate! Zadržite li se ovdje još deset sekunda, prokleti blesani, ovaj će grad zapucati na vas iz svih prozora!

Načas zavlada tajac. Onda se u mraku začuje jedan glas:

– Gazda nas je poveo u ovaj sos! A sada je mrtav... Bogme, meni je dosta svega!

– Pa lijepo! Onda smjesta napustite grad! Za ranjenike ćemo se mi pobrinuti! – vikne šerif.

Oprčavši oko saluna, Brad i Jorge Morgan upravo su htjeli zakrenuti u uličicu kadli začuju nekakve povike. Obojica zastanu i osluhnu... te razaberu da se to u glavnoj ulici izvikuje smrt njihova oca.

– Svršeno je... otac je mrtav! – šapne Jorge. – Oh, znao sam da će Morganovi opet doživjeti poraz!

U tom trenutku uz njih se stvori krupna pojava Tima Streelea.

– Da, on je mrtav, ali njegove su ubojice u ovoj uličici! Prokletstvo, uhvatit ćemo ta dva klipana! To još moramo srediti prije nego što ode-mo! Hajde, krećimo!

Brad i Jorge načas su oklijevali, ali ipak pođu za njim.

Tek što su načinili tri-četiri koraka, negdje sa strane, iz mraka, pokraj velike hrpe naslaganog ogrjevnog drva, odjekne oštar glas:

– Ostavite se toga! Neće vam uspjeti! Ja to neću dopustiti! Bolje da se gubite!

Već pri prvim riječima trojica muškaraca stanu kao ukopani.

– Tko si? Zašto ne pucaš u nas!?

– dobaci Tim Streele, sav začuden, u smjeru odakle je došao glas.

– Ja sam Ringo Lumate i neću dopustiti da napadnete moje dru-

gove s leda! Vaša sestra Suzanne me voli i udat će se za mene! I zato vam kažem: ostavite se toga! Ne želim pucati na braću svoje zaručnice!

– Ali na mene moraš pucati!

– rikne Tim Streele. – Suzane je moja zaručnica! Uh, ti... ti pasji sine, baš tebe sam i tražio!

Tim Streele jurne kao razjareni bik. Razaznavši pokraj naslaganog drva sjenu koja se pomaknula, smjesta zapuca. U idućoj sekundi ugleda plamen iz Ringova kolta. Bilo je to posljednje što je vidio u životu.

Iz uličice se jave glasovi Toma i Larryja. Ringo im odgovori.

Jorge i Brad se potihopovuku i nestanu.

Larry i Tom dotrče.

– Zar ti, Ringo!?

– Hm, da! Nisam više mogao promatrati skrštenih ruku... morao sam ih spriječiti!

VII

Kad je Vicky Fisher sa svojim jahcima napuštala grad, na istoku se pomaljalo prvo sivilo svitanja. Jahali su polagano, i nitko od njih nije u sebi osjećao nimalo pobjedničke radosti.

Na čelu povorke jahala je Vicky. To više nije bila bezbrižna djevojka. Ono što je doživjela učinilo ju je prekaljenom rančerkom koja je svjesna teške i ozbiljne odgovornosti.

Iza nje jahali su Larry Stonebay, Tom Drake i Ringo Lumate. Za njima, pak, trojica stranih kaubojja, koji su isprva i protiv volje bili uvučeni u obračun, a koji su se sada uključili u družinu Vicky Fisher. Jedan je od njih bio bez šešira: imao je glavu omotanu zavojem.

Na začelju povorke jahao je Blue Rock.

Za to su se vrijeme žitelji Limita

pod vodstvom svojeg šerifa brinuli oko žrtava protekle bitke – mrtvih i ranjenih. A u ovome trenutku tako prijeko potreban liječnik bio je ne-tragom nestao. Miliona Stuarda nije bilo nigdje – kao da ga je progutala zemlja.

Daniel Morgan bio je mrtav. Polovica njegove divlje revolveraške družine bila je teže ili lakše ranjena. Druga se polovica pokunjeno povukla iz grada. Sada je bilo sigurno da Morganova družina više ne predstavlja nikakvu opasnost za ovaj kraj, pa ni za Vicky Fisher.

Međutim, tu je još bio Patrick McRae.

Na to je sada pomišljala Vicky Fisher, a i Tom Drake, Larry Stonebay i Ringo Lumate. No ova su trojica pomišljala i na zlato. Znali su da se sada približava trenutak kada će potražiti zlato, i pitali su se kako da to učine. Kako da ga izvade iz onolike dubine i otpreme a da to ne sazna nitko... prije svega Vicky? Vjerojatno im neće preostati drugo nego da je upute u tu tajnu. A hoće li im ona vjerovati? Neće li onda ona pomisliti da su se njih četvorica borila za njezin ranč samo zbog tog zlata? Neće li doći do zaključka da su se ova četiri muškarca zalagala za održanje ranča samo iz gramzljivosti, a ne potaknuti dobrim i poštenim namjerama? Pa kad bi to bilo tako, onda bi iz svega toga proizlazilo da i Dave Spencer nije svoj život stavio na kocku za djevojčina prava, nego... i onda bi uopće sve izgledalo posve drukčije!

Jašući iza Vicky Fisher, trojica mladića neprestano su mozgala o svemu tome, i njihova su lica bila nevesela i smrknuta. Predosjećali su, čak i kad se konačno domognu zlata, da time neće završiti sve nevolje.

Izbivši u kasno jutro iz jednog šumarka, jahači ugledaju u daljini

pred sobom ono što je preostalo od ranča sa znakom kotača – zgarište iz kojeg se dizao dim.

Povorka se naglo zaustavi. Muškarci počnu tiho psovati, a djevojka promrsi ogorčeno:

– Patrick McRae! Došao je i spali moj ranč!

A kad joj je sve to potpuno došlo do svijesti, odjednom poviče sva zabrinuta:

– Oh, a što li je s Daveom i s Charlyjem? Nek' ide do vruga cijeli ranč, samo ako su se Dave, Charly i Cliff izvukli zdravi i čitavi!

Svi oštro podbodu konje. Posljednje dvije milje što su ih još dijelile od ranča prevalili su u ludom trku. Pri tom se pokazalo da je djevojka odlična jahačica i da svojom vještinom nimalo ne zaostaje za muškarcima. Međutim, u tim trenucima nitko nije na to obraćao posebne pozornosti.

Projurivši mimo koralā, vidjeli su da posvuda u njima leže mrtve životinje – skupocjene rasplodne kobile i rasni bikovi.

Glavna zgrada ranča bila je do temelja izgorjela, a isto tako i dugačko stambeno zdanje za družinu, staje, spremišta. Tek nekoliko malih drvenih kućica po strani ostalo je pošteđeno od vatre.

Dave Spencer je sjedio naslonjen na bunar. Bio je bosonog, samo u hlačama, prljav i mjestimično oprljen od vatre, zavoji su mu labavo visili. Ugledavši jahače, on se teškom mukom osovi na noge, pridržavajući se jednom rukom o rub bunara i pritiskajući drugu o bolna rebra. U njegovim zelenim očima bio je izraz prigušena gnjeva i bespomoćna jada.

Sjahavši, svi ga opkole gledajući ga upitnim pogledima.

– Nisam im mogao pomoći! – progovori Dave gušeći se od gorčine. – Nisam mogao... bio sam od-

više slab! Postrijeljao ih je! Nisam im mogao pomoći! McRae ... Charly i Cliff su mrtvi!

Dave zastenje shrvan od boli i prijede dlanom preko očiju. Ruka mu je vidno podrhtavala.

Zatomljena bol što je obavila djevojčino srce, odjednom provali. A to je bila blagodat: žensko biće mora naći oduška u plaču. Vicky se povuče na stranu i okrene ostalima leđa. Njezina lijepa ramena stala su grčevito podrhtavati...

– Dave, smiri se pa nam ispričaj sve po redu, i to najbolje od početka! – reče Larry Stonebay.

– Dobro, hoću! – uzdahne Dave, a onda će promuklim glasom. – Bilo je to ovako: Charly me je probudio i izvukao iz postelje. Pomogao mi je da navučem hlače. Pri tome mi je objasnio da se nenadano vratio Cliff, koji se bio uputio u Green Springs kako bi pronašao nekoliko jahača. Cliff je s jedne uzvisine opazio Patricka McRaea kako sa svojom bandom dolazi iz suprotnog smjera. Odmah je zaključio da McRae namjerava napasti ranč. Stoga je okrenuo konja i pojurio najvećom brzinom natrag, i tako mu je uspjelo stići dobrano prije McRaea i njegove rulje. Znajući da sam gadno udesio McRaea, Charly i Cliff su me otpremili u jedno skrovište, tamo gore, iza ranča. Preklinjao sam ih da mi daju kolt i posjednu do prozora, moljaka, psu... sve uzalud! Jednostavno su me odnijeli u nekakvu pukotinu u stijeni i navalili pred nju golemu kamenu gromadu. Bio sam odviše slab da odmaknem gromadu. Morao sam se prije malo odmoriti. Nešto poslije začuo sam prve pucnjeve. Razabrao sam da su se Charly i Cliff zabarikadirali i žestoko borili. Borba je trajala dva sata. Za to vrijeme nekoliko sam puta pokušavao odmaknuti gromadu. Napokom

mi je uspjelo da je odgurnem bar toliko da sam se mogao nekako provući. No tada je već bilo prekasno i...

– Ta ionako ne bi bio sposoban za borbu, Dave! – prekine ga Tom. – Shvati da ti je potrebno nekoliko dana mirovanja!

– Da, potrebno mi je mirovanje! – zareža Dave gnjevno. – A za nekoliko dana opet ću moći u sedlo! I onda ću pojahati i tragati za njim sve dok ga ne dobijem pred cijev svojeg kolta! Uh, da smo ga bar ubili onom prilikom! Taj će kopilan sada još oteti dobar dio stoke! Dohvatit ću ga ja!

– Ne, Dave, nećeš ti! – izgovori Larry Stonebay onim svojim hladnim i tobože nehajnim tonom, po kojem se moglo osjetiti koliko je taj Teksašanin opasan. – Jer mi ćemo sada odmah krenuti da sredimo i to. Morganovi su gotovi, oni više ne predstavljaju opasnost. Sada je na redu Patrick McRae, i to ne smijemo odgađati. Uz Blue Rockovu pomoć brzo ćemo pronaći McRaeovo logorište. A ti, Dave, ostat ćeš ovdje na ranču s gospodicom Vicky!

Obračajući se zatim Ringu, Larry upita:

– Hoćeš li pojahati s nama?

Ringo pogleda ostatke glavne zgrade, očito pomišljajući na blago što je ležalo četiri metra ispod zgarista.

– Svakako, pojahat ću s vama! – izjavi zatim s gorkim osmijehom oko usana. – Ovo još moramo obaviti prije nego što ...

On se naglo prekine pa pride k Vicky, kojoj su se oči još cakilile od suza.

– Gospodice, za tri dana Suzanne Morgan će doći u Limit kako bismo se vjenčali. Ako se dogodi da zakasnim, hoćete li biti dobri i odjahati onamo i javiti joj da me pričekam?

– Hoću, Ringo! I povest ću je sa sobom, tako da vas može čekati ovdje na ranču. Dobro znam da vas i vaše drugove ne mogu odvratiti od toga pohoda na McRaea!

– Tako je, gospodice! Od toga nas ne možete odvratiti!

Ringo se opet okrene k skupini muškaraca. Pogledavši pažljivo trojicu novih jahača, obrati se Larryju i Tomu:

– Netko od nas mora biti vođa. Ovaj tjedan doduše, još nije istekao, ali Dave je zasad izvan igre! – reče vadeći iz džepa svežanj karata i izdvajajući iz njega četiri asa.

– Tref as dakle, ne ulazi u izbor – nastavi on i odloži ga na rub bunara pa pruži ostala tri asa Indijancu. – Izmiješaj ih iza svojih leđa i položi ih na rub bunara, Blue Rock!

Kad je to Indijanac učinio, Ringo mu dobaci:

– Sada okreni prvu kartu!

Prva je karta bila herc as.

– To je moj as! – nasmije se Ringo. – Ja ću, dakle, biti vođa ovog pohoda. U sedla! Pojašimo!

Muškarci ga šutke poslušaju – svi, pa i trojica novih jahača, koji su sada pripadali družini ranča sa znakom kolnog kotača. Kad su se našli u sedlima, Vicky im dovikne:

– Do viđenja i ... sretno! Vratite se svi – zdravi i čitavi! Kad bih mogla, ja bih vam zabranila da podete u ovaj pohod!

– Ne obračunamo li se sada s McRaeom, on će se jednog dana ponovno pojaviti i napraviti još veće zlo! – odgovori joj Larry Stonebay odlučno.

Zatim se nagne u sedlu, otvori biseru i izvadi iz njih nekakav paketić. Bio je to u nauljenu krpu zamotan kolt.

Evo ti, Dave! – reče kratko. – Napunjen je!

Dave krene k njemu, hodajući te-

škom mukom i dohvati oružje. Larry Stonebay podbode konja i pojaše za četicom koja je već napuštala ranč.

Ostavši sami, Vicky i Dave se pogledaju.

Sav prebijen, bosonog, polugol, prljav i neuredan – tako je stajao pred djevojkom.

Iznenada, potaknuta neodoljivim porivom, Vicky mu brzo pride i poljubi ga ravno u usta.

On se trgne i promuća iskreno iznenađen.

– Š... što... što to znači?!

Ona mu se nasmiješi blagim i ozbiljnim smiješkom, a oči su joj zračile topline.

– Vi se sada samome sebi činite strašno bijednim, Dave. Osjećate se kao pobijedeni sokol, iskljuvan, očerupan, polomljenih krila. E pa, to što sam vas maločas poljubila, to nije bilo iz samilosti! Htjela sam vam samo pokazati koliko vas cijenim kao muškarca, koliko ste u mojim očima pravi muškarac. Možda će vam moj poljubac povratiti nešto od vašeg starog ponosa.

– Oh, Vicky – šapne snuždeno – to ne smijete nikada više učiniti! Molim vas, nemojte me ovako gledati! Kažem vam, ne činite to nikada više! Velika je nevolja za momka ružnog kao što sam ja ako ga poljubi lijepa djevojka. Da, velika nevolja!

Oko djevojčinih usana zatitra čudan smiješak.

– Milton Stuart je lijep muškarac – reče ona. – Vrlo naočit i obrazovan. Malo je nedostajalo da se opredijelim za njega. Ali ja sam još pravodobno spoznala što je ovaj čovjek uistinu: on je nitkov! Uvidjela sam da djevojka u muškarca ne smije gledati na vanjštinu.

Vicky odmahne rukom želeći prekinuti ovaj razgovor, pa onda

pogleda prema kućicama koje su ostale neoštećene.

— Ono tamo prva su zdanja na ovome ranču — objasni, — Buck Fisher ih je podigao dok je još bio nadglednik. Mislim da ću ih moći osposobiti za prvu silu, tako da dobijemo stambeni prostor za družinu i za mene. Poslije ćemo morati pozvati iz Limita tesare koji će obnoviti sve što je uništeno.

— Pomoći ću vam, Vicky!

— Ne, nećete! Ostat ćete ovdje na suncu i odmarati se. Doći ću po vas kad tamo napravim malo reda i počistim. Vama je potrebno mirovanje! Najprije ću nam spremati doručak. Koliko vidim, perad je ostala živa, a naći će se valjda, još i nekog posuda.

Vicky pride svojem konju, skine s njega sedlo i gunj te napravi ležaj pokraj bunara, a zatim natjera Davea da legne.

Nije uspio dugo spavati. Probuđen Vickynim ljutitim glasom, on se uhvati objema rukama za rub bunara i osovi na noge koliko je brže mogao.

Ali muškarac koji je stajao pokraj njega s uperenim koltom u ruci dobaci mu cerekajući se:

— Samo mirno, ridane! Inače bih te morao odalamiti po tintari, a to bi bilo šteta!

Ne obraćajući pozornost na njega, Dave pogleda prema kućicama: tamo je pokraj Vicky stajao Milton Stuart. Djevojka se upravo žestila:

— Sada ste postali i razbojnik, mister Stuart! Ali, bez obzira na to, ta vaša tvrdnja da je pod našom kućom zakopana hrpa zlata — jednostavno je smiješna! Pa to je besmislica!

Ne potrudivši se da joj odgovori, Milton Stuart domahne čovjeku koji je pazio na Davea:

— Dovedi ga ovamo, Utah!

Jube Utah, odmah zarezha na Davea:

Stigavši do Stuarta, Dave ga pogleda i dobaci mu bez okolišanja:

— Stuar-te, vi ste umorili Bucka Fishera! Vi ste njegov ubojica! Prokleti lupežu! Iz potaje ste promatrali njegov sastanak s nama i...

— Jesam, nego šta! — upadne mu Stuart u riječ. — Kad sam saznao za to zlato poduzeo sam sve moguće da se dokopam ranča sa znakom kotača. Namučio sam se da osvojim Fisherovu kćer, ali ona se skanjivala. Ubio sam Bucka Fishera, kako bi djevojka ostala sama. Nadao sam se da onda neće moći bez moje pomoći i da će se udati za mene. Ali, tu ste se našli vi... vas četvorica! Uхватili ste se ukoštac s McRaeom, pa čak i s Morganovima. I tako se Vicky Fisher odjednom predomisli-la i odlučila da se bori. Već nekoliko sati promatramo ovaj ranč. Znamo da ste svladali Morganove. A vidjeli smo i kako su momci vaše družine izjahali da bi potražili i likvidirali McRaea. No ne vjerujem da će se tko od njih vratiti! Uvjerem sam da će ih Patrick McRae sa svojom bandom smlaviti. I tako ću se napokon domoći zlata!

— Prokletstvo, ta počnimo već jednom! — zabrunda Jube Utah.

Utah pobrza na zgarište glavne zgrade, a Stuart pode načas do svojeg konja, koji je uz nekoliko drugih stajao kod pojilišta. O sedlu je vidio pričvršćen omanji paket: bile su to patrone eksploziva.

Dave žurno prišapne djevojci:

— Zasad još nemamo nikakve mogućnosti. Tamo su, doduše, konji, ali čim bismo pokušali doći do njih, ovi bi lupeži bez oklijevanja zapucali. Ne možemo umaći. Međutim, kod mogeg ležaja, tamo kod bunara ostao je revolver što mi ga je dao Larry. Još je umotan u onu krpu, a

Utah ga nije opazio. Uspije li mi da se u nekom trenutku dočepam tog kolta, onda se munjevito bacite na zemlju, Vicky, jer će zafijukati meci!

– Pa zar to zlato zbilja postoji?

– Rekao nam je to Buck Fisher.

– Onda ste vas četvorica ovdje, zapravo zbog zlata? Znači da ste se samo zbog zlata borili za ovaj ranč? Tko se održi na ovom ranču, taj može izvaditi i blago, zar ne?

– Vicky ja to zlato ne želim za sebe! Ja bih se za vas borio uvijek, bez obzira na zlato! Moj život pripada vama, Vicky! Ne morate mi vjerovati, ali ja govorim istinu! Ni zlato cijelog svijeta ne bih htio u zamjenu za vaše štovanje! Ono mi vrijedi više, mnogo više od zlata!

– Vjerujem vam, Dave! – reče djevojka jednostavno.

Vrativši se k njima, Stuart poviče sa zluradim osmijehom:

– A sada, marš na raščišćavanje zgarišta! De, vas dvoje mičite se! Na posao!

Daveu i djevojci ne preostane drugo nego da ga poslušaju. Malo zatim, dok su se zajednički mučili s nekom velikom pougljenjenom gredom, Vicka opazi koliko se Dave muči i jedva drži na nogama.

»Oh, taj nitkov!«, pomisli s gorčinom. »A tko zna što će još s nama učiniti... taj lijepi i fini Milton Stuart?«

Oko ponoći nekoliko je rupa bilo iskopano. Milton Stuart ih napuni eksplozivom i namjesti fitilje.

– Eksplozija će se čuti na deset milja uokrug – reče on još sav zadihani i uznojen – ali nitko neće dotrčati! Baš nitko! Limit je daleko, Morganovi još dalje, a družina ovog ranča potuca se negdje duboko u brdima! Možemo mirne duše riskirati. To će nam uštedjeti mnoge sate kopanja. Zanima me samo je li Buck Fisher sve ovo saziđao sam!

Pri posljednjim riječima upitno je pogledao djevojku, ali ona samo prezirno okrene glavu i ne udostoji ga bilo kakvog odgovora. Stuart promrsi otrovnu psovku.

– Povedi ih podalje u zaklon, ja ću sada pripaliti fitilje! – zapovjedi Jubeu Utahu.

Tri minute poslije grune eksplozija.

Dvojica muškaraca zgrabe pijuke i počnu kopati kao sumanut. Od gramzljivosti i pustog straha za zlato, više nisu dopuštali da se njihovi zarobljenici približavaju otvoru. Mahnito su kopali i probijali se sve dublje i dublje u tlo, a Dave i djevojka morali su u košarama odvlačiti iskopanu zemlju.

Uskoro, nepravilna je jama bila već duboka tri metra, i obje vatre što su gorjele nisu mogle osvijetliti njeno dno. Ni jedan od dvojice muškaraca koji su dolje rovali poput krtica, nije primijetio kako se Dave Spencer odšuljao k bunaru, izvadio iz krpe kolt a pri povratku palcem napeo obarač.

Kad je Jube Utah u jednom trenutku izvirio iz jame, Dave je stajao tu, s uperenim oružjem, držeći savijen kažiprst na obaraču. Jube smjesti shvati situaciju.

– Prokletstvo! – vrisne i posegne munjevitom kretnjom za koltom o bedru.

No bilo je prekasno. Daveov ga metak pogodi u grudi i on se stro-pošta u jamu.

Dave skoči pred djevojku, koja se iza njega baci na zemlju. Zapuca i u istom trenutku ugleda kako je na rubu jame bljesnuo plamen iz cijevi Stuartova revolvera.

Ali Stuart je pucao odviše brzo-pleto. Profijuknuvši poput površinskog udarca bičem pokraj Daveova trbuha, metak ga samo okrzne i odnese malo kože.

Onda ponovno zapucaju, obojica gotovo istovremeno.

Metak pogodi Davea u lijevo rame. Izgubivši ravnotežu, Dave zaglavinja natraške, ali dok se spoticao o djevojku, ipak još jednom zapuca u Stuarta. Čim je tresnuo po leđice na zemlju skupi posljednju snagu, prevrne se na trbuh, privuče koljena i počne se s mukom podizati na noge. Jedva je disao, polomljena rebra strahovito su ga boljela, u ramenu ga je paklenski peklo. Osjećao je da će se onesvijestiti.

Pa ipak, nekako mu uspije da se osovi na noge.

— Ostanite još tu, za svaki slučaj, Vicky! — zasopće.

Ne mareći za njegovo upozorenje, djevojka zajedno s njime zaviri u jamu.

Milton Stuart je bio mrtav.

Podupirući Davea, koji je nemoćno teturao, i vodeći ga k ležaju kod bunara, Vicky je ponavljala drhtavim glasom:

— Oh, Dave... oh, Dave... to je neizdrživo! Čini mi se da više nikada u životu neću moći osjetiti radost! Previše sam toga proživjela! Pa zar muškarci u ovom kraju ne znaju za drugo, zar žive samo zato da bi se međusobno ubijali?!

— To je ta prokleta težnja za moći i bogatstvom! — reče Dave. — I to zlato... da su ga stigli iskopati, ostavili bi nas ovdje... mrtve!

— Kod bunara Dave klone na koljena, ispruži se na ležaju i smjesta izgubi svijest.

Nije više osjetio kako mu Vicky povezuje rame. Rana nije bila opasna — jednostavan prostrijel, i to, srećom, iznad ključne kosti.

Nije znao ni da je onda sjela pokraj njega, uzela njegovu ruku u svoju i ostala tako, gledajući u nebo i čekajući da se razdani.

U prvo svitanje djevojka pogleda muškarčevo upalo i izmrcvareno li-

ce. Kad su mu se u jednom trenutku zatrzale vjeđe, očito zato što je u podsvijesti osjećao bolove, ona se prigne k njemu pa ga nježno poljubi u oba oka.

— Dave — šapne — dobri, vjerni, hrabri Dave... Ne vjerujem da ćemo se jednog dana opet rastati! Ti si neugledan i ružan čovjek, ali ja te volim! Bilo me je užasno strah, a opet, imala sam nepokolebljivu vjeru u tebe, kao u pravog životnog druga... Dave, ja te volim!

Ali Dave to nije čuo...

Svanuo je dan, a na tridesetak metara od bunara ležala su dva mrtva muškarca u iskopanoj jami.

Puna bojazni i brige, Vicky je čekala da joj se vrati njezina družina.

A Dave je spavao dubokim snom iscrpljena čovjeka, i zasad ga ništa nije moglo probuditi.

Kad se Dave konačno probudio, sunce je već stajalo posve nisko na zapadu.

Začuvši više muških glasova, otvori oči i ugleda pokraj sebe djevojku.

— Vicky — promrmlja — sanjao sam da si me poljubila...

— Ne, Dave, ja sam te uistinu poljubila! A rekla sam ti i da te volim. Ali ti mi nisi odgovorio...

Kao da su ga tek ove njezine riječi dokraja razbudile, Dave se trgne. A onda šapne bolno:

— Oh, Vicky, ne biste se smjeli na ovaj način šaliti sa mnom!

— Ali to je istina, Dave! — poviče ona pa se prigne k njemu i poljubi ga.

— Srdačne čestitke! — javi se iznenada jedan otegnut glas.

Oboje dignu pogled. Pred njima je stajao svijetlokosi dugonja Larry Stonebay i promatrao ih.

— O, vratili ste se?! — sretno će Dave.

Larry im sve ispriča.

– Patrick McRae je bio odabrao jedan vrlo pogodan klanac u brdima i namjestio na klopku, ali Blue Rock je to nanjušio. Da nije bilo tog sjajnog Indijanca, McRae bi nas bio sve pobio. U noći smo zaobišli klopku, a onda je jedan od nas natjerao konje u klanac. Banda je sasula paljbu, no mi smo u međuvremenu već bili zauzeli dobre položaje. Čestito smo ih zaprašili. Pa ipak, možda nam ne bi uspjelo da ih svladamo, jer oni su bili u brojčanoj nadmoći. Ali izbio iznenada je Blue Rock s jedne stijene skočio na McRaea i zabio mu nož u grudi. McRae je još posljednjom snagom slomio Blue Rocku kičmu, ali onda je i sam izdahnuo. Okršaj je bio završen.

Larry zašuti nekoliko trenutaka, a onda se obrati Ringu potpuno bezizražajna lica.

– Nastavi ti izvještaj! – izgovori otegnuto.

Ringo kimne, a oko usta zaigra mu podrugljiv smiješak.

– Vratili smo se prije tri sata, Dave. Odmah smo nastavili kopati u onoj jami i ubrzo naišli na gvozdeni sanduk. Otvorili smo ga i našli... ovo!

Ringo skine šešir i izvadi ispod podstave četiri igrace karte i, komad pergamentnog papira koji je izgledao kao nekakav dokument. Potom izvuče još omot od čvrste kože, u kojem je bilo pismo.

Rastvorivši pismo, pogleda Davea i počne čitati:

•Sinovima mojih prijatelja!

Da, vaši su mi očevi bili prijatelji, a kad su izvukli ona četiri asa kako bi nama ostalima pružili mogućnost da se izvučemo, oni su znali da će poginuti.

Dokument što ga prilažem ovom pismu dokazuje da sam odmah po završetku rata osnovao udruženje koje je imalo isključivo zadatak da

– koristeći ono zlato ublažava nevolju mnogih invalida i ratne siročadi te da tim bijednicima pomogne.

Prema tome, ja sam već učinio ono što biste vi, sinovi mojih prijatelja, htjeli i mogli učiniti tek pošto bi došli u posjed zlata.

Toga zlata više nema – ono je potrošeno!

Ali, znajte da se u udruženju što sam ga osnovao vodilo najsavjesnije knjigovodstvo, iz kojeg je vidljivo da je sve krajnje pošteno upotrijebljeno u dobrotvorne svrhe, i to u razmjerima u kojima to vlada nikada ne bi bila učinila.

Ovaj ranč nisam izgradio s pomoću zlata što je ostalo u mojim rukama, već vlastitim novcem, jer potječem iz imućne porodice.

U svojoj zabrinutosti za budućnost ovog ranča i za Vicky, koju sam volio kao rođenu kćer, došao sam na pomisao da sebi nadem pouzdane borce i da im dadem snažan poticaj primamljivom ponudom.

Potrebna su mi bila četiri prava asa, a kad sam počeo tragati za vama, rukovodila me je nada da ste se po značaju uvrgli na svoje očeve. I doista, prikupivši o vama detaljne obavijesti, uvjerio sam se da ste baš takvi.

Već odavna sam predosjećao da ću jednog dana umrijeti nasilnom smrću. Oprostite mi što ste ostali bez nagrade. No ja vas nisam prevario, jer vaši očevi nisu uzalud poginuli za to zlato. Potrošio sam ga u dobre svrhe, i u to se možete uvjeriti: priloženi dokument daje vam pravo uvida u računovodstvene knjige.

Ovaj gvozdeni sanduk zazidao sam uz pomoć Blue Rocka. Održi li se moj ranč i ostane li u posjedu moje kćeri Vicky zahvaljujući va-

ma, znam da ćete ga pronaći i otvoriti.

Priložena četiri asa izvukli su vaši očevi prije no što su poginuli za to zlato. To je sve!

Buckley Fisher*

Dovršivši čitanje, Ringo dohvati četiri asa i raširi ih u ruci, i svaki od njih uzme asa svojeg oca.

Dave odjednom prekine šutnju.

— Baš mi je laknulo! — poviče — Jer tko zna da li bismo bili tako čestiti kao Buck Fisher da smo dobili u ruke to zlato! Možda bi nam se bila pomutila pamet!

— Možda...! — promrmlja Ringo pa polako ustane.

Spremajući svoj as u unutrašnji džep kaputa, pogleda redom svoje drugove.

— Rastajemo se, dakle, kao prijatelji! — progovori ponešto promuklim glasom. — Ja sada idem po Suzannu. Poći ću s njome u Arizonu. Poznajem ondje vlasnika nekog velikog ranča, samca bez rodbine, koji bi me htio uzeti za nadglednika kako bi se mogao nastaniti u gradu. S takvim poslom i sa Suzannom, ja ću se smiriti i biti zadovoljan. Zbogom, prijatelji! Gospodice Vicky, želim vam svu sreću ovog svijeta!

Izgovorivši to, Ringo uzjaše i krene put Limita. Ispravećući ga pogledom, svi su neko vrijeme šutjeli.

Onda Tom Drake pročisti grlo i reče:

— Negdje na sjeveru ima jedan grad koji me želi za šerifa, a ne bih htio da me ti dobri ljudi odviše dugo čekaju. E pa, zbogom, prijatelji!

Gospodice, morat ću dugo tražiti dok ne nađem djevojku kao što ste vi!

Taknuvši obod šešira, Tom se sjetno osmjehne, okrene se na peti i pođe k svojem konju.

Kad su se Dave i Vicky okrenuli prema Larryju, ovaj im namigne i reče tobože nehajno:

— Eh, ne mogu ja bez Chisholmova puta! Prebacit ću još nekoliko stada od San Antonija do Dodge Cityja i Abilena. Onda ću imati dovoljno uštedevine da osnujem vlastiti ranč. Zbogom i puno sreće!

— Sretno na svim putovima! — šapne mu Vicky.

— Budi valjan, kauboju! — promrmlja Dave.

Progutavši nešto što ga je gušilo u grlu, Dave Spencer se zagleda u Vicky.

— Znaš li zašto su Tom i Larry odjahali? Zato što su te zavoljeli, a što si se ti odlučila za mene... Takav je život! Muškarac ima prijatelje, ali jednog dana mora krenuti svojim putem sâm... ka djevojci koju želi, jer na tome ga putu ne smije pratiti ni najbolji prijatelj!

Novi im kauboju pridu oklijevajući. Sva su trojica bila ranjena i prilično umorna.

— Što da sada radimo? — upita jedan.

Vicky pokaže na Davea Spencera i izgovori odlučno:

— Pitajte njega! On je novi gazda na ranču sa znakom kotača. Pitajte njega!

KRAJ

U PRIPREMI:

Charles N. Heckelman:
ČOVJEK S REVOLVEROM

*...i mene ćeš naći u
strip ~ zabavniku za djecu i odrasle*

